

תלמוד ירושלמי

מסכת דמאי

ע"פ

עמק יהושע

*

דברי חכמים וחידותם

כל הזכויות שמורות להמחבר

All Rights Reserved

© 2010

Shia Gluck

2052 62nd Street

Brooklyn, New York 11204

347-275-4668

weeklygilyon@gmail.com

הננו מגישים לפני אחינו בני ישראל, השם עליהם יחיה, פירוש על תלמודא דבני מערבא (ירושלמי) דמסכתא דמאי.

הפירוש קצר עד מאד. ונקוט כלל זה בדרך: אם אפשר להבין פסקת הגמרא בלי פירוש—אף שיעלה בקושי ובעמל—מנעתי מלכתוב. ורק היכן דדברי הגמרא סתומין, או אפשר לפרשן בתרי גווני, הערנו ע"ז בהפירוש.

עיקר כוונתינו היא: להרגיל אותנו בסגנון של תלמודא דב"מ—כלומר, אחר לימוד כמה מסכתות עם ה"פירוש", לאפשר אותנו ללמוד בלי פירוש כלל! כתינוק שמלמדים אותו לרכוב עם training wheels ושוב נוטלים אחד, והשני, עד שיכול לרכוב בלי "סיוע" כלל.

כמובן, מי שהורגל בתלמוד בבלי, יבא לו בנקל ללמוד תלמודא דב"מ. אך "אליה וקוץ בה": אנחנו רגילים מאד לקשור ולחבר ולחשבן כל דברי הגמרא וה"סוגיא"—אף ממסכתא למסכתא—באופן שכל פיסקא צריך להביא בחשבון מה שנאמר ומה שייאמר. אין זו דרך נכונה בלימוד, וצריך ליזהר בזה מאד כי רבים חללים הפילה והרבה נכשלים בזה.

שמנו קפידא גדולה על שני דברים:

(1) כל היכא שאפשר להביא ציור, הבאנו. וצירפנום בסוף התלמוד.

(2) להשתמש מאד מאד ב punctuation and paragraphs. לדעתינו: יותר מ-80% של הקושי בלימוד—בבלי או תדב"מ—היא בגלל חסרון זה. ולא אאריך.

יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שלא אקפיד כנגד חבירי ולא חבירי יקפידו כנגדי שלא נטמא את הטהור ולא נטהר את הטמא שלא נאסור את המותר ולא נתיר את האסור ונמצאתי מתבייש לעולם הזה ולעולם הבא.

מודה אני לפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שנתת חלקי מיושבי בית המדרש ובתי כנסיות ולא נתת חלקי בבתי תרסיות ובבתי קרקסיות שאני עמל והן עמלים אני שוקד והן שוקדים אני עמל לירש גן עדן והן עמלים לבאר שחת שנאמר (תהלים טז) כי לא תעזוב נפשי לשאול לא תתן חסידך לראות שחת.

יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שתשכן בפוריינו אהבה ואחוה שלום וריעות ותצליח סופינו אחרית ותקוה ותרבה גבולנו בתלמידים ונשיש בחלקינו בג"ע ותקנינו לב טוב וחבר טוב ונשכים ונמצא ייחול לבבינו ותבא לפניך קורת נפשינו לטובה.

חכמת נשים בנתה ביתה. שלי ושלכם שלה! א"א להעלות על הכתב גודל המסירות אשר לאשתי מרת הינדא ביילא בת ר' ישראל. עוז והדר לבושה ותשחק ליום אחרון!

זה עשרים שנה אשר בעמל ידיה ובזיעת אפיה מאפשרת אותי לישוב באהלה של שם, ותמיד היא ממרצת ומחזקת ללמוד—ממש כאשת רע"ק.

יברך ד' אותנו ואת הילדים אשר חנן ד' אותנו: חוה, שמואל דוד, מרדכי גדליה, אביגדור, ונזכה לגדלם ולחנכם ולחכמם ולראותם עוסקים בתורה ובמצוות.

אברך אבי ואמי חמי וחמותי אם אמי ואבי חמי וזוגתו ואבי ואם חמותי שיאריכו ימים בבריאות הגוף והנפש.

תודה מיוחדת לחבר טוב וידיד נאמן אשר הרבה תורה, כולל לימוד מסכת זו, למדנו יחד, ה"ה ר' יעקב בן ר' מרדכי שבתי (מארקאוויטש), יצליחהו ד' בכל אשר יפנה, ובלי עידודו לא ירדתי לכלל זה!

התודה והברכה לחתן – אחות-חמי ה"ה הרב אשר גרוסמן שליט"א, אשר ברוב חריצות ומלאכת מחשבת הוציא חיבור הזה בצורה נאה ומתקבלת. יברכהו ד' ויצליחהו בכל אשר יפנה!

מסכת דמאי

הלכה א משנה הקלין שבדמאי¹ השיתין² והרימין³
 והעוזרדין⁴ ובנות שוח⁵ ובנות שקמה⁶
 ונובלות התמרה⁷ והגופנין⁸ והנצפ⁹, וביהודא האוג¹⁰ וחומין¹¹
 והכוסב¹². ר' יהוד' אומ' כל השיתין פטורין חוץ משל
 דיופרא¹³, וכל הרימין פטורין חוץ מרימי שיקמונה¹⁴, וכל
 בנות שיקמה פטורות חוץ מן המוסטפות¹⁵:

גמרא אמר רבי יוחנן לפי שרוב מינין הללו אין באין אלא מן
 ההפקר לפיכך מנו אותן חכמים¹⁵. ר"ש בן לקיש אומר לא
 שנו אלא דמאי אבל ודאי¹⁶ חייבין רבי יוחנן אמר לא שנייא בין דמאי
 בין ודאי פטורין. וקשיא על רבי יוחנן לא שנו¹⁷ אלא דמאי אבל ודאי
 חייבין?

◆===== עמק יהושע =====◆

¹ הקלו חכמים שאין צריך לנהוג תורת דמאי במינים אלו (כשלוקחן מע"ה).

² תאיני-יער.

³ JUJUBE.

⁴ HAWTHORN BERRY.

⁵ תאינים-לכנים.

⁶ SYCAMORE FIGS.

⁷ מה שנושר מאליו מן התמר.

⁸ FENNEL.

⁹ THORNY CAPERS.

¹⁰ SUMAC.

¹¹ CORIANDER

¹² שטוענין פירות פעמיים בשנה.

¹³ שם עיר.

¹⁴ שמתבשלין 'ונפתחין' על האילן.

¹⁵ =פטורין מן המעשר.

¹⁶ שידע בוודאי שלא עישרן המוכר.

¹⁷ במשנתנו נאמרה רק שהקלו בדמאי.

אמר רבי לא לפי שבכל מקום ומקום לא חשיב אלא דמאי והכא לא אתינן אלא ודאי¹⁸. מתניתא מסייע לר"י מכזיב ולהלן פטור¹⁹ מן הדמאי ושנייא היא מכזיב להלן בין דמאי בין ודאי?! אוף הכא לא שנייא בין דמאי בין ודאי.

מתניתא פליגא על ריש לקיש אם היו נשמרים²⁰ חייבין. עיקרן לא מן ההפקר הן²¹ באין?! פתר לה אחר רוב נשמרים²². אתא חמי אם הרוב משמרין ד"ה חייבין, בין דמאי בין ודאי²³. אם אין הרוב משמרין, ד"ה פטורין בין דמאי בין ודאי²⁴. מחצה על מחצה²⁵ לית יכול דתנינן מחצה על מחצה דמאי! אמר רבי זירא²⁶ לא סוף דבר הקלין שבדמאי אלא אפילו דמאי עצמו: תני נכנס לעיר שרובה עכו"ם²⁷ ספק רוב משמרין ספק אין הרוב משמרין²⁸, ד"ה חייבין בין דמאי²⁹ בין ודאי. נכנס לעיר שרובה ישראל³⁰ ספק רוב משמרין ספק אין הרוב משמרין, ד"ה פטורין בין דמאי בין ודאי³¹. ספק רוב עכו"ם ספק רוב ישראל³² ספק רוב משמרין ספק אין הרוב משמרין, מחלוקת ר"י ור' שמעון בן לקיש³³.

◆===== עמק יהושע =====◆

- ¹⁸ לא רצה התנא לשנות מכמה מקומות ששונה דמאי (ובאמת אף וודאי פטור).
¹⁹ דחשיבא כחור"ל.
²⁰ שיש קצת אנשים בעיר שמשימין שומר בשדותיהן, לשמור שלא יקחו האוג.
²¹ (לריו"ח ניחא דאירי בוודאי) והו"ל ס"ס: ספק באו מן ה'נשמרין', ספק עישרן ע"ה.
²² הב"ע שרוב העיר משמרין, ותו ליכא ס"ס.
²³ דהכי תנן במתניתין.
²⁴ דל"ח למיעוטא.
²⁵ מכשירין 10 (ספק חיוב-לחומרא).
²⁶ מפרש והולך במה פליגי ריו"ח ור"ל.
²⁷ רוב בעלי השדות הם עכו"ם=לא מעשרין.
²⁸ אותו המין שמוכר.
²⁹ שלקחו כעת מע"ה שאפשר שעושר.
³⁰ בעלי השדות הם עמי-הארץ ישראל.
³¹ המוכר וודאי לא עישרן.

אילו הן השיתין ר"ש בריה דרבי אבא אמר אילו שהן יוצאות מתחת העלין³⁴ הבכורות והמסויפות³⁵ הרי אלו פטורות ואילו הן הבכורות עד שלא הושיב שומר עליהן. ובשומר הדבר תלוי? אמר רבי יוסי כשאין בהן כדי טיפול שומר. ואילו הן המסויפות: משיקפלו המקצועות. ר' לעיי אמר משום רבי אליעזר הבכורות הרי אלו חייבות מפני שהן בחזקת משתמרות. ר' יוסי בן חלפתא אמר השיתין שבציפורין הרי אלו חייבות מפני שהן בחזקת משתמרות.

נסתייפו התאיני' והוא משמר שדהו מפני ענבים, ענבים והוא משמר שדהו מפני הירק, אם נכנס הוא הפועל³⁶ וב"ה מקפיד עליו אסורות משום גזל. עולא ב"ר ישמעאל בשם רבי יוחנן³⁷ רבי ורבי יוסי ב"ר יהודא נכנסו לוכל במסויפות וצווח בהן השומר ומשך ר"י בר"י את ידיו מהן, אמר לו רבי אכול! שכבר נתייאשו הבעלים מהן. רבי יוחנן בעי, צווח, ואת אמר הכין?³⁸ אמר רבי יונה יאות הוא מקשי! והא מתניתא פליגא הסיאה והאיזוב והקורנית³⁹ שבחצר אם היו נשמרין חייבי'. אם בגינה אפי' נשמרין פטורי'⁴⁰ תמן יכול הוא לומר לו הרי כל העולם כולו לפניך⁴¹ ברם הכא כלכלה אחת היא ואני משמרה לבעל מלאכת⁴²

◆===== עמק יהושע =====◆

³² נמצא שא"א להכריע בגורם זה.

³³ לר"ל פטור רק דמאי, לריו"ח אפילו וודאי.

³⁴ תאנים היוצאות מתחת לעלים וגרועים הם.

³⁵ מוקדמות או מאוחרות מדי.

³⁶ ואוכל המסויפות.

³⁷ סיפרו העובדא.

³⁸ השומר עומד וצווח, ואיך אומר רבי, אכול.

³⁹ SAVORY, MARJORAM, CALAMINT ציורים יבאו במקומם.

⁴⁰ בטלה דעתו כיון דרובן אינן מקפידין אלמא.

⁴¹ אינך צריך לשמור מינין אלו כי כל השדות מלאין מזה.

⁴² בעל השדה.

תני רבי יוסי ב"ר יהודא הנובלות הנמכרות עם התמרים הרי אילו חייבות⁴³. מה שתי קופות זו בצד זו או שתי קופות זו על גב זו? לא שניי' היא זו בצד זו והיא זו על גב זו, אלא כי אנן קיימין במעורבות⁴⁴. כשהטילו שאור או כשלא הטילו שאור? רבי מנא אמר כשהטילו שאור אנן קיימין⁴⁵ אם כשהטילו שאור בפני עצמן יהו חייבות!⁴⁶ לית יכול, דאמר רבי יוחנן מפני שרוב המינין האילו באין מן ההפקר לפיכך מנו אותן חכמים.

רבי חנינא אמר כשלא הטילו שאור אנן קיימין⁴⁷ אם כשלא הטילו שאור אפילו במעורבות יהו פטורין! לית יכול דאמר רבי ישמעאל ב"ר יוסי משום אביו אשכול שביכר בו גרגיר יחידי כולו חיבור למעשרו. רבי יוסי ב"ר בון אמר ר"ז ורבי הילא חד אמר כהדין וחד אמר כהדין. וחכמים אומרים לא כדברי זה ולא כדברי זה אלא את שהטילו שאור חייבות⁴⁸ ושלא הטילו שאור פטורות⁴⁹.

והגופנן: שמירה⁵⁰. מה בין יהודא בין גליל? מן מה דמתלין לה מתל בגלילא שומרה, שמר מרה? מאן מתל לך עם תבליא! הדא אמרה בגליל פטור וביהודא חייב⁵¹. כוסברה: כוסברתה. מן מתליך עם תבליא הדא אמרה בגליל חייבת וביהודה פטורה.

◆===== עמק יהושע =====◆

⁴³ דמוכח שאינן מהפקר.

⁴⁴ רק במעורבות ממש, מחייבין גם הנובלות.

⁴⁵ דווקא כשכבר נתבקעו הנובלות, מחייבין במעורבות.

⁴⁶ דחשובים הן.

⁴⁷ דווקא אז פוטרין הנובלות(כשהן בפנ"ע).

⁴⁸ אפילו בפנ"ע.

⁴⁹ אפילו מעורבות.

⁵⁰ DILL/FENNEL.

⁵¹ המשל אומרת: השמור ישמרך בעלך? מי נתן לך מקום בין התבלינין? (כי בגליל היו מצוי בכל מקום).

תניא אמר רבי יהודה בראשונה היה חומץ שביהודה פטור מן המעשרות שהיו עושין יינן בטהרה לנסכי' ולא היה מחמיץ והיו מביאין מן התמד⁵² ועכשיו שהיין מחמיץ חייב⁵³.

מחלפא שיטתיה דר' יהודא דתנינן תמן המתמד ונתן במים במידה ומצא כדי מידתו פטור⁵⁴ ורבי יהודא מחייב. וכא⁵⁵ הא אמר הכין! אמר רבי לא בראשונה היו ענבים מרובות ולא היו חרצנים חשובות⁵⁶ ועכשיו שאין ענבים מרובות חרצנים חשובות.

ר' הונא א"ר ירמיה בעי לית הדא פליגי על ר"ש בן לקיש⁵⁷ וירבו כל הרימים⁵⁸ על רימי שקמונה ויהיו פטורין⁵⁹ א"ר יוסי תיפתר במקום שרוב משמריין. רבי יוסי ב"ר בעי ואין כל העולם לפניו וירבו כל הרימין שבועולם על רימי אותו המקום ויהיו פטורים!⁶⁰

**הלכה ב משנה הדמאי אין לו חומש⁶¹ ואין לו ביעור⁶²,
ונאכל לאונן, ונכנס לירושלים ויוצא⁶³,
ומאבדין את מיעוטו בדרכים⁶⁴, ונותנו לעם הארץ ואוכל כנגדו,**

◆===== עמק יהושע =====◆

⁵² חרצנים וזג ששורין במים.

⁵³ דחיישי' שמא מן יין הוא.

⁵⁴ ממעשר.

⁵⁵ ברייתא דלעיל.

⁵⁶ והיו הפקר.

⁵⁷ בריש ההלכה.

⁵⁸ שסביבות עיר שקמונה.

⁵⁹ למה מחמירין בדמאי (לר"ל איירי בדמאי) הלא יש תרי צדדי לקולא.

⁶⁰ נלך אחר רוב העולם (ולמה נחמיר בדמאי)?

⁶¹ פטור מלהוסיף חומש כשפודה מע"ש של דמאי (שחייבין להפריש מע"ר-כדי

ליקח תרו"מ, ומע"ש-שפודהו על כסף).

⁶² אינו חייב לבער בע"פ של שנה הרביעית, אם נשאר ממע"ש שהפריש.

⁶³ ולא אמרינן 'קלטוה מחיצות' ואסור להוציא.

⁶⁴ מותר לאבד מקצתו מפני טורח הדרך.

ומחלל אותו כסף על כסף ונחושת על נחושת כסף על נחושת
ונחושת על פירות. ויחזור ויפדה את הפירות⁶⁵ דברי ר"מ,
וחכמים אומרים יעלו הפירות ויאכלו בירושלים:

גמרא לא יוחנן כ"ג העביר הודיית מעשר?⁶⁶ העבירן שלא
יתוודו⁶⁷ הא לבער צריך לבער. ובודאי אבל בדמאי
אין צריך לבער.

תני נאכל⁶⁸ באנינה ואינו נאכל בטומאה. מה בין אנינה מה בין
טומאה? אמר רב נחמן טומאה מצוי' אנינה אינה מצוי', גזרו על דבר
שהוא מצוי ולא גזרו על דבר שאינו מצוי. אמר ר' יוסי אפילו כספק
מבל לא עשו אותו אילו בספק מבל ספק ניתקן מ"ש ספק לא ניתקן
שמא אינו אסור לאונן?⁶⁹ ברם הכא מותר לאונן.

תמן תנינן התרומה ותרומת מעשר של דמאי⁷⁰ והכא את אמר הכן!⁷¹
אמר ר"ז תמן תנינן תרומת מעשר של דמאי ברם הכא מ"ש של דמאי.
א"ר אימי אין המשנה הזאת יוצאת ידי תרומת מעשר של דמאי⁷² מאי
כדון? תמן ר"מ ברם הכא רבנן⁷³. ר"ז אמר⁷⁴ בשם רבנן בדין היה תרו"מ
של דמאי שלא יפריש עליה חומש⁷⁵, ולמה אמרו שיפריש מפני גדירה

◆===== עמק יהושע =====◆

⁶⁵ אפילו זה התירו.

⁶⁶ דמימיו, לא נהגו לבער.

⁶⁷ שלא הפרישו הכל כמצוותה.

⁶⁸ מע"ש של דמאי.

⁶⁹ אם מפריש מע"ש מחמת ספק-וודאי דאסור לאונן.

⁷⁰ זר האוכלן משלם קרן חומש.

⁷¹ דדמאי פטור מחומש.

⁷² המשנה כוללת אפילו תרו"מ של דמאי (דאין בה חומש).

⁷³ ר"מ דמעשר ממון גבוה ולהכי מוסיף חומש.

⁷⁴ תירוצו אחר על הקושיא.

⁷⁵ כשם שאין מוסיף חומש על מע"ש של דמאי.

שאם את אומר לו שלא יפריש אף הוא אינו נוהג בה בקדוש'. בדין היה מעשר שני של דמאי שיפריש עליו חומש ולמה אמרו שלא יפריש מפני גדירו שאם את אומר לו שיפריש אף הוא אינו מפריש כל עיקר⁷⁶.

רבי בון בר חייא בעא קומי רבי לא, למה לי דמאי אפילו ודאי! למה לי מיעוט אפילו רוב! ולא כן תני אין מביאין תרומה מן הגורן לעיר ולא מן המדבר ליישוב⁷⁷ אלא א"כ היתה במקום שחיה גורתה מביאה ונוטל דמים מן השבט⁷⁸. א"ל ואינו מצוה להשיב אבידה?⁷⁹ אמר ר' יוסי מצוה הוא להשיב אבידה בדבר מועט ואינו מצוה להשיב אבידה בדבר מרובה ובודאי אבל לא בדמאי אפילו בדבר מועט אינה מצוה להשיב אבידה דתנינן ומאבדין את מיעוטו בדרכים⁸⁰.

עד כדון כשאין בידו מעות היה בידו מעות⁸¹? רבי נחומי ברי' דרבי חייא בר בא אמר אבא היו לו מעות בדיסקיא ולא היה מחללו. אתיא דרבי חייא בר בא כר"ז⁸² ודרבי אילא⁸³ כרבי אמי⁸⁴.

דבי רבי ינאי אמרי פחות מאוכל⁸⁵ מותר לאבדו בפרוס אבל בשלם עד גרוגרות. רבי יוחנן בשם ר"ש בן יהוצדק בשלם עד כגרוגרות. בפרוס

◆===== עמק יהושע =====◆

⁷⁶ דלא ירצה להחמיר עליו כ"כ.

⁷⁷ אלמא דשרי לאבד אפילו הרבה ואפילו ודאי מפני טורח הדרכים.

⁷⁸ היכא דמוכח פסידא חייב.

⁷⁹ ולהכי אסור לאבד וודאי א"ן הרבה (דהיכא דמוכח פסידא, אסור).

⁸⁰ ס"ל סברא הפוכה: במרובה, אין חייב לטפל. במועט חייב לטפל והני מילי וודאי. (וחיה גוררת איירי במועט).

⁸¹ שמא חייב לפדות מע"ש – אף שהיא מועט – על המעות, ולהעלות המעות.

⁸² דאמר לעיל דמשנתינו איירי במע"ש (לא בתרו"מ).

⁸³ שלא תירץ על קושיית ר' בון: משנתינו במעשר-לא בתרומה!.

⁸⁴ דפליג לעיל על ר"ז, ומוקי מתני' בתרו"מ.

⁸⁵ כביצה.

אפי' כמה מותר? מה פליגין?⁸⁶ ר' מנא אמר בדא פליגין דבי ר' ינאי אמרי פחות מאוכל מותר לאבד בפרוס אבל בשלם עד גרוגרות רבי יוחנן בשם ר"ש בן יהוצדק בין בפרוס בין בשלם עד גרוגרות. רבי הושעיה בעי מהו להפריש כל שהוא ולאבד?⁸⁷

ונותנו לעם הארץ ויאכל כנגדו בדמאי הא בודאי לא שאין מוסרין ודאי לעם הארץ:

הלכה ג משנה הלוקח לזרע, ולבהמה, קמח לעורות, ושמן לנר, שמן לסוך בו את הכלים, פטור מן הדמאי. מן הכזיב ולהלן פטור מן הדמאי.⁸⁸ חלת עם הארץ,⁸⁹ והמדומע,⁹⁰ והלקוח בכסף מעשר, שירי המנחות, פטורין מן הדמאי. ושמן ערב, בית שמאי מחייבין ובית הלל פוטריין:

גמרא מכיון שלקחו לזרע, לא שנייא היא דבר שזרעו כלה היא דבר שאין זרעו כלה. אמר רבי יוחנן ותני כן לקחן לזרע וחישב עליהן לאכילה באין⁹¹ מחשבה. לקחן לאכילה וחשב עליהן לזרע לא הכל ממנו?⁹² תני אין זורעין טבל ואין מחפין טבל, אבל מחפין עם העכו"ם טבל⁹³. השבח וזרע טבל פטור שכבר אבד. בדבר שאין דרכו

◆===== עמק יהושע =====◆

⁸⁶ כל' האם בא ריו"ח להקל בפרוס להתיר אפי' הרבה? ומשני, דאדרבה, מחמיר דאפי' פרוס אסור בגרוגרת.

⁸⁷ אי שרי להפריש לכתחילה ע"מ לאבד.

⁸⁸ דהוי חו"ל (וה"ה וודאי).

⁸⁹ ע"ה נותן חלה לכהן, אי"צ להפריש ממנו תרו"מ ומע"ש.

⁹⁰ נתערב תרומה בדמאי (חולין של ע"ה), ניתנת כולו לכהן ואינו חושש משום דמאי.

⁹¹ נתחייבו, אלמא דבעי' שינוי מחשבה לחייבו (ובלא"ה פטורה אפי' זרעו לא כלה).

⁹² א"י להפקיע חיובן.

⁹³ מותר רק לסייע לעכו"ם בחיפוי טבל-לא זריעה.

להתלקט, אבל בדבר שדרכו להתלקט⁹⁴ קונסין אותו שילקט אותו. בלא צמח, אבל אם צמח נעשה כדבר שאין דרכו להתלקט: רבי יוחנן כד הוה אכיל אפי' קופר אפי' ביעה הוה מתקן⁹⁵: אמרו לו תלמידיו לא כן אילפן רבי עשר תעשר את כל תבואת זרעך? דו חשש למשקין שיש בהן.

רבי ירמיה שלח לרבי זעירא חדא מסאנא⁹⁶ דתאנים דלא מתקנא והוה רבי ירמיה סבר מימר: מה ר' זעירא מיכול דלא מתקנא! והוה רבי זעירא סבר מימר מה אפשר דרבי ירמיה משלחה לי מילא דלא מתקנא! בין דין לדין איתאכלת טבל. למחר קם עימי, א"ל: ההוא מסנאתא⁹⁷ דשלחת לי אתמול מתקנא הוה? א"ל, אמרית מה רבי זעירא מיכל מילא דלא מתקנה. א"ל אוף אנא אמרית כן הוה, מה רבי ירמיה משלח לי מילא דלאו מתקנה. רבי אבא בר זבינא בשם רבי זעירא אמר אין הוון קדמאי בני מלאכים אנן בני נש ואין הוון בני נש אנן חמרין. אמר רבי מנא בההיא שעתא אמרין אפי' לחמרתיה דר' פינחס בן יאיר לא אידמינן⁹⁸.

חמרתיה דר' פינחס בן יאיר גנבונה לסטיי בליליא עבדת טמורה⁹⁹ גבן תלתא יומין דלא טעמא כלום. בתר תלתא יומין איתמלכן מחזרתה למרה אמרין נישלחנה למרה דלא לימות לגבן ותיסרי מערתא¹⁰⁰.

◆===== עמוק יהושע =====◆

⁹⁴ כגון צנון ולפת.

⁹⁵ ריו"ח היה מתקן אפילו בשר או ביצה מפני חשש משקין של הירק שנבלע.

⁹⁶ סל של תאנים, וסמך ר' זעירא על ר' ירמיה, ונכשל..

⁹⁷ סל.

⁹⁸ אם ראשונים כמלאכים, אנו כבני-אדם. ואם הם כבני"א, אנו כחמורים (וכשר"ז

אכל טבל, הסקנו-דגרועים אנו מחמורים!) כהסיפור.

⁹⁹ החביאו אותה ג' ימים אצלם, ולא טעמה כלום.

¹⁰⁰ נמלכו להחזירה לבעלים כדי שלא תמות ותסרח המערה.

אפקונה אזלת וקמת על תרעת דמרה שוריית מנהקא¹⁰¹ אמר לון פתחין להדא עלובתא דאית לה תלתא יומין דלא טעימת כלום פתחין לה ועלת לה אמר לון יהבון לה כלום למיכל תיכל יהבין קומה שערין ולא בעית מיכל אמרו ליה רבי לא בעית מיכל. אמר לון מתקנין אינן אמרו ל' אין! אמר לון וארימתון דמיין. אמרו ליה ולא כן אילפן רבי הלוקח לזרע, לבהמה, קמח לעורות, שמן לנר, שמן לסוך בו את הכלים פטור מן הדמאי? אמר לון מה נעביד להדא עלבנתא דהיא מחמר על גרמה סגין¹⁰², וארימון דמיין ואכלת:

תרין מסכינין אפקדון תרין סאין דשערין גבין רבי פינחס בן יאיר זרעון וחצדין ואעלון, בעין מיסב שעריוהון אמר לון אייתון גמליא וחמריא וסבון שעריכון¹⁰³

רבי פינחס בן יאיר אזל לחד אתר, אתון לגבי' אמרו ל' עכבריא אכל עיבורן גזר עליהן וצמתון שרון מצפצפין¹⁰⁴ אמר לון ידעין אתון מה אינן אמרין? אמרו ל' לא. אמר לון אמרו דלא מתקנה, אמרו ל' עורבן וערבון ולא אנכון¹⁰⁵

מרגלי מן דמלכא סרקיא¹⁰⁶ נפלת ובלעת חד עכבר אתא לגבי ר' פינחס בן יאיר א"ל מה אנא חבר? א"ל לשמך טבא אתית! גזר עליהן וצמתון חמא חד מגבע ואתא¹⁰⁷, אמר גבי ההן ניהו וגזר עלוי ופלטה.

◆===== עמק יהושע =====◆

¹⁰¹ הלכה ועמדה על פתח בעליה, והתחילה צועקת.

¹⁰² מה נעשה לעלובה הזה, שהיא מחמרת על עצמה הרבה.

¹⁰³ זרע וקצר ועייל, כשבאו ליטול פקדונם, אמר להם: הביאו גמלים....

¹⁰⁴ בא למקום, שעכברים אכלו התבואה, גזר, ונאספו העכברים, והתחילו מצפצפין.

¹⁰⁵ תהא ערב שלא יזיקו עוד, והתערב בעדן, ולא הזיקו עוד.

¹⁰⁶ שם אומה.

¹⁰⁷ ראה אחד שיש לו כעין גבעה בגבו.

רבי פינחס בן יאיר אזל לחד אתר אתון לגבי' אמרו לי' לית מבווען מספק לן¹⁰⁸ אמר לון דילמא לא אתון מתקנן אמרו לי' עורבן וערבון ומספק להון

רבי פינחס בן יאיר הוה אזל לבית וועד הוה גיניי גביר¹⁰⁹ א"ל גיניי מה את מנע לי מן בית וועדא ופליג קומוי ועבר א"ל תלמידיו יכלין אנן עברין. אמר לון מאן דידע בנפשי' דלא אקיל לבר נש מן ישראל מן יומי יעבור ולא מנכה¹¹⁰

רבי בעי משרי שמיטתא¹¹¹, סלק רבי פינחס בן יאיר לגבי' א"ל מה עיבורי' עבדין¹¹²? א"ל עולשין יפות! מה עיבוריא עבדין? א"ל עולשין יפות!¹¹³ וידע רבי דלית הוא מסכמה עמי'. א"ל מישגה רבי למיכל עימי ציבחר בטל יומא דין¹¹⁴ א"ל אין. מי נחית¹¹⁵ חמא מולוותא דרבי קיימין¹¹⁶ אמר כל אילון יהודאי זנין אפשר דלא חמי סבר אפוי מן כדון¹¹⁷ אזלין ואמרון לרבי, שלח רבי בעי מפייסתי' מטון בי גבי קרתי אמר בני קרתי קורבין לי¹¹⁸ ונחתו בני קרתי' ואקפון עלוי¹¹⁹ אמר לון רבי בעי מפייסתי' שבקוני' ואזול לון¹²⁰, אמר בני ידי קורבין לי. נחתת

◆===== עמק יהושע =====◆

¹⁰⁸ אין מי מעיינות מספקת לנו, אמר להם שמא אין אתם מעשרין וכו'.

¹⁰⁹ נהר ששמו גיניי מתגבר, קרע אותו ועבר.

¹¹⁰ מי שלא בייש מעולם בן-ישראל, יכול לעבור ולא יוזק.

¹¹¹ רצה להתיר שמיטה.

¹¹² שאל רבי לר"פ: איך התבואה, ביקש לרמז לו שאין מה לאכול וצריכין להתיר.

¹¹³ כלו' יש עדיין משהו לאכול ואי"צ להתיר.

¹¹⁴ האם אתה רוצה לאכול עמי משהו, אחר צהרים?.

¹¹⁵ כאשר ירד ר"פ לאכול עם רבי.

¹¹⁶ ראה פרידות של בית רבי (והן מזיקין ואסור לקיימן).

¹¹⁷ מאלו היהודים מספרנסין! איני רוצה לראות עוד פניו! והלך לו.

¹¹⁸ שלח רבי שלוחים לפייסו, ואמר: בני עירי קרובים לי יותר!.

¹¹⁹ הקיפוהו בני עירו (לא הניחו שלוחי רבי לקרוב).

¹²⁰ אמרו שלוחי רבי: רבי רוצה לפייסו, אז הניחום לקרוב.

אישתא מן שמיא ואקפת עלוי אזלון ואמרון לרבי אמר הואיל ולא זכינן
נישבע מיני' בעלמא הדין נזכי נישבע מיניה בעלמא דאתא¹²¹:

רבי חגי בשם רבי שמואל בר נחמן מעשה בחסיד אחד שהיה חופר
בורות שיחין ומעורות לעוברים ולשבים פעם אחת היתה בתו עוברת
לינשא ושטפה נהר והוון כל עמא עללין לגבי' בעיין מנחמתיה ולא
קביל עלוי מתנחמה. עאל רבי פינחס בן יאיר לגבי' בעי מנחמתיה ולא
קביל עלוי מתנחמה. אמר לון דין הוא חסידכון¹²². אמרו ליה רבי כך
וכך היה עושה כך וכך אירעין. אמר אפשר שהיה מכבד את בוראו
במים והוא מקפחו במים. מיד נפל קול הברה בעיר באת בתו של אותו
האיש. אית דאמרי בסיכתא איתערית¹²³ ואית דאמרי מלאך ירד
בדמות רבי פינחס בן יאיר והצילה. רבי חגי' בן דוסא הוה יתיב אכול
בלילא שבת פחת פתורא קומוי אמרו לי' מהו כן א"ל תבלין שאלתי
משכינתי ולא עשרתיו והזכיר תיניין¹²⁴ ועלה השולחן מאיליו. רבי
טרפון הוה יתיב אכול ונפיל פיתותא מיני' אמרי לי' מהו כן א"ל קורדם
שאלתי ועשיתי על גבו מהרות.

יין¹²⁵ למוריים, ויין לאלונטית, קטניות לעשותן טחינין, חייבים בדמאי
ואין צורך לומר בודאי, הן עצמן¹²⁶ פטורין מן הדמאי. מה אנן קיימי'
אין כרבי אפילו בדמאי יהיו חייבין אין כר"א בר"ש אפילו בודאי יהון
פטורים אלא כרבי אנן אמרין בקלין שהקילו בדמאי. יין לקילור קמח

◆===== עמק יהושע =====◆

¹²¹ ירד אש מן השמים והקיף את רפכ"י, אמר רבי: לא זכינן בעולם הזה, נזכה
לשבוע מפניו בעוה"ב.

¹²² וכי זה הוא חסיד שמתרעם על מדת בוראו?!

¹²³ נאחזה בקוץ.

¹²⁴ נזכר התנאי (שיכולים להתנות מע"ש לעשר דמאי).

¹²⁵ קנה יין לצורך....

¹²⁶ שקונה מע"ה מוריים ואלונטית.

לעשותה מלוגמה חייבים בודאי ואין צריך לומר בדמאי, הן עצמן¹²⁷ פטורים מן הודאי. הכא את אמר פטורים מן הודאי והכא את אמר פטורים מן הדמאי כאן על גב גופו הוא בטל וכאן כיון שהוא נותנו הוא בטל¹²⁸ והתני קילור של ע"ז אסור בהנייה! שנייא היא דכתיב ולא ידבק בידך מאומה מן החרם. מה בינן לשמרי' של עכו"ם אלו שמרים של עכו"ם שמא אינן אסורים בהנייה?! הא שמרים שיכשו אין בהם משום הניית ע"ז:

מגזיב ולהלן פטור מן הדמאי: כזיב עצמה מה היא. תני גזיב עצמה פטורה מן הדמאי: הלוקח מן החמרת בצור ומן המגורת בצידן פטור¹²⁹. הא מן המגורת בצור ומן החמר' בצידן חייב. מחמר יחידי בצור חייב. חמרת שנכנס לצור דרך כזיב¹³⁰ אתי חמי אילו עמדה לה בכזיב פטורה עכשיו שנכנסה לצור חייבת¹³¹:

אמר רבי יוחנן בשעה שגזרו הדמאי לא גזרו על דברי' הללו¹³² אמר ר' הושעיא אימת קדשי' עליו ואינו נותן לכהן דבר שאינו מתוקן. וחלת עם הארץ: על דעתיה דרבי הושעיא בחלת ע"ה היא מתניתא, אבל

◆===== עמק יהושע =====◆

¹²⁷ קילור ומלוגמא שלקחן מע"ה.

¹²⁸ מלוגמא בטל מיד, אלונטית בטל רק אחר שנותנו לתוך הדבש ופלפלין.

¹²⁹ כזיב צור וצידן שלשתן חו"ל ופטורין ממעשרות, אך כזיב קרוב לא"י, צור הוא 20 מייל צפונה, 40 מייל צפונה=צידן. "חמרת" רגיל לבא ממקום רחוק, מגורה=אוצר של תבואה. רגילים לאצרו סמוך למקום גידולו. אם באו לצור חמרת, יש להניח שבאו ממקום רחוק, אבל "אוצר" מסתמא בא מא"י, והדין להיפך בצידן, חמרת יש לחשוש שבא ממקום רחוק=א"י, מגורה בא ממקום קרוב=חו"ל. חמר יחידי רגיל לבא ממקום קרוב, וע"כ חייב אף בבא לצור..

¹³⁰ ויש לחשוש שבא מאמצע א"י ומכר לבני כזיב ועכשיו הולך ונוסע צפונה למכור לבני צור.

¹³¹ הרי אילו עמד בכזיב - ולא ידוע מהיכן בא - יש להחזיק שבא ממקום רחוק, ופטורים בני כזיב, השתא נמי יש לפטור לבני צור.

¹³² חלה, מדומע, מע"ש, שירי מנחות.

חבר שלקח עיסה מעם הארץ והפריש חלתה לא¹³³, על דעתיה דרבי יוחנן היא הדא היא הדא. והמדומע על דעתיה דרבי הושעיא בפירות עם הארץ היא מתנית¹³⁴, אבל חבר שלקח פירות מעם הארץ ונדמעו לא, על דעתיה דרבי יוחנן היא הדא היא הדא. מאי נפק מביניהן? סאה עולה מתוך מאה על דעתיה דרבי יוחנן חייבת על דעתיה דרבי הושעיא פטורה תני וכולן שקרא שם לתרומת מעשר או למעשר שני שלה מה שעשה עשוי על דעתיה דרבי יוחנן נחא¹³⁵ על דעתיה דר' הושעיא מתוקנין ואת אמרת הכן?! מפני א' שאינו מתקן שאין אימת קדשי' עליו. תני וכולן שקרא שם לתרומת מעשר או למעשר שני שלהן מה שעשה עשוי מפני א' שאינו מתקן:

רבי בון בר חייא בעי קומי ר' זעירא עד כדון בכסף מעשר של דמאי¹³⁶ אפילו בודאי?

תני וכולן¹³⁷ שקרא שם לתרומת מעשר או למעשר שני שלהן מה שעשה עשוי. רבי אלעזר אמר חוץ משירי מנחות¹³⁸ רבי ירמיה אמר השאר¹³⁹ במחלוקת: רבי יוסי בעי היידן מחלוקת מה גן קיימין אין כר"מ היא מעשר היא שירי מנחות לא עשה ולא כלום¹⁴⁰ כרבי יהודא מה שעשה עשוי: אמר ר' מנא אזלית לקסרין ושמעית רבי חזקיה יתיב ומתני המקדש בחלקו בקדשי קדשים או בקדשים קלים אינה מקודשת

◆ עמוק יהושע ◆

¹³³ חייב לתקן את "החלה" לפני שנותנו לכהן, דל"ש הטעם "אימת ע"ה".

¹³⁴ ששיך אימת ע"ה על המדומע.

¹³⁵ דאין סיבה מיוחדת לפטור דברים האלו.

¹³⁶ שבביתו פטר מתניתין מן הדמאי, בלקח אוכל מע"ה בירושלים בכסף מע"ש שפדה פירות דמאי.

¹³⁷ עיין 133.

¹³⁸ אף בדיעבד לא חיילא שם מע"ש או תרו"מ עליה.

¹³⁹ = לקוח בכסף מעשר שני, פליגי תנאי אי חיילא שם תרו"מ עליה.

¹⁴⁰ לר"מ תרוויהו ממון גבוה, ולר"י תרוויהו ממון הדיוט!.

רבי אלעזר אומר ד"ה¹⁴¹ רבי יוחנן אמר במחלוקת ואמרית לי' מאן שמע ר' הדא מילתא? ואמר לי' מן רבי ירמיה, ואמרית יאות רבי ירמיה דהוא שמע הדא דר"א ד"ה, הוא דאמר במחלוקת¹⁴², רבי יוסי דלא שמיע לי' צריכה ליה הוא דאמר היידה מחלוקת אין בר"מ היא מעשר שני היא שירי מנחות לא עשה ולא כלום אין כרבי יהודא מה שעשה עשוי:

תני אמר רבי יודה לא פטרו בית הלל אלא שמן של פלייטון¹⁴³ בלבד אחרים אומרים בשם רבי נתן מחיבין היו ב"ה בשמן וורד ווירדינון:

הלכה ד משנה הדמאי מערבין בו ומשתתפי' בו מברכין עליו ומזמנים עליו ומפרישין אותו ערום ובין השמשות ואם הקדים מעשר שני לראשון אין בכך כלום שמן שהגרדי סך באצבעותיו חייב בדמאי ושהסורק נותן בצמר פטור מן הדמאי:

גמרא מפרישין אותו ערום שאינו טעון ברכה: ובין השמשות הדא דתנינן ספק חשיכה ספק לא חשיכה: תני רבי חלפתא בן שאול מחללין דמאי במרחץ שאינו טעון ברכה הא ודאי טעון ברכה. רבי מנא בעי קומי רבי יודן. כיצד הוא מברך אם היו פירות על פדיון מעשר שני, אם היו מעות על חילול מ"ש. אם הקדים שני לראשון אין בכך כלום בשעבר הא בתחילה לא. רבי בא בריה דרבי חייא בר ווא רבי חייא בשם רבי יוחנן מותר להקדים שני לראשון בדמאי. רבי יעקב

◆===== עמק יהושע =====◆

¹⁴¹ אף ר"י מודה דקדשים ממון גבוה ואינה מקודשת.

¹⁴² מכיון ששמע מר"א דלכו"ע קדשים ממון גבוה. נמצא דאף לר"י דמע"ש ממון הדיוט, קדשים הוי ממון גבוה, והיינו דקאמר "השאר במחלוקת", כלומר קדשים לכו"ע לא חייל, ומע"ש פליגי ביה ר"י ור"מ.

¹⁴³ שאין ניכר בו הצמח, משא"כ בוורד.

בר אחא בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי לא יעשה ואם עשה מה שעשה עשוי. מהו ליקבע שני במקום ראשון רבי יוסי בן שאול אייתי ליה אריסי' פירי א"ל צא וקבע שני וחזר ואמר ליה צא וקבע ראשון וחש לומר שמא קבע שני במקום ראשון¹⁴⁴ הדא אמרה שמותר לקבע שני במקום ראשון¹⁴⁵.

עולא בר ישמעאל בשם רבי יוחנן פומר אדם את טבלו בסאה אחת של טבל כיצד הוא עושה מביא סאה אחת של טבל ועושה אותה שני ופודה אותה, וחוזר ועושה אותה תרומת מעשר למקום אחר. נחת עולא לתמן ואמרה בשם רבי יוחנן וחברון עליו¹⁴⁶ התיב רב ששת והא מתניתא פליגא: היו לפניו שתי כלכלות של טבל. ותני עלה נוטל מן השניה שני תאני' ושני עישורים ועישורו של עישור¹⁴⁷. ויטול שני תאנים ויעשה אותן שני ויפדה ויחזור ויעשם תרומת מעשר למקום אחר¹⁴⁸. אמר רבי מנא ואין שני שבראשונה טבול לראשון שבשניה¹⁴⁹. אמר רבי חנניה תמן כרי שהוא טובל לראשון ולשני. ברם הכא שני שנתקן מחמת ראשון את חוזר ועושה אותו ראשון¹⁵⁰.

◆===== עמק יהושע =====◆

¹⁴⁴ למה לא חשש שיקבע שני לפני ראשון? (מתוך שצווהו מתחילה על שני).

¹⁴⁵ אף לכתחילה.

¹⁴⁶ ירד לבבל ו"נתחברו עליו" להפריכו.

¹⁴⁷ כדי לתקן 81 תאנים צריך להפריש 19, (למע"ר ושני), נמצא 100 צריך 23.4

(ול"ד ואומר 23).

¹⁴⁸ לדבריו, יפריש 10 למע"ש ויפדם, ושוב יעשם מע"ר ותרומ"מ (בדוגמה שי"ל

100 תאנים סה"כ).

¹⁴⁹ כשמפריש 10 למע"ש, טבולים הם למע"ר, ואסורים.

¹⁵⁰ סיום התירוץ: ריו"ח איירי כשכבר תיקן את הסאה שרוצה לעשותו מע"ש,

ממע"ר.

שמן שהגרדי סך באצבעותיו חייב בדמאי מה שהסורק נותן בצמר
 פטור מדמאי מה בין זה לזה זה על גב גופה במל¹⁵¹ וזה על גב צמר
 הוא במל:

◆===== עמוק יהושע =====◆

¹⁵¹ וכיון דגופו נהנה, חייב בדמאי.

פרק ב

הלכה א משנה א אלו דברים מתעשרין דמאי בכל מקום¹⁵²
הדבילה והתמרים והחרובין האורז והכמון.
האורז שבחוצה לארץ¹⁵³ כל המשתמש ממנו פטור:

גמרא תמן תנינן שום בעל בכי ובצל של רכפה וגריסין הקילקין
ועדשין המצריות¹⁵⁴. המינין הללו ע"י שיש כיוצא בהן בא"י צרכו
חכמים ליתן להן סימן אבל האלצרין והפסמטקין¹⁵⁵ והאצטרובלין ע"י שאין
כיוצא בהן בארץ ישראל לא צרכו ליתן להם סימן¹⁵⁶.

אמר רבי אבין הדא מתניתא חילופא חיוב המינין האלו ע"י שאין כיוצא
בהן בחוצה לארץ צרכו חכמים למנותן¹⁵⁷. והא דבילה בכוצרה. שחיקה
היא. והא תמרין באלכסנדיא. דקיקין¹⁵⁸ אינון. והא חרוב בביארי. גידוד¹⁵⁹
הוא. והא אורז בחולתא¹⁶⁰ אבתר הוא סומק¹⁶¹ הוא. הא כמון בקיפרוס.
עקום הוא:

◆===== עמק יהושע =====◆

- ¹⁵² אף אם לוקחן בחו"ל, חייב לעשרן דמאי, דמסתמא גדילין מינין הללו בא"י.
¹⁵³ אם ידוע שגדלה בחו"ל, פטורה אף במשתמש בא"י (דניכר הדבר היטב דמחו"ל
היא).
¹⁵⁴ פטורין מן המעשרות וניקחין מכל אדם בשביעית (דמינין אלו גדילין רק בחו"ל).
¹⁵⁵ PISTACHIOS & PINE-NUTS.
¹⁵⁶ כל סוגים השונים באים רק מחו"ל, וכולן פטורין אין צורך לחקור מאיזה מדינה
בא.
¹⁵⁷ משנתינו- מונה כל המינין שאין צורך לחקור מאיזה מדינה בא, דבאים רק מארץ
וכולן חייבין.
¹⁵⁸ קטנים.
¹⁵⁹ מלא בליטות.
¹⁶⁰ שם עיר בחו"ל.
¹⁶¹ ירוק, אדום-אבל בא"י לבנים הם.

א"ר אלעזר לא שנו אלא הלוקח מן ישראל אבל הלוקח מן העכו"ם וודאי¹⁶². רבי יוחנן אמר לא שנייא היא הלוקח מישראל היא הלוקח מן העכו"ם דמאי. רבי לעזר סבר מימר רוב ארץ ישראל נתונה ביד עכו"ם¹⁶³. רבי יוחנן סבר מימר רוב ארץ ישראל נתונה ביד ישראל ואפילו יסבור ר' לעזר כרבי יוחנן רוב ארץ ישראל נתונה ביד ישראל רבי לעזר חש למעוט. כהדא סירקיא¹⁶⁴ שהיא מסתפקת יום אחד מן האיסור נעשה אותו היום הוכח לכל הימים. רבי יוסי בעי מעתה גר שבא להתגייר אין מקבלין אותו אני אומר מעמון ומואב הוא. ונעשה אותו הגר הוכיח לכל הגרים. אלא כיני הא רבי לעזר סבר מימר רוב ארץ ישראל נתונה ביד עכו"ם. ורבי יוחנן סבר מימר רוב ארץ ישראל נתונה ביד ישראל. ועוד מן הדא ר' זעירא שלח שאל לר' אלכסנדריא דצדוקא אילין נקלווסין¹⁶⁵ דהכא מה אתון משערין בהון רוב מן העכו"ם או רובן מישראל¹⁶⁶ א"ל לית אנן יכולין משערין בהון¹⁶⁷. מתניתא מסייע לדין ומתניתא מסייע לדין. מתניתא מסייע לרבי לעזר התגר¹⁶⁸ בכל מקום דמאי אימתי בזמן שרוב מכנסו מישראל¹⁶⁹ אבל אם היה לוקח מן העכו"ם ודאי. מתניתא מסייע לר' יוחנן

◆===== עמק יהושע =====◆

¹⁶² לוקח תמרים מן העכו"ם מעשרן וודאי.

¹⁶³ בעלי הקרקע רובן עכו"ם, ואם גם המוכר הוא עכו"ם, מעולם לא בא ליד ישראל ויש לעשרן וודאי.

¹⁶⁴ אוצר של חטים.

¹⁶⁵ תמרים יפות הנמכרין ע"י עכו"ם.

¹⁶⁶ רובן גדילין בשדות עכו"ם ומעשרן וודאי רובן גדילין בשדות ישראל וחייב לעשרן רק דמאי, או רובן...

¹⁶⁷ אלמא אי רובן מישראל, אפילו לוקחן מן העכו"ם מעשרן דמאי.

¹⁶⁸ עכו"ם.

¹⁶⁹ שלוקח יכולו.

תני רבי נחמיה אמר אחד עכו"ם ואחד ישראל אחד כותי ואחד עם הארץ פעמים שהוא לוקח פעם אחת מן העכו"ם פעם אחת מישראל דמאי¹⁷⁰.

רבי חייא בר אדא בעי קומי רבי מנא ממי לקח האיש הזה? נאמר מישראל דמאי מן העכו"ם ודאי! תיפטר שהיה התגר עכו"ם, ועכו"ם וישראל מטיילין לפניו¹⁷¹ דמאי. התיב רב הושעיא והא מתניתא מסייע לרבי יוחנן דתני אמר רבי יודא לא הוזכרו רימוני בדין וחציר גבע¹⁷² אלא שהן מתעשרין ודאי בכל מקום. מה אנן קיימין אם בלוקח מישראל בהדא תנינן ודאי?! אלא כי אנן קיימין בלוקח מן העכו"ם, הא שאר כל הדברים דמאי! אמר רבי שמואל בר רב יצחק בודאי אנן קיימין ובלוקח מישראל אנן קיימין¹⁷³ תיפטר שהיה אגרונימוס גוי ודוחק עליו להיות מוכר בזול¹⁷⁴ והתירו לו להיות מוכר טבלים¹⁷⁵ וחלוקה יחוש לעצמו: איזהו התגר¹⁷⁶ כל שהביא ושנה ושילש רבי יונה בעי הביא ג' משואין כאחת אין זה תגר. זה אחר זה הרי זה תגר. רבי יונה בעי למפרע הוא נעשה תגר או מכאן ולהבא מה נפק מביניהון בא והתקין אין תימר מכאן ולהבא אין מעשר מזה על זה¹⁷⁷. רבי מנא בעי הוא ובנו ופועלו מהו שיצטרפו לג' משואות כאחת¹⁷⁸.

◆===== עמק יהושע =====◆

- ¹⁷⁰ אלמא אפילו התגר עכו"ם, וגם לפעמים לוקח מן העכו"ם, לא אמרי' רוב א"י נתונה ביד עכו"ם לחייבן וודאי.
- ¹⁷¹ כ. יש להסתפק ממי לקח ואפ"ה חייב רק בתורת דמאי, כברייתא דר"ג, וכריו"ח.
- ¹⁷² פירות חשובין, ונאמרה איזה הלכה בבית המדרש אודותן.
- ¹⁷³ דווקא הני דחשובין ולא מעשרן בעל השדה היהודי.
- ¹⁷⁴ ושפיר יש לדייק: הא שאר הדברים דמאי.
- ¹⁷⁵ שר ממונה לקציצת שער התבואה.
- ¹⁷⁶ ע"כ בפירות היקרים והחשובים, יש להניח שהשתמש ב"היתר" הזה.
- ¹⁷⁷ שיש להקל ולעשרן דמאי.
- ¹⁷⁸ מה שהביא ראשון, וודאי (כבעה"ב גוי שמוכר).
- ¹⁷⁹ ויהיה על כולם תורת "תגר" לעשרן דמאי.

רבי יונה בעי ספינה הבאה מרומי כמה מינין יש בה, את רואה אותה כאלו אחת¹⁸⁰?

הפירות לא הילכו בהן לא אחר הריח ולא אחר המראה ולא אחר הטעם ולא אחר הדמים אלא אחר הרוב¹⁸¹ רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן אם היה יין כגון יין חדש ויין ישן הלכו בו אחר הטעם¹⁸²

א"ר מנא אזלית לקיסרין וחמיתון נהיגין בהדא דבילתא שורי. שאלית לרבי יצחק ב"ר אליעזר ואמר לי כך נהג זוגא שורי. רבי יצחק ב"ר אליעזר בשם זוגא דקיסרין כל דחמי מוא¹⁸³ שורי. אית דבעי מימר עד מגדל מילחא. ואית דבעי מימר עד מערת טלימון: אמר רבי אבא מרי מיליהון דרבנן אמרי: כל המינין אסורין בקיסרין החיטים הפת והיין והשמן והתמרים האורז והכמון ולא פרשינן דבילה! בגין דתניתא¹⁸⁴. והא תנינן אורז וכמון ופרשתנן! הוי שייריה היא¹⁸⁵. הרי אלו בשביעית היתר בשאר שני שבוע דמאי. הרי אלו בשביעית היתר¹⁸⁶ ויהיו בשביעית שביעית¹⁸⁷. שביעית ישראל משמטין ועכו"ם פטור וישראל ועכו"ם רבים על כותיים. בשאר שני שבוע דמאי, ויהו וודאי? יהודאי ישראל מתקנין ועכו"ם פטורין, ישראל ועכו"ם רבים על כותיים. עד היכן¹⁸⁸? פונדקא דעמודא

◆ עמק יהושע ◆

¹⁸⁰ אם יש לחשב סוגים שונים ממין אחד, כג' מינים, לענין תגר.

¹⁸¹ אם רוב פירות מאותו המין באו ממקום פטור—אע"פ שיש "סימנין" אחרין לחיוב—פטור.

¹⁸² לענין שנות המעשר (מע"ש או עני).

¹⁸³ כל שרואה את המים יש לנהוג היתר בדבילה.

¹⁸⁴ כבר שנה במשנתנו דבילה מתעשרת בכ"מ, להכי שייריה!.

¹⁸⁵ הרי ברייתא חוזרת ומונה כל הדברים, ושייר דבילה, אלמא דווקא שייריה.

¹⁸⁶ סיומא דברייא: מינין הנ"ל מותרין בשביעית.

¹⁸⁷ ניחוש שלא הפקירו שדותיהן, ואסורין.

¹⁸⁸ קיסרין.

פונדקא דטיבתא עד כפר סבא וצירן, ודאי כקיסרין¹⁸⁹. כולכסין¹⁹⁰ הנמכרין בקיסרין הרי אלו אסורים מפני שרובן באין מהר המלך. רבי חייא בר אבא אמר בלבנין ורבנן דקיסרין אמרי בארומין.

רבי זעירא רבי חייא בשם רבי יוחנן רבי התיר בית שאן מפני יהושע בן זריז בן חמיו של ר' מאיר שאמר אני ראיתי את רבי מאיר לוקח ירק מן הגינה בשביעית והתיר את כולה. א"ר זעירא הדא אמרה אסור לבר נש למיעבד מלה בציבורא. אני אומר אותה הגינה היתה מיוחדת לו¹⁹¹ והתיר את כולה. רבי התיר בית שאן, רבי התיר קיסרין, רבי התיר בית גוברין, רבי התיר כפר צמח, רבי התיר ליקח ירק במוצאי שביעית¹⁹² והיו הכל מלזין עליו אמר להו באו ונידיין כתיב וכיתת נחש הנחושת וכי לא עמד צדיק ממשה עד חזקיהו להעבירו אלא אותה עטרה הניח לו הקב"ה להתעטר בה ואנו העטרה הזאת הניח הקב"ה לנו להתעטר בה

רבי יהושע בן לוי היה מפקד לטלייא לא תיזבין לי ירק אלא מן גינתא דסיסרא¹⁹³, קא עימי' הזכור לטוב¹⁹⁴ א"ל זיל אומר לרבך לית הדא גינתא דסיסרא דיהודא הות וקטלו ונסבי' מיניה ואין בעית מחמרא על נפשך אשתרי לחברך¹⁹⁵. רבי יוסי דכפר דן בשם רבי בן מעדיה המינין האסורים בבית שאן: הקצח והשימוש והחרדל והשום והבולכסין האפונים השחורים ובצלים הנמכרים ובני המדינה¹⁹⁶ הנמכרים במידה ופול הנאגד

◆===== עמק יהושע =====◆

¹⁸⁹ לענין היתר דבילה.

¹⁹⁰ בצלים.

¹⁹¹ ?וידע שירק גדל בששית.

¹⁹² מיד, ואי"צ להמתין בכדי שיעשו.

¹⁹³ עכו"ם, וס"ל יש קנין להפקיע.

¹⁹⁴ אליהו הנביא אמר לו שזה היה שייך ליהודי, וגזלו עכו"ם.

¹⁹⁵ דרבי כבר התירו.

¹⁹⁶ צלים הגדילים סמוך לעיר.

בשיפה, מינתה הנאגד בפני עצמה, והאסטפניני¹⁹⁷ לעולם. וקפלוטות¹⁹⁸ מן עצרת עד חנוכה. אמר רבי זעירא מן העצרת עד חנוכה איסור רבה על היתר¹⁹⁹, מן החנוכה עד העצרת היתר רבה על האיסור. ולענין ספיוחין: מראש השנה עד חנוכה אסור ספיוחין²⁰⁰, מן חנוכה עד עצרת היתר ספיוחין²⁰¹ מן העצרת עד ראש השנה צריכה. הקישואין והדלועין והאבטיחים ומלפפונות והיין והשמן ותמרין אפסיות וי"א אף התורמסין ופת חלה²⁰² לעולם הרי אלו בשביעית שביעית²⁰³. בשאר שני שבוע מה רבי יונה אמר דמאי רבי יוסי אמר ודאי. ולא פליגין מה דרבי יונה אמר דמאי בלוקח מן הבלנקי²⁰⁴ ומה דר' יוסי אמר ודאי בלוקח מן הגינה.

עד היכן²⁰⁵? פרשתא וריצפתא ונפשא דפגוטי עד כפר קרנים וכפר קרנים כבית שאן. ר' יונה בשם ר"ש בן זכריה המינין האסורים בפניים²⁰⁶: האגוזים והאורז והשומשמין ופול המצרי. גמליאל זוגא אמר אחיניות הבכורות²⁰⁷. אמר רבי יונה הדא דתימר מתרנגול קיסרן ולמעלן אבל מתרנגול קיסרן ולמטן בארץ ישראל היא. רבי יונה בעי היתה שדהו זרועה ירק ובא ומצאה אורז ירק מותר ואורז אסור? אורז מלמעלן וירק מלמטן ירק מותר ואורז אסור? אבל רוב השדות הללו²⁰⁸ אין עושות המינין הללו.

◆===== עמק יהושע =====◆

KIND OF TURNIP. 197

מין כרוב. 198

באין ממקום חיוב. 199

דגדילין בא"י גופא. 200

חזקה שגדלו בבית שאן-ואין בהן איסור שביעית. 201

? י"א "תחלא" = שחליים. 202

דוודאי באו מחוץ לבית שאן. 203

רוכל הנושא פירות ומוכרן. 204

יש קולא דבית שאן?. 205

עיר שלא כבשוה, אבל חזקת פירותיה מא"י. 206

דורמסקין הממהרות להתבשל. 207

סביבות פנייס. 208

ואפילו תימר רוב השדות הללו עושות מינין הללו, רוב המינין הללו אינן באות אלא מן האיסור²⁰⁹.

תנא האורז שבחולת אנטוכיא מותר במקומו²¹⁰. רבי לעזר ב"ר יוסי התיר עד בירות. רבי יונה בעי וכמדתה לכל רוח²¹¹?

אילו עיירות אסורות²¹² בתחום צור: שצת ובצת ופי מצובה עלייתה וחנותה תחתייה ובית כריא וראש מנא ואמון ומזי²¹³. אמר רבי מנא הדא דאת אמר בראשונה. אבל עכשיו יש סוסיתה עייגש ועין תדע ורם ברין ועיון ויערוט וכפר וחרוב וגוב והכפיה וכפר צמה. רבי התיר כפר צמה. רבי אימי בעי ולא ממעלי מסין הן²¹⁴? סבר ר' אימי ממעלי מסין כמי שנתכבשו. אילו עיירות שהן מותרות בתחום צור: נכי צור וצייר וגשמו וזיזין ויגדי חמם ודבב חרבתייה וכרכב דבר חזרג.

חד טעין דצמוקין עאל לטבריא שאל גמליאל זוגא לרבי בא בר כהנא אמר לו אין כל ארץ ישראל עשוי משאוי אחד של צמוקין. ואין כל ארץ ישראל עשוי משאוי אחד של צמוקין?! אלא כן אמר ליה אין מקום בארץ ישראל עושה משאוי אחד של צמוקין²¹⁵. חד בר נש אייתי חדא אשפלה²¹⁶ דקפלוטין²¹⁷ לרבי יצחק בר טבליי שאל לרבי יוסה²¹⁸. א"ל פוק שאל לחנניה בן שמואל דתנייתא, נפק ושאל לי, א"ל מתניי' לא יחמי לי,

◆===== עמוק יהושע =====◆

²⁰⁹ מאמצע א"י.

²¹⁰ וכולן יודעים שגדל שם (במקום היתר) שאינו בא מא"י.

²¹¹ האם אורז מותר גם במקומות הרחוקים מאנטוכיא כמדת רוחק בירות?.

²¹² יש קדושת שביעית.

²¹³ שמות עיירות שכבשוהו עולי בבל.

²¹⁴ לשלטון שבא"י.

²¹⁵ ובוודאי מחו"ל בא.

²¹⁶ סל גדול.

²¹⁷ LEEK.

²¹⁸ ?.

שמועה אמר ל²¹⁹. דאמר רבי ייסא בשם רבי יוחנן איתפלגין רבי ור"א בר"ש חד אמר אמר מקומו. חרנה אמר אחר מעמדו. רבי אבהו אמר. רבי אמר אחר מקומו והורי ליה כהדא דר"א ב"ר שמעון אחר מעמדו. הדא דתימא באילין אשפלתא. ברם באילין טוענייא כל עמא מודיי אחר מקומו²²⁰. היה מקומו ומעמדו היתר והוא עתיד להעבירו דרך איסור אותו האיסור כמי שלא העבירו²²¹. רבי בא בר כהן בעי קומי רבי יוסי לא כן אמר רבי חייא בשם רבי יוחנן רבי וחבירו הלכה כרבי. ואמר רבי יונה ואפילו רבי אצל ר"א בר"ש²²²? א"ל מה את בעי מרבי יוחנן ר' יוחנן כדעת' דר' יוחנן אמר קל הקילו בשביעית שהיא מדבריהם. אית דבעי מימר נצטרפה דעתו של ר' יוחנן עם ר"א בר"ש וירכו על רבי:

הלכה ב משנה המקבל עליו להיות נאמן²²³. מעשר את שהוא מוכר ואת שהוא אוכל ואת שהוא לוקח ואינו מתארח אצל עם הארץ. רבי יהודה אומר המתארח אצל עם הארץ נאמן. אמרו לו על עצמו אינו נאמן כיצד יהא נאמן על של אחרים:

גמרא מה שהוא לוקח על מנת לאכול. והא תנינן את שהוא אוכל. אלא את שהוא לוקח ע"מ למכור והא תנינן את שהוא מוכר. אלא את שהוא לוקח ע"מ למכור את שהוא מוכר מפירות מכנסו²²⁴.

◆===== עמק יהושע =====◆

²¹⁹ איני יודע משנה, רק שמעתתא.

²²⁰ פליגי אי אזלינן אחר מקום "היתר" ש"עומד" עכשיו, או ממקום שרוב מין זה גדל-אבל במשא גדול לכו"ע אחר "מקומו".

²²¹ אף שא"א להגיע למקום "מעמדו"-שהוא היתר-רק בעברו דרך איסור, מותר.

²²² מקל ריו"ח כראב"ש ולמה.

²²³ שאין על פירותיו תורת דמאי.

²²⁴ לוקח=לוקח ע"מ למכור, מוכר=מוכר תבואה שגדל בשדהו, אוכל=לוקח ע"מ לאכול.

תני אמר רבי יודה מימיהן של בעלי בתים לא נמנעו להיות מתארחין אצל בעלי בתים חביריהם אעפ"כ נוהגין בפירותיהם מתוקנין לתוך בתייהן²²⁵. אמר רבי יונה חברין אינן חשודין לא לאכול ולא להאכיל. אמר רבי יוסה חברין חשודין לאכול²²⁶ ואינן חשודין להאכיל. מתני' פליגא על רבי יוסה החשוד על דבר אחד, חשוד על הכל דברי ר"מ, וחכ"א אינו חשוד אלא על אותו דבר בלבד²²⁷ מיליהון דרבנן מסייעין על רבי יוסה: דאמר רבי חנינא רבי ייסא בשם רבי יוחנן לא אמר ר' יודה אלא בסוף²²⁸ אבל בתחילה אף רבי יודה מודי. אין תימר חברין אינן חשודין לא לאכול ולא להאכיל מה בין בתחילה מה בין בסוף²²⁹?

תני המקבל עליו להיות נאמן חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותו. החשוד על דבר אחד חשוד על הכל. רבי יודה אומר אינו חשוד אלא על אותו דבר בלבד: תני הנאמן על הטהרות נאמן על המעשרות. תניתה רבי ינאי בי ר' ישמעאל ואמר טעמא הדא דתימר במתארח אצלו²³⁰ אבל ברבים²³¹ אינו נאמן עד שיקבל עליו ברבים. רבי זעירא רבי יסא בשם רבי יוחנן אפילו חבר ששלח לחבר צריך לעשר. ר"ז בעי קומי רבי יסא כגון אני לרב שמואל בר רב יצחק ורבי שמואל בר רב יצחק לי א"ל מה את בעי מרבי שמואל בר רב יצחק דכל מה דהוא אוכל משוקא הוא אכל²³².

הוא נאמן ואשתו אינה נאמנת לוקחין ממנו ואין מתארחין אצלו אבל אמרו הרי כדר עם הנחש בכפיפה. אשתו נאמנת והוא אינו נאמן

◆===== עמק יהושע =====◆

²²⁵ היינו ר"י דמתניתין ופליגי אמוראי בהסבר דבריו.

²²⁶ אע"פ שנחשד לאכול טבל כשמתארח אצל ע"ה, אינו חשוד להאכיל.

²²⁷ ואם חשוד לאכול, איך נאמן?.

²²⁸ בדיעבד, אבל לכתחלה לא (מי שמתארח אצל ע"ה אין להאמינו).

²²⁹ אף כשמתארח בבית ע"ה יש להניח שמעשר פירותיו קודם אכילה!.

²³⁰ הקילו לסמוך על "נאמנות" בעלמא.

²³¹ שיהא פירותיו בחזקת מתוקנין.

²³² ? דחויי קמדחי ?.

מתארחין אצלו ואין לוקחין ממנו אבל אמרו תבוא מאירה למי שאשתו נאמנת והוא אינו נאמן. תני לא ישמש חבר במשתה ע"ה ולא בסעודת ע"ה אלא אם כן היה הכל מתוקן ומעושר תחת ידו ואפילו מניקת של יין ואם שימש חבר במשתה עם הארץ ובסעודת עם הארץ הרי זו חזקה למעשרות. ראו אותו מיסב אינה חזקה אני אומר על התנאים שכלבו הוא מיסב. בנו מיסב אצלו צריך לעשר על ידיו²³³ חבירו אין צריך לעשר על ידיו:

הלכה ג משנה המקבל עליו להיות חבר אינו מוכר לע"ה לח ויבש ואינו לוקח ממנו לח ואינו מתארח אצל ע"ה ולא מארחו אצלו בכסותו. ר' יהודה אומר אף לא יגדל בהמה דקה ולא יהא פרוץ בנדרים ובשחוק ולא יהא מיטמא למתים ומשמש בבית המדרש אמרו לו לא באו אלו לכלל:

גמרא אינו לוקח ממנו לח הא יבש מותר שעמי הארץ נאמנים על הכשירות. ותני כן נאמן עם הארץ לומר הפירות הללו לא הוכשרו. אבל אינו נאמן לומר הוכשרו אלא שלא קבלו את הטומאה.

הא מכלל דו מודי בקמייתא²³⁴ לית הדא פליגי עלה דרבי יונה דרבי יונה אמר חבירין אינן חשודין לא לאכול ולא להאכיל²³⁵ שלא ילך ויטמא גופו ויבא ויטמא מהרות. ואפילו על דרבי יוסי לית הדא פליגא דרבי יוסי אמר

◆===== עמק יהושע =====◆

²³³ האב החבר חייב לעשר בשביל בנו-דמסתמא סומך עליו, אבל חבירו אין סומך

עליו, ויש לומר שיעשר לעצמו.

²³⁴ ר"י מודה לת"ק שאינו מתארח.

²³⁵ ומתרץ, כדי שלא ילך... למה אסור להתארח, כשמעשר הכל לפני אכילה.

חבירין חשודין לאכול ואינן חשודין להאכיל²³⁶. תמן למעשרות אבל הכא לטהרות הנאמן על הטהרות נאמן על המעשרות.

תנא כל הבא צריך לקבל עליו אפי' חבר תלמיד חכם. אבל חכם שישב בשיבה²³⁷ אינו צריך לקבל עליו שכבר קיבל עליו משעה שישב. אמר רבי לא והוא שקיבל עליו משעה ראשונה רבי יוסי בעי אי משעה ראשונה למה לי חבר אפילו ע"ה. אתיא דרבי לא כריש לקיש דר"ש בן לקיש הוה סלק לגבי אילין דבית רבי ינאי והווי נשייא חזיין ליה וערקין מן קמוי. אמר לון אבא לכון בייתא ע"ה אני אצל טהרות²³⁸. תני הוא נענה לחבורה ובניו ובני ביתו נענין לו. אית תניי תני הוא ובניו ובני ביתו נענין לחבורה ולא פליג כאן בטפולין לאביהן וכאן כשאין טפולין לאביהם²³⁹. תני רבי חלפתא בן שאול גדולים נענין לחבורה קטנים נענין לו. תני מקריבין לכנפיים²⁴⁰ ואחר כך מלמדין לטהרות. אמר ר' יצחק ב"ר לעזר כנפים מדפות והסיטות טהרות מעשרות²⁴¹ בראשונה היו אומרים חבר שנעשה גביי דוחין אותו מחבורתו יצא מגבייתו הרי הוא כחבר. חייא בר בון בשם רבי יוחנן חבר שיצא חוצה לארץ אין דוחין אותו מחבורתו הא קמן אין צריך קירוב²⁴²:

◆ עמק יהושע ◆

²³⁶ ולמה אסור להתארח הא אמרת דאף המתארח ואוכל, אכתי חבר הוא! ומתריך ד"לטהרות" שאני.

²³⁷ ישיבת בי"ד.

²³⁸ אמר לנשים: אינכם צריכין לפרוש ממני כי "ע"ה אני אצל טהרות", אלמא אף ת"ח צריך לקבל.

²³⁹ אם סומכין על שולחן אביו סגי בקבלת האב.

²⁴⁰ טהרת ידיים.

²⁴¹ סדר שמלמדין הבא לקבל עליו.

²⁴² ? אתא קמן אי"צ קירוב(חזר מחו"ל).

הלכה ד משנה הנחתומין לא חייבו אותן חכמים להפריש²⁴³

אלא כדי תרומת מעשר וחלה²⁴⁴. החנוונין²⁴⁵

אינן רשאים למכור את הדמאי. וכל המשפיעין במידה גסה רשאים

למכור את הדמאי. אלו הן המשפיעין במדה גסה? כגון הסיטונות

ומוכרי תבואה:

גמרא תמן תנינן הלוקח מן הנחתום כיצד הוא מעשר. הכא את אמר

הלוקח מפריש והכא את אמר הנחתום מפריש. רבי יונה אמר

איתפלגין רבי לעזר ור' יוחנן חד אמר כאן בעושה בטהרה וכאן בעושה

בטומאה²⁴⁶. וחרנה אמר כאן במידה דקה וכאן במידה גסה²⁴⁷ ולא ידעון

מאן אמר דא ומאן אמר דא. מן מה דאמר רבי יוחנן מפני הטהרות הוי רבי

לעזר דו אמר כאן במידה דקה כאן במידה גסה. וקשיא על דר"י אם

בעושה בטהרה יפריש על הכל²⁴⁸? בדיון היה שלא יפריש כלום שאין

מוסרין ודאי לע"ה²⁴⁹. וקשיא על דר"ל אם במדה דקה יפריש על הכל?

החנוני אין רשאי למכור דמאי חברייא בשם רבי לעזר דר"מ היא. דר"מ

אמר לא התירו למכור דמאי אלא לסיטון בלבד. התיב רבי יוסי והא

מתניתא פליגא עילו הן המשפיעין במידה גסה כגון הסיטונות ומוכרי

תבואה הוי אית חורנין²⁵⁰. אמר רבי יוסי לא על הדא רבי אילא אמר הדא

מילתא אלא על הדא: דתני בד"א²⁵¹ בזמן שהוא מוכר בחנותו או על פתח

◆ עמק יהושע ◆

²⁴³ פירות דמאי.

²⁴⁴ ולא מעשר שני (כשאר המעשרין דמאי), מכיון שאופים הרבה.

²⁴⁵ חנויות = GROCERY.

²⁴⁶ אם הנחתום עושה בטומאה, לא יפריש הוא, רק הלוקח.

²⁴⁷ כשאופה הרבה לא חייבוהו לנחתום כלל, רק ללוקח.

²⁴⁸ למה פטרוהו ממע"ש.

²⁴⁹ רק שאין מוסרין וודאי לע"ה... כל חיוב הפרשה אינו מ"עיקר הדין".

²⁵⁰ אלמא גם "מוכרי תבואה" מותר, ולא רק "סיטון" = WHOLESALE.

²⁵¹ דפטרו נחתום ממע"ש.

חנותו. אבל אם היה מוכר בפלטר²⁵² או בחנותו שהוא סמוך לפלטר מעשר על הכל²⁵³ עליה חברייא בשם ר' לעזר דר"מ היא, היידן ר"מ? היא רתנינן לבתרה ר"מ אומר את שדרכו למדוד בגסה ומדדו בדקה מפילה דקה לגסה תני ר"ח כן את שדרכו להימדד בגסה ומדדו בדקה או בגסה, מפילה דקה לגסה. את שדרכו להימדד בדקה ומדדו בדקה או בגסה, מפילה גסה לדקה.

וכן פלטר²⁵⁴ מידה דקה, וחנות²⁵⁵ מידה גסה, מפילה היא גסה לדקה²⁵⁶ חברייא בשם ר"י מפני התינוקות דלא ייכלון טבל רבי לא בשם רבי יוחנן מידה דקה הואיל והמוכר משתכר המוכר מפריש מידה גסה הואיל והלוקח משתכר הלוקח מפריש²⁵⁷

מתניתא מסייע לדין מתניתא מסייע לדין. מתני' מסייע לחברייא רבי נחמיה אמר את שהוא טפל לדקה כדקה ואת שהוא טפל לגסה כגסה²⁵⁸ מתניתין מסייע לרבי לא: תני רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אמר מדד לו בדקה חייב, אפילו לא מדד לו אלא סאה²⁵⁹ ורובע צריך לעשר את אותו הרובע²⁶⁰ אמר ר"ז²⁶¹ חשבון שכר ביניהן מדד לו סאה

◆===== עמק יהושע =====◆

252 LOCAL BAKERY.

253 חייב הנחתום להפריש גם מע"ש.

254 "חנות" שמוכר פת ויין וכל דברים במדה דקה.

255 מוכר הרבה חנות מיוחד של נחתום.

256 אפילו מוכר בחנות הסמוך לפלטר, במדה גסה-מחייבין ליה(זה דומה למוכר במדה גסה מה שרגיל לימכר בדקה).

257 בא ליתן טעם למה חייבו מוכר במדה דקה.

258 אף אם בדרך מקרה מכר דקה, חייב (מפני התינוקות).

259 הוי מדה גסה.

260 דלוקח משתכר.

261 בא לפרש דהכל הולך אחר מי שמשתכר, וכו' לא.

לענין רביעין הואיל והמוכר משתכר המוכר מפריש מכר לו רביעין לענין סאה הואיל והלוקח משתכר הלוקח מפריש:

הלכה ה' משנה ר"מ אומר את²⁶² שדרכו למדוד בדקה ומדדו בגסה טפילה דקה לגסה ואת שדרכו למדוד בגסה ומדדו בדקה טפילה גסה לדקה. איזו היא מידה גסה ביבש שלשה קבין ובלח דינר רבי יוסי אומר סלי תאני' וסלי ענבים וקופות של ירק כל זמן שהוא מוכרן אכסרא²⁶³ פטור:

גמרא על דעתיה דהאי תנא נתנו שיעור ליבש לא נתנו שיעור ללח נתנו דמי' ללח לא נתנו דמים ליבש²⁶⁴. תני רבי חייא הין מידה גסה מן ההין ולמטן מידה דקה. טמן²⁶⁵ מידה דקה מן הטמן ולמעלה מידה גסה. על דעתיה דהדין תניא נתנו שיעור ללח ולא נתנו שיעור ליבש נתנו דמי' ליבש ולא נתנו דמים ללח.

רבי יוחנן בשם ר"ש בן יהוצדק תניי ב"ד הוא שתהא תרומת מעשר משל מוכר ומ"ש משל לוקח מה אנן קיימין אם במידה דקה הואיל והמוכר משתכר המוכר מפריש ואם במדה גסה הואיל והלוקח משתכר הלוקח מפריש! אמר רבי בון בר חייא תפתר באומר לו מכנסו²⁶⁶ א"ר יוסי אפילו תימר שלא מכנסו באומר בדעתו נתקן אעפ"כ אמרו לו תניי ב"ד הוא שתהא תרומת מעשר משל מוכר ומ"ש משל לוקח²⁶⁷ רבי לעזר בשם ר'

◆===== עמוק יהושע =====◆

²⁶² פירות.

²⁶³ בלי מדה ומשקל.

²⁶⁴ ביבש נתנו "שיעור" ובלח הלכו אחר "דמים".

²⁶⁵ מין מטבע.

²⁶⁶ במוכר לו מה שגדל בשדהו.

²⁶⁷ שרוצה לתקנו "מרצון" שניהם.

הושעיא תניי ב"ד הוא החלב משל טבח וגיד הנשה משל לוקח הנהיג רבי
אבתו בקיסרין שיהו שניהן משל לוקח בגין דיהוון מרבין טבאות²⁶⁸:

◆===== עמק יהושע =====◆

²⁶⁸ שירבו לחטט אחר החלב, ואין המוכר מפסיד כלום.

פרק ג

הלכה א משנה מאכילין את העניים דמאי ואת האכסניא

דמאי. ר"ג היה מאכיל את הפועלים דמאי.

גבאי צדקה- ב"ש אומרים נותנין את המעושר לשאינו מעושר ואת

שאינו מעושר למעושר נמצאו כל אדם אוכלין מתוקן. וחכמים

אומרים גובין סתם ומחלקין סתם והרוצה לתקן יתקן:

גמרא אמר רבי יונה מתני' בעניי חברים²⁶⁹ ובאכסניא כרבי יהושע. תני

מעשה ברבי יהושע שהלך אחר רבן יוחנן בן זכאי לברור חיל והיו

אותן בני עיירות מביאין להן פירות אמר להן רבי יהושע אם לנו כאן חייבי'

אנו לעושר ואם לאו אין חייבין לעושר²⁷⁰

רבי יוסי אמר בעניי עם הארץ היא מתניתא אם אמר את בעניי חברים

נמצאת נועל דלת בפני עם הארץ. מה מקיים ר' יוסי לאכסניא²⁷¹? כהדא

דתני הגרים עמכם לרבות את האכסניא רבי לעזר אומר זו אכסניא של

עכו"ם²⁷²

תני צריך להודיע. על דעתיה דרבי יונה דו אמר בעניי חברים היא מתניתא

ניחא, על דעתיה דרבי יוסי דו אמר בעניי עם הארץ היא מתניתא אפי'

מודיעו מהו מועיל? מפני א' שאינו מתקן²⁷³

◆===== עמוק יהושע =====◆

²⁶⁹ דווקא, הותר להאכילן דמאי, דהם עצמן יעשרו.

²⁷⁰ התירו לעובר ממקום למקום-ואינו לן שם-לאכול דמאי.

²⁷¹ פשיטא דשרי לחיל ישראל העוברים, אף כשלא יעשרו (מק"ו דיחיד).

²⁷² ה"ה בדמאי (דהו"ל לאסור משום פורע חוב מפירות שביעית ודמאי) לענין דשרי להאכילן פירות שביעית.

²⁷³ וכשמודיעו יתקן.

אמר רבי מנא הדא אמרה²⁷⁴ אילין דיהבון בביתין²⁷⁵ אסור ליתן מדמי שביעית שאינו אלא כפורע חובו מדמי שביעית כהדא דתני אחד שביעית ואחר מעשר שני אין נפרעין מהן מלוה וחוב ואין עושין מהן שושבינות ואין משלמין מהן תשלומי ואין פוסקין מהן צדקה לעניים בבית הכנסת אבל משלחין מהם דבר של גמילות חסד וצריך להודיע²⁷⁶

תמן תנינן פועל שאינו מאמין לבע"ה²⁷⁷ תמן את אמר הפועל מפריש וכא את אמר בעל הבית מפריש אמר רבי יונה תמן במאכילו מן המנויין ברם הכא במאכילו מן האבוס²⁷⁸

רבי זריקן שמעון בר ווא בשם רבי יוחנן: רופא חבר שהיה מאכיל לחולה עם הארץ נותן לתוך ידו ואינו נותן לתוך פיו, בדמאי. אבל בודאי אפילו לתוך ידו אסור. משל חולה, אבל משל רופא אסור. בישראל, אבל בבן נח אפילו בודאי מותר²⁷⁹ משל רופא אסור. אם היה אבר מן החי אפילו משל חולה אסור שלא יבא לידי תקלה.

וקשיא על דבית שמאי בגין דו כשר יפסד? נותן לו כדי תיקונו²⁸⁰ מה טעם דב"ש? אפילו תגדרנו, עכשיו יכול את לגודרו, לאחר זמן אין את יכול לגודרו²⁸¹. מה טעם דרבנן²⁸²? אם מדקדק את אחריו אף הוא²⁸³ ממעט בצדקה

◆===== עמק יהושע =====◆

²⁷⁴ משום דאסור לפרוע חוב מדמאי מת"ק דאסור להאכיל פועלים דמאי-אע"ג דהיו עניים.

²⁷⁵ פועלים שיושבים בבית וניזונים בשכר מלאכתן.

²⁷⁶ שהוא מע"ש או שביעית.

²⁷⁷ פועל מפריש (וס"ל דה"ה דבעה"ב חבר פטור מלהפריש).

²⁷⁸ אם קוצץ לו כמה יאכל, חייב הפועל להפריש-אם אוכל מ"אבוסו" של בעה"ב חייב בעה"ב לתקן ודלא כר"ג.

²⁷⁹ אפילו וודאי לתוך פיו מותר, דאין איסור טבל בפירות עכו"ם.

²⁸⁰ נותן לעני "המעשר" סאה שאינו מעושר, וכדי תיקונו.

²⁸¹ לפיכך עני שאינו מעושר, העובר ממקום למקום. מותר להאכילו דמאי.

גבאי צדקה בי"ט לא יהו מכריזין כדרך שמכריזין בחול אבל גובים בצנעה ונותנין לתוך חיקו ומחלקין לכל שכונה ושכונה בפני עצמה. גבאי קופה בשביעית לא יהו מדקדקין בחצירות של אוכלי שביעית. נותן להן פת מותר שלא נחשדו ישראל להיות נותנין אלא או מעות או ביצות²⁸⁴ ר' חנינא בשם רבי פינחס הדא דתימר במקום שזורעין ולא אוכלין לאכול אינו חשודין כ"ש להאכיל²⁸⁵

כהנים המגבלין בטהרה לא יהו מדקדקים בחצירות של אוכלי שביעית²⁸⁶ אית תניי תני מדקדקין. אמר רבי פינחס מאן דתני מדקדקין מפני חלתן²⁸⁷ מ"ד אין מדקדקין מבריו מן הקלה ומכניסו לחמורה²⁸⁸ טבל בעון מיתה, שביעית בלא תעשה. כיצד הוא עושה²⁸⁹? אמר רבי חונה מביא כהן חשוד²⁹⁰ ומטבילו²⁹¹ ומאכילה לו. ולא נמצא מוסר טהרות לע"ה²⁹²? אמר רבי מנא מביא כהן חשוד ומטבילו ומשמרה עד הערב ומאכילה לו. ולא נמצא מחזיק יד עוברי עבירה²⁹³? ר"ש בר כרסנא בשם ר' אחא משמרה עד ערב הפסח ושורפה²⁹⁴:

◆===== עמק יהושע =====◆

- ²⁸² דס"ל גובין סתם ומחלקין סתם.
²⁸³ ע"ה לא יתן צדקה אם יודע שאין נותנין את שלו אלא ל"מעשר".
²⁸⁴ לא נחשדו רק לסחור במעות או בכיצים של דמי שביעית (אבל לא פת).
²⁸⁵ אף שעוברין וזורעים בשביעית-אינם אוכלים פירות שביעית לאחר ביעור, וק"ו שלא יאכילו אחרים(משו"ה מקבלין גבאין).
²⁸⁶ דרך ע"ה לבקש כהן חבר לגבל עיסתו ויפריש חלה בטהרה, ומותר לסייע אף "אוכלי שביעית".
²⁸⁷ שיש איסור שביעית, ואין מסייעין אותן לתקן העיסה.
²⁸⁸ אם לא תסייעו, נמצא אוכל עיסה טבולה לחלה שהיא במיתה.
²⁸⁹ עם החלה שהפריש.
²⁹⁰ על השביעית.
²⁹¹ שהרי חשוד גם על הטומאה.
²⁹² שמא יאכלנו קודם הע"ש!.
²⁹³ שנותן תרומה לכהן חשוד.
²⁹⁴ אינו נותנו לשום כהן.

הלכה ב משנה הרוצה לחזום עלי ירק להקל ממשאו לא
ישליך עד שיעשר. הלוקח ירק מן השוק
ונמלך להחזיר לא יחזיר עד שיעשר. שאינו מעשר²⁹⁵ אלא מניין²⁹⁶
היה עומד ולוקח וראה טעון אחר יפה ממנו מותר להחזיר מפני
שלא משך²⁹⁷:

גמרא אמר ר"א דר"מ היא דר"מ אמר לא התירו למכור דמאי אלא
לסימון בלבד²⁹⁸. אמר רבי יוחנן דברי הכל היא שנייא היא שהזוכה
זוכה בדקה ואין המבקיר מבקיר בגסה²⁹⁹ ולית דא פליגי על דר"מ דר"מ
אמר כיון שאדם מבקיר דבר ויוצא מרשותו הפקרו הפקר³⁰⁰? שנייא היא
שהמפקיר מפקיר בדקה, ואין הזוכה זוכה בגסה³⁰¹ ואפילו על דר' יוסי לית
הדא פליגי! דרבי יוסי אמר אין ההפקר יוצא מתחת ידי הבעלים אלא
בזכייה אין הפקרו הפקר³⁰² שנייא היא שהמפקיר מפקיר בגסה ואין הזוכה
זוכה בדקה³⁰³

חזקיה אמר אין מחוסר לבעל'ן אלא מניין³⁰⁴ כיצד הוא עושה נוטל מן
העל'ין ומתקן. ואינו אסור משום גזל? כהדא ר"ש בר כהנא הוה מסמך

◆===== עמק יהושע =====◆

²⁹⁵ "מחוסר".

²⁹⁶ כיון שהגבהו קנאו ואסור להחזיר עד שיעשר.

²⁹⁷ עומד ובורר אגודה יפה—אך עדיין לא החליט.

²⁹⁸ ?ואף שמשליך במדה גסה, אכתי חייב לעשר.

²⁹⁹ (נראה דל"ג ואין המפקיר וכו') ? כל' אוליגן בתר הזוכה והוא זוכה ומגביה רק

מעט.

³⁰⁰ א"כ ליזיל בתר ההיא שעתא והו"ל גסה!.

³⁰¹ ?כל' הב"ע שהפקיר בדקה—ואין הזוכה כל' לא איכפת לן שהזוכה זוכה בגסה.

³⁰² ? לדידיה אוליגן בתר שעת הזכייה, דס"ל אין הפקר יוצא מרשות בעלים עד ההיא

שעתא.

³⁰³ ?כל' אף שהפקיר בגסה, אין הזוכה זוכה אלא בדקה, ולהכי חייב.

³⁰⁴ וקני ליה, ע"כ אסור להחזיר עד שיעשר.

לר' לעזר³⁰⁵, עברון על חד כרם א"ל אייתי לי חד קיסם מחצד שיניו. חזר ואמר ליה לא תיתי לי כלום. אמר, דאין אייתי, כל בר נש ובר נש מיעבדן כן, הא אזיל סייגא דגוברא³⁰⁶ רבי חגי הוה מיסמך לרבי זעירא עבר חד טעון חד מיכיל דקיסין, א"ל אייתי לי חד קיסם מחצד שיניו. חזר אמר לי' לא תיתי לי כלום. דאין אייתי כל בר נש ובר נש מיעבד כן, הא אזילא מיכלא דגוברא. לא ר"ז כשר כל כך, אלא מילין דיוצר שמע לן ניעבדינן³⁰⁷ (רבי אבהו בשם רבי יוחנן כיון שמשך קנה לא היה חסר אלא ממני ליה) כיצד הוא עושה נותן דמי אחת מהן ומתקן³⁰⁸ ולא נמצא עושה תקלה לבאים אחריו³⁰⁹? עושה אותן ציבור לפניו³¹⁰

ויקבע אותן תוך פירותיו³¹¹? ולא כן תני קובע אדם מעשרותיו של חברו לתוך פירותיו ואפילו עושה תקלה לבאים אחריו³¹² אמר רבי חיננא תקנו בלוקח ולא תקנו במחזיר³¹³ כיני מתני' היה עומד ובירר עד כדון באותו מין אפילו מין אחר³¹⁴?

הלכה ג משנה המוצא פירות בדרך ונטלן לאכלן ונמלך להצניע לא יצניע עד שיעשר. אם מתחילה

◆===== עמק יהושע =====◆

³⁰⁵ סמך עצמו על ר לעזר והלך.

³⁰⁶ אם אני נוטל קיסם, כ"א יעשה כן ויאבד הגדר.

³⁰⁷ אי"ז לפנים משורת הדין אלא כך צווה יוצרנו.

³⁰⁸ מתרץ: אה"ן משלם בעד אותו שנוטל כדי לתקן.

³⁰⁹ יפרישו מן הפטור על החיוב.

³¹⁰ "שונה" מן הכל ויכירו שזה.

³¹¹ למה צריך ליקח אחת, יפריש מפירותיו שבביתו על האגודה שמשך.

³¹² מי שמכר לע"ה ושכח לעשרן, וא"י לרוץ אחריו, יעשר משלו על הפירות שביד

ע"ה (אף שיש חשש "תקלה").

³¹³ כיון שאפשר באופן יותר מועיל.

³¹⁴ אם הלך ממין למין, האם פוטרים אותו ג"כ?.

נטלן בשביל שלא יאבדו³¹⁵ פטור. כל דבר שאין אדם רשאי למוכרו דמאי לא ישלח לחבירו דמאי רבי יוסי מתיר בודאי ובלבד שיודיענו:

גמרא תני אין מעבירין על האוכלין רבי יעקב בר זבדי בשם רבי אבהו הא דמר בראשונה אבל עכשיו מותר מפני הכשפים

תמן תנינן ההופך את הגלל ברשות הרבים והוזק בהן אחר חייב בנזקו תני ואסורין משום גזל. כהנא אמר והוא שהפכה על מנת לזכות בה, אבל אם הפכה על מנת שלא לזכות בה לא בדא³¹⁶. ולעניין ניזקין לא שנייא בין הפכה על מנת לזכות בה בין שהפכה על מנת שלא לזכות בה והוזק בהן אחר חייב בנזקו. והכא את אמר הכן! אמר רבי אבין תמן כתיב בעל הבור ישלם בעל הנזק ישלם ברם הכא עשר תעשר משלך את מעשר ואין את מעשר משל אחרים: כל דבר שאין אדם רשאי למוכרו דמאי לא ישלח לחבירו דמאי מידה דקה שאין אדם רשאי למוכרה דמאי לא ישלח לחבירו דמאי מידה גסה שאדם רשאי למוכרה דמאי ישלח לחבירו דמאי: רבי יוסי מתיר בודאי בין דקה בין גסה³¹⁷ ואוסר בדמאי בדקה

רבי אבהו בשם רבי יוחנן מפני גידורו התירו דמאי בגסה³¹⁸ דו מתני' רבי יוסי אומר סלי תאנים וסלי ענבים וקופות של ירק כל זמן שהוא מוכרו אכסרה פטור³¹⁹

אמר רבן שמעון בן גמליאל שלח לי רבי יוסי בי רבי אתרוג ואמר לי זה בא בידי מקיסרין. ולמדתי בו ג' דברים: שהוא ודאי, שהוא טמא, שלא בא

◆===== עמק יהושע =====◆

³¹⁵ להצניע שלא ירמסו עליו.

³¹⁶ אינו אסור משום גזל.

³¹⁷ אם מודיעו שהוא ודאי, אינו חושש שמא ישכח מלעשר.

³¹⁸ ההיתר של "גסה" בדמאי—מפני שאין הציבור יכולין לעמוד בלא"ה.

³¹⁹ אלמא יש להקל כדי שירצה אדם למכור אכסרה.

בידו אחר. שהוא ודאי, שפירות קיסרין ודאי. שהוא טמא, שמרביצין עליו מים. שלא בא בידו אחר שאילו בא בידו אחר היה מעשר מזה על זה. ויעשר ממנו עליו? דו חשש להדא דבר קפרא, דבר קפרא אמר אין דרך בני אדם להיות משלחין לחביריהן דבר' חסירין. ולא מתני' היא רבי יוסי מתיר בודאי בלבד שיודיעו!³²⁰ אתא מימר לך אע"ג דו פליג על רבנן לא עבד עובדא כוותי'³²¹. רבי זעירא בעי קומי רבי יסא ולא מפירות שהן מותרין בקיסרין הוא? א"ל ולא רבי התיר קיסרין ורשב"ג קודם לרבי היה?:

הלכה ד משנה המולי' חטין לטוחן כותי או לטוחן עם הארץ
 בחזקתן למעשרות ולשביעית³²², לטוחן
 עכו"ם דמאי. המפקיד פירותיו אצל הכותי ואצל ע"ה בחזקתן
 למעשרות ולשביעית אצל העכו"ם בפירותיו³²³ ר"ש אומר דמאי³²⁴:

גמרא ר' חייא בשם ר' יוחנן נתחלפה קופתו אצל הטוחן³²⁵ אם הוחזק עם הארץ להיות טוחן שם באותו היום חושש ואם לאו אינו חושש. ויחוש? מה בינה ולסירקי לא כן תני סרקי שהיתה מסתפקת יום א'

◆ עמק יהושע ◆

³²⁰ ואף אם היה בידו אחר, מותר לשלוח בהודעה!.

³²¹ החמיר ע"ע ולא עשה כדבריו.

³²² אף שיש הרבה אנשים-וביניהן ע"ה-שטוחנין אצלו לא חיישינן שהחליפן.

³²³ שא"כ ברישא אינו אלא דמאי (עי' גמרא) דוודאי החליפן עם פירותיו שהם טבל גמור.

³²⁴ שמא ע"ה אחר הפקיד אצלו, והחליפן.

³²⁵ שהחזיר לו הקמת בקופה אחרת.

מן האסור נעשה אותו היום הוכח לכל הימים³²⁶ סירקי אפשר לה שלא להסתפק?³²⁷ ברם הכא לא הוחזק ע"ה להיות טוחן שם באותו היום³²⁸

רבי טייפה סמוקה בשם רבי אבהו כותים נאמנים על הפקדון. ולא מתני' היא אצל הכותי! מתני' עד שלא נחשדו אתא מימר לך אפילו משנחשדו. מהו שיהא נאמן³²⁹ לומר נטלתיו והנחתי אחרים מתוקנים תחתיהן? אם את מאמינו שנטל, תאמינו שנתן. אם אין את מאמינו שנתן, אל תאמינהו שנטל³³⁰. כותי את מאמינו שנטל ואין את מאמינו שנתן³³¹

רבי יונה בעי מה נן קיימין³³² אם באומר משלי הם³³³ אפילו עם הארץ לא יהא נאמן, אם באומר פלוני עישר לי אפילו כותי יהא נאמן!³³⁴ אמר רבי בא תפתר כמ"ד כותי כעכו"ם³³⁵. דאיתפלגין: כותי כעכו"ם דברי רבי, רבן שמעון בן גמליאל אומר כותי כישראל לכל דבר. הכא את אמר לטוחן העכו"ם דמאי והכא את אמר אצל העכו"ם כפירותיו³³⁶ כאן קופה בקופות³³⁷ וכאן פירות בפירות³³⁸ רבי ירמיה בעי קומי רבי זעירא מה

◆===== עמק יהושע =====◆

³²⁶ שיירא שמוכרים תבואה ונודע יום אחד שנוטלין מן האיסור, אסור לעולם ליקח מהן.

³²⁷ הא ע"כ יסתפקו יום אחד מן האיסור וחיישינן שמא זה היום.

³²⁸ אבל כשמחזירו בקופה אחרת+הוחזק ע"ה לטוחן באותו היום וודאי חיישינן.

³²⁹ ע"ה.

³³⁰ הפה שאסר וכו'.

³³¹ ל"א בכותי הפה שאסר וכו'.

³³² הא דאמר ר' אבהו.

³³³ מה שהנחתי תחתיהן.

³³⁴ כשאומר נטלתי שלך והנחתי אחרים מתוקנין—שעישר לי פלוני—וודאי דנאמן.

³³⁵ ואינו נאמן לומר פלוני עישר לי.

³³⁶ כל' וודאי טבל.

³³⁷ אם נותן לו חטים בתוך קופה, וודאי החליפן ומחזיר לו חטים אחרים בתוך קופתו.

³³⁸ כשנותן לו חטים לטוחן בלי "קופה", ירא קצת להחליף שמא יהיה לו טב"ע בפירותיו.

כפירותיו ממש פוטר טבל ברור במקום אחר? אמר ליה ולכל דבר³³⁹ ולא על יאות הוה רבי חנינא מתרים לקביל ר' אחא³⁴⁰

רבי חייא בר בון בשם רבי יוסי בן חנינא לא אמר ר"ש אלא כדי קופתו³⁴¹ הפקיד אצלו שתים, אחת דמאי ואחת ודאי. בקיימות, אבל אם נאכלה הראשונה השנייה דמאי. נטלו ממנו מאה בני אדם מאה סאין בת אחת כל אחד ואחד מתקן דמאי, נתנום לאדם אחד כבר נראה להיות דמאי³⁴². נטל ממנו אדם אחד כמה סאין בבת אחת הראשונה דמאי והשאר ודאי: נתנם למאה בני אדם כבר נראו להיות ודאי³⁴³: והתני בשם ר"ש בשם רבי טרפון עשו פירות ישראל זה כפירות עכו"ם זה דמאי! עוד היא לא אמר ר"ש אלא עד כדי קופתו:

אמר רבי יהושע בן קבסוי כל ימי הייתי קורא הפסוק הזה (במדבר יח) והזהר הטהור על הטמא טהור א' מזה על טמא א' עד שלמדתי מאוצרה של יבנה וחכמים אומרים אפילו כולו עכו"ם וישראל א' מטיל לתוכו דמאי הדא אמרה שטהור א' מזה על כמה טמאים³⁴⁴: דתנינן אצל הנכרי כפירותיו אמר ר"א חכמים שהן בשיטת ר"מ³⁴⁵ ר' יוחנן אמר חכמים ממש³⁴⁶. בעון קומי מה טעם? א"ל כד תסיבון אנא אומר לכו³⁴⁷ מה הוה

◆===== עמק יהושע =====◆

³³⁹ אף לפטור טבל גמור.

³⁴⁰ לא יפה מה שהתרים ר"ח נגד ר"א (שייך לסוגיא אחרת).

³⁴¹ לא הקל ר"ש לחשבו דמאי רק בנותן לו קופה אחת.

³⁴² אף שאדם אחד לקח ממאה האנשים כל הקופות, כבר "הותרו" בידי ה"יחידים".

³⁴³ כיון ש"נאסרו" ביד היחיד, שוב לא ניתרין.

³⁴⁴ כשם שישראל אחד המטיל לתוך אוצר גדול של טבל, "מטהר" את כולו-והוי רק

דמאי- ה"ן טהור אחד מזה על כמה טמאין.

³⁴⁵ דמחמיר ב"אוצר" הנ"ל, וס"ל אפילו מחצה (ישראל) על מחצה (נכרים), וודאי.

³⁴⁶ אף חכמים מודים דמחמירין במפקיד פירותיו (דאיירי בזמן הבית).

³⁴⁷ למה הקילו ב"אוצר של יבנה"? כשתזקנו אומר לכם!.

מימר להון כמאן דאמר מאיליהן קבלו עליהן את המעשרות³⁴⁸: שמואל בר אבא בעי ניחא לטהרות לא אמר להון מפני גדר טהרות, למעשרות לא אמר להון מפני גדר, לקדשים לא אמר להון³⁴⁹? ואילו הוה אמר להון, מה הוה מימר להון גבי מעשרות? מאיליהן קבלו עליהן את המעשרות.

רבי ירמיה רבי חייא בשם רבי יוחנן מודה רבי שמעון שהוא מפריש מעשרותיו מהלכה. הא ר"ש אומר מפריש הא רבנן אמרי מפריש מה ביניהון? ר"ש אומר מפריש ונוטל דמים מן השבט³⁵⁰ ורבנן אמרי מפריש ואינו נוטל דמים מן השבט. אפילו כתרומת חוצה לארץ אינה?³⁵¹ אילו תרומה חוצה לארץ שמא אינו נוטל דמים מן השבט. דילמא על עיקר טבלו של עכו"ם איתאמרת אלא בגין דתני רבי יהודה ור"ש אומר יש קנין לעכו"ם בארץ ישראל לפוטרו מן המעשר עליה רבי ירמיה רבי חייא בר אבא בשם רבי יוחנן מודי ר"ש שהוא מפריש מעשרותיו מהלכה³⁵²:

הלכה ה משנה ה הנותן לפונדקית מעשר את שהוא נותן לה ואת שהוא נוטל ממנה מפני שהיא חשודה לחלק, אמר רבי יוסי אין אנו אחראין לרמאין! אינו מעשר אלא מה שהוא נוטל ממנה בלבד:

גמרא רבי יוסי ורשב"ג אמרו דבר אחד כמה דר' יוסי אמר אין אנו אחראין לרמאין כן רשב"ג אמר אין אנו אחראין לרמאין³⁵³

◆===== עמק יהושע =====◆

³⁴⁸ כל' מעשרות בזה"ז דרבנן.

³⁴⁹ היה ג' דברים שלא השיב עליהן—מפני "גדר"—שלא יבאו להקל יותר, וקשה מה שייך גדר בקדשים(לא נוהגת!).

³⁵⁰ חייב להפריש תרומה ומותר למכרו לכהן.

³⁵¹ וכי אפשר שרבנן יחמירו ב"מפקיד" יותר מ"תרומת חו"ל", (התם-אפי' וודאי- שרי ליטול מן השבט).

³⁵² ולמ"ד "אין קנין" חייב להפריש מפירות עכו"ם ואין נוטל דמים מן השבט.

³⁵³ כרם רבעי שאין צריך להפריש עוברי דרכים (הלעיטהו לרשע וימות).

מסתברא רבי יוסי יודי לרשב"ג ורשב"ג לא יודי לרבי יוסי ר' יוסי יודי לרשב"ג שאין אנו אחראין לרמאין ורשב"ג לא יודי לרבי יוסי שאין דרך חבר להיות מוציא מביתו דבר שאינו מתוקן³⁵⁴:

הלכה ו' משנה הנותן לחמותו מעשר את שהוא נותן לה ואת שהוא נוטל ממנה מפני שהוא חשודה לחלף את המתקלקל אמר רבי יהודה רוצה היא בתקנת בתה ובושה מחתנה ומודה רבי יהודה בנותן לחמותו שביעית שאינה חשודה להתחלף ולהאכיל את בתה שביעית:

גמרא אמר רבי יוחנן אוף קדמייתא³⁵⁵ על דעתיה דר"י היא. דר' יודא אמר הנותן לחמותו כנותן לפונדקית, ורבנן אמרי הנותן לחמותו כנותן לשכנתו³⁵⁶ כהדא דתניא הנותן לשכנתו פת לאפות לו תבשיל לעשות לו אינו חושש לא משום שביעית ולא משום מעשרות. אימתי בזמן שנתן לה שאור ותבלין אבל אם לא נתן לה שאור ותבלין חושש משום שביעית ומשום מעשרות.

מה חמותו מן האירוסין או חמותו מן הנישואין³⁵⁷ נשמעינה מן הדא מודה ר' יודה בנותן לחמותו שביעית שאינה חשודה להאכיל את בתה שביעית שנייא היא תמן בין מן האירוסין בין מן הנישואין? ³⁵⁸ אוף הכא לא שנייא בין מן האירוסין בין מן הנישואין:

◆ עמק יהושע ◆

³⁵⁴ כיון שנותן הפת מידו לידה, חייב לתקן.

³⁵⁵ כל משנתינו ד"חמותו", ר"י תני לה.

³⁵⁶ ול"ח להחלפה.

³⁵⁷ חיישינן להחלפה גם מן האירוסין?

³⁵⁸ פשיטא ד"אינה חשודה" איירי בכלל גוונא—ה"ן "חשודה" בכלל גוונא.

ירושלמי

דמאי פרק ג

תלמוד

מו

פרק ד

הלכה א משנה הלוקח פירות ממי שאינו נאמן על המעשרות ושכח לעשרן, שואלו בשבת ואוכל על פיו. חשיכה מוצאי שבת, לא יאכל עד שיעשר. תרומת מעשר של דמאי שחזרה למקומה³⁵⁹ רבי שמעון השזורי אומר: אף בחול שואלו ואוכל על פיו:

גמרא חברייא בשם רבי יוחנן: מפני כבוד שבת התירו. אם מפני כבוד שבת למה לי שואלו? ע"י עילה!³⁶⁰

ר' ביבי בשם רבי חנינא: אימת שבת עליו והוא אומר אמת. ואם אימת שבת עליו בדה תנינן חשיכה מוצאי שבת לא יאכל עד שיעשר? מפני אחד שאין אימת שבת עליו!

תני שואלו בחול לא יאכל בשבת. מ"ד אימת שבת עליו ניחא, מ"ד מפני כבוד שבת אפילו שואלו בחול יאכל בשבת?

לא אמר אלא שוגג הא מזיד³⁶¹ אסור. דתנינן שכח לעשרן.

כשאינן עמו תנאי אבל אם יש עמו תנאי אוכל על תנאו³⁶²

מהו שיאכל על שאילת חבריו? היאך עבידא, לקחו ממנו שני בני אדם כא' שאלו על אחת מהן השני לא יאכל עד שיעשר או עד שישאלנו, אני אומר של זה עישר ושל זה לא עישר.

◆===== עמק יהושע =====◆

³⁵⁹ הפריש תרו"מ מדמאי, וחזרה ונפלה לתוך חולין המתוקנין.

³⁶⁰ עלילה בעלמא.

³⁶¹ סמך עצמו שישאל בשבת.

³⁶² מותר לעשות תנאי ולהפריש בשבת (פרק ז).

לקח ממנו אדם א' שתי כלכלות כאחד, שאלו על אחת מהן, השני' לא יאכל עד שיעשר או עד שישאלנו. אני אומר זה עישר וזה אינו עישר. חשב' מ"ש מעשר מזה על מזה, מ"ד מפני כבוד שבת נחא ומ"ד מפני שאימת שבת עליו למה מעשר מזה על זה³⁶³. עד כדון בשאין לו מאותו המין אבל יש לו מאותו המין היצר תאוב³⁶⁴.

י"ט שהוא סמוך לשבת בין מלפניה בין מלאחריה וכן שני ימים טובים של גלויות מ"ד קדושה אחת היא אוכל³⁶⁵ מ"ד שתי קדושות הן אינו אוכל. אפילו למ"ד שתי קדושות הן אוכל עד שלא נראה לעשר מעשר בנתיים³⁶⁶ ותנינן שואלו ב"ט אוכל בשבת בשבת אוכל ב"ט. ר' יונה בשם ר' זעירא תיפתר בפירות שנשמכה דעתו עליהן מערב שבת אבל בפירות שלא נשמכה דעתו עליהן מערב שבת לא בדא³⁶⁷ אמר רבי מנא מיליהון דרבנן מסייעין לרבי יונה אבא דתנינן תמן המדיר את חבירו שיאכל אצלו והוא אינו מאמינו על המעשר רבי ינאי בשם רבי ישמעאל בשם רבי יוחנן בשבת של פרוטגמייא התירו מפני איבה. בשבת של פרוטגמייא לא בפירות שנשמכה דעתו עליהן מערב שבת היא?! ולא אמר אלא מפני איבה³⁶⁸:

◆===== עמק יהושע =====◆

³⁶³ הרי מעשר מן הפטור על החיוב.

³⁶⁴ לאכול יותר!.

³⁶⁵ שכח להפריש מע"ש, שואל ואוכל.

³⁶⁶ כיון שלא עברה יום הראוי לעשר.

³⁶⁷ הא דמתיר לאכול ביו"ט שאחר השבת ע"י שאילת שבת, מיירי שהיה בדעתו לאכול אלו הפירות ביו"ט.

³⁶⁸ אלמא כל "היתר" אכילת פירות ע"י "שאלה", דווקא בסומך על פירות אלו.

שאלו שבת הראשונה ולא בא, השנייה לא יאכל עד שיעשר או עד שישאלנו³⁶⁹. ולא כבר שאלו אמר רבי יונה תמן בההוא דשאל על נפשיה ברם הכא בההוא דשאל חורין עלוי.

רבי יונה בעי מהו שישאלנו דרך עקלתון? רבי יונה כדעתיה רבי יונה זבין חיטי מן דבר חקולא נפק לגביה אמר ליה לא דאנא חשיר לך אלא בגין דזבנית מינך חיטי וחמית אוכלסין עלך ואמרית דילמא דאגשיתיה מתקנה³⁷⁰. מתקנין הויין³⁷¹. טען מחזקה עלוי³⁷². א"ל מה אנת חשד לי?!

תני תרומת מעשר של דמאי שחזרה למקומה מדמעת מה בין למקומה מה בין שלא למקומה? על רבי חגי אמרין בדין הוא מימר "משה דאנא אמר טעמא"³⁷³. אמר "משה דאנא אמר טעמא" מ"ד מדמעת שהיא מתרת את השיריים לאכילה מ"ד אינה מדמעת שאינה מתרת השיריים לאכילה³⁷⁴ הורי רבי לא כהדא דרבי חגי. אמר רבי זעירא אתא עובדא קומי דרבי חנינא והורי כר"ש שזורי. ר' אחא בשם רבי יונתן אין הלכה כר"ש שזורי יתר מכאן היה ר"ש שזורי אומר הפריש תרומת מעשר ונשרפה הרי זה שאלו ואוכל על פיו. לא בדא אמר רבי זעירא אתא עובדא קומי דרבי חנינא והורי כר"ש שזורי.

אמר רבי אבין לא דמיא ההיא שאילתא לההיא קדמייתא תמן לא בגין חשוד לך אלא בגין דזבניתן מנך אתמול חיטין וחמית אוכלסין עלך

◆ עמק יהושע ◆

³⁶⁹ איך יחזור וישאלנו בשבת הבאה? (הלא יתרגז עליו!) ומתרצת – ישלח חבירו לשאול.

³⁷⁰ לא שאני חושדך, אלא שראיתי כמה אנשים מסוככים אותך, וחשבתי שמא שכחת לתקן.

³⁷¹ כך השיבו "בר חקולא".

³⁷² התחיל ר' יונה למדוד במקלו (לדעת כמה יעשר).

³⁷³ כן היה דרכו של ר' חגי.

³⁷⁴ כשנכנס ר' חגי אמרו שהוא "ישבע במשה" הטעם: כשחזרה למקומה, מכיון שהתיר שיריים זה לאכילה, מדמעת. משא"כ שלב"מ.

ואמרית דילמא דאנשיתה מתקנה מתקנין הווין ברם הכא בגין דחשדתיך ותקינתין ואיתקריין, מתקינין הוויין³⁷⁵:

רבי שמואל בריה קבי יוסי בי רבי בון אמר תני בר קפרא כן אימת הדימוע עליו והוא אמר אמת³⁷⁶:

הלכה ב משנה המדיר את חברו שיאכל אצלו והוא אינו מאמינו על המעשרות אוכל עמו בשבת הראשונה³⁷⁷ אע"פ שאינו נאמן על המעשרות בלבד שיאמר לו מעושרין הן. ובשבת שניי' אע"פ שהוא נודר מכמו הנ"ל לא יאכל עד שיעשר:

גמרא ר' ינאי בי רבי ישמעאל בשם ר' יוחנן בשבת של פרוטגמייא³⁷⁸ התירו מפני איבה. אמר רבי אבון כאן התירו טבלים משום דרכי שלום. רבי חנינא אמר רבי ירמיה בעי אם מפני דרכי שלום למה לי בלבד שיאמר לו מעושרי' הן?!

שאלו בשבת הראשונה³⁷⁹ ולא בא, השניי' מהו שתיעשה ראשונה³⁸⁰?

אמר רב חסדא כאן שנינו שאסור לחבר שיאכל בסעודה שאין לה שם³⁸¹:

◆ עמק יהושע ◆

³⁷⁵ במשנה, שואלו "שמא מחמת טירדא, שכחת מלעשר. הכא(בתרו"מ שנשרף ורוצה לאכול השיריים) אומר: "אני חושדך שלא הפרשת! וע"כ תיקנתיו, אך קרה מקרה שנשרף, שמא באמת כן תיקנתו!".

³⁷⁶ הסבר דברי רש"ש.

³⁷⁷ שאחר הנשואין.

³⁷⁸ סעודת נשואין.

³⁷⁹ ואמר החתן מעושרין הן, אך לבסוף לא בא לאכול אצלו.

³⁸⁰ ושרי לאכול ע"י "שאלת ראשונה".

³⁸¹ כל' אף בחול לא יסב בחבורת ע"ה.

הלכה ג משנה רבי אלעזר אומר אין אדם צריך לקרות שם על מעשר עני של דמאי, וחכמים אומרים קורא שם ואין צריך להפרישו.

מי שקרא שם לתרומת מעשר של דמאי, ולמעשר עני של ודאי לא יטלם בשבת³⁸² ואם היה כהן או עני למוזדים לוכל אצלו יבואו ויאכלו ובלבד שיודיעם³⁸³:

גמרא רבי בא בר הונא בשם רב האוכל פירותיו טבולין למעשר עני חייב מיתה.

מה טעם דר"א? מכיון שהוא יודע שהוא בעון מיתה מפריש³⁸⁴. מה טעם דרבנן בלא כך קורא שם ואינו צריך להפריש³⁸⁵.

תני: הנאמן לשני נאמן לראשון דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים הנאמן לראשון נאמן לשני³⁸⁶, הנאמן לשני אינו נאמן לראשון. מה טעם דר"א? משום שאינו חשוד להקדים, או משום שהפריש שני חזקה שהפריש ראשון. והתנינן רבי ליעזר אומר אין אדם צריך לקרות שם למעשר עני של דמאי הא שני צריך. מה אם שני שיש לרבו טובת הנאה צריך להפריש ראשון שאין לרבו טובת הנייה לא כל שכן³⁸⁷

הוציא להם מעשר שני מתוך ביתו אמר להן פדוי הוא! נאמן. פדוי לי ופדוי לכם³⁸⁸ אינו נאמן. מתני' דרבי אליעזר היא דרבי אליעזר אומר הנאמן לשני

◆===== עמק יהושע =====◆

³⁸² אסור "להפרישם", רק כהן או עני הרגיל לאכול אצלו, בא ואוכלם.

³⁸³ שאוכלים מעשרות.

³⁸⁴ חזקה שכבר הפרישו ע"ה-ועיכבן לעצמו.

³⁸⁵ מה איכפת לן לחייבו לקרות שם!.

³⁸⁶ דבראשון מפסיד יותר (שחייב לתנו ללוי), וק"ו שנאמן לשני (שמעלהו לירושלים).

³⁸⁷ ומסברא וודאי שיש לחשוד למוכר-וע"כ טעמא מפני "שאינו חשוד להקדים".

³⁸⁸ "פירות הללו מע"ש הן, ופדוהו לי/לכם" אינו נאמן וחיישי' לפירות דמאי!.

נאמן לראשון³⁸⁹. אמר רבי יוסי דברי הכל היא! עשו אותה כתוספות הבכורים, מה תוספות הבכורים נאכלת במהרה ופטורה מן הדמאי, אף זה נאכלת משום שני ופטור מן הראשון³⁹⁰. אתא ר' חנניה בשם רבי אימי דר"א היא.

כיני מתנית' לא יתנום בשבת³⁹¹ דתנינן תמן ב"ש אומרים אין מוליכין חלה ומתנות לכהן בי"ט בין שהורמו מאמש בין שהורמו מהיום, וב"ה מתירין. הדא ילפא מן ההיא וההיא ילפן מן הדא. הדא ילפא מן ההיא, היא י"ט היא שבת³⁹² וההיא ילפא מן הדא, בלימודין אבל בשאינו למודין, לא סלק על בר נש מיכול פיסתיה בביתיה דחבריה³⁹³.

תני לא יסרב אדם בחבירו לארחו ולא ירבה לו בתקרובת בשעה שהוא יודע שאינו רוצה מקבל. מהו בתקרובת? יודע שהוא רחיק³⁹⁴ והוא מטרח עליו. ובירושלים הוה מפיד פילכך דשמאלא לימינא³⁹⁵. תני אין מוליכין לבית האבל בכלי זכוכית צבועה מפני שהוא טוענו טענת חנם³⁹⁶.

תני עיר שיש בה עכו"ם וישראל, הגבויים גובין משל ישראל ומשל עכו"ם. ומפרנסין עניי ישראל ועניי עכו"ם, ומבקרין חולי ישראל וחולי עכו"ם, וקוברין מתי ישראל ומתי עכו"ם, ומנחמין אבילי ישראל ואבילי עכו"ם, ומכניסין כלי עכו"ם וכלי ישראל מפני דרכי שלום³⁹⁷. גירדאי שאלין לר'

◆===== עמק יהושע =====◆

³⁸⁹ וע"כ אוכל "פירות הפדויים" בלי חשש (שמא לא הקדים להפריש מע"ר).

³⁹⁰ שם "מע"ש" על זה, הקילו בו כיון שיש.

³⁹¹ לא יטלם ויפרישם במו ידיו, רק יתן לעני, ויאכל כל הככר שיש בו המעשר.

³⁹² משנתינו מלמדת על משנה בביצה, דאפילו "הפרשה" בעלמא אסור אף ביו"ט.

³⁹³ מה התם איירי ברגילים, אף הכא דווקא "רגיל" אצלו שרי, דאז חושב שמא אוכל

מעשר ("אינו רגיל" אינו חושב "שאוכל פתו"=המגיע לו בלא"ה, בבית חבירו).

³⁹⁴ שהוא מזומן "ובטוח" לאכול.

³⁹⁵ היו קושרין רצועה של שמאל בימין לסימן שכבר "מזומן הוא".

³⁹⁶ מחזיק לו טובה בחנם (חושב האבל שהביא לו מים).

³⁹⁷ ?.

אימי יום משתה של עכו"ם מהו³⁹⁸? סבר משרי לון מן הכא מפני דרכי שלום, אמר לון רבי בא והתני ר' חייא יום משתה של עכו"ם אסור! א"ר אימי אילולי ר' בא היה לנו להתיר ע"ז שלהם, וברוך המקום שהרחיקנו מהם³⁹⁹:

הלכה ד מושנה האומר למי שאינו נאמן על המעשרות: קח לי ממני שהוא נאמן, וממי שהוא מעשר, אינו נאמן⁴⁰⁰. מאיש פלוני, הר"ז נאמן. הלך ליקח ממנו, אמר לו: לא מצאתיו ולקחתי לך מאחר שהוא נאמן, אינו נאמן:

גמרא תני אמר רבי יוסי אפי' אמר לו מפלוני אינו נאמן עד שיאמר לוקח ואני נותן מעות⁴⁰¹. מה טעמא דרבי יוסי? אני אומר אחד קרוב מצא ולוקח ממנו. דתנינן תמן טעמא דרבי ליעזר⁴⁰² אני אומר אחר הדלת מצאו אתא דר"א כרבי יוסי ודר' יוסי בר"א דרבי יוסי. רובה מן דרבי ליעזר⁴⁰³ ולא מודה רבי ליעזר שאם אמר לו אל תקבלהו אלא במקום פלוני שהיא אוכלת בתרומה עד שיגיע גט לאותו מקום! ⁴⁰⁴ והכא אפילו אמר לו מפלוני⁴⁰⁵ אינו נאמן עד שיאמר לו קח ואני נותן מעות מה טעמא דר' יוסי אני אומר א' קרוב מצא ולקח ממנו:

◆===== עמק יהושע =====◆

³⁹⁸ לעשות מו"מ עמם (דאזלי ומודו).

³⁹⁹ שר' בא אסר לן והרחיקנו מהם.

⁴⁰⁰ דחשוד ליקח מע"ה.

⁴⁰¹ אם לא הקדים לו מעות, ע"כ צריך השליח להודיעו האמת ממני לקח, כדי שיפרע לו בעה"ב.

⁴⁰² האשה שאמרה התקבל לי גיטי ממקום פלוני, אסורה לאכול בתרומה מיד, חיישינן שמא שינה השליח וקיבלו "אחר הדלת".

⁴⁰³ עדיפא מדר"א.

⁴⁰⁴ דל"א "מראה מקום" רק "קפידא".

⁴⁰⁵ דהוי "קפידא".

הלכה ה משנה הנכנס לעיר ואינו מכיר אדם שם ואמר מי כאן נאמן? מי כאן מעשר? אמר לו אדם אחד אני! איני נאמן, איש פלוני נאמן, הרי זה נאמן. הלך ליקח הימנו⁴⁰⁶ אמר להן מי כאן מוכר ישן? אמר ליה מי ששלחך אצלי! אע"פ שהן כגומלין זה את זה הרי אילו נאמנים. החמרים שנכנסו לעיר אמר אחד מהן שלי חדש ושל חברי ישן שלי אינו מתוקן ושל חברי מתוקן אינן נאמנין רבי יהודה אומר נאמנין:

גמרא ועד אחד נאמן? אמר רבי יוחנן קל הקילו באכסנא⁴⁰⁷ מפני חיי נפש.

תני נכנס לעיר⁴⁰⁸ ואינו מכיר אדם או שהיה עומד בגורן ואינו מכיר אדם שם הרי זה נשאל בין לחבר בין לע"ה דברי רשב"ג. רבי אומר אין נשאלין על התרומה אלא לחבר בלבד. אתיא דרבי כרבי מאיר, ודרשב"ג בשיטתיה. דתנינן תמן⁴⁰⁹ כל המומין הראוין לבא בידי אדם רועין ישראל נאמנין רועין כהנים אינן נאמנים. רשב"ג אומר נאמן הוא על של חברו ואינו נאמן על של עצמו. רבי אומר החשוד על הדבר לא דנו ולא מעידו. אמר רבי יונה מה פליגין לחלק אבל ליקח אוף רשב"ג מודה⁴¹⁰ מה בין לחלק מה בין ליקח? קול יוצא לחילוק⁴¹¹:

◆===== עמק יהושע =====◆

⁴⁰⁶ מאותו איש פלוני.

⁴⁰⁷ "הנכנס לעיר".

⁴⁰⁸ ויש בידו תרומה ורוצה ליתנו לכהן חבר.

⁴⁰⁹ מומין שנפלו בבכור שצריכין "עדות" שלא נעשית בכוונה-ולרבי אין רועה כהן נאמן כלל, דחשודין כהנים להטיל מומין בבכור, וה"ן אין ע"ה נאמן לומר "פלוני חבר, ותן לו תרומה".

⁴¹⁰ דאסור ליקח פירות ע"פ עדותו של ע"ה (שאומר "מתוקנין הם").

⁴¹¹ ול"ח שישקר.

תני הנכנס לעיר ומצא סייעות של בני אדם אמר מי כאן נאמן? מי כאן מעשר? אמר לו אחד אני נאמן, אינו נאמן. אם אמרו לו⁴¹² שהוא נאמן, הרי זה נאמן⁴¹³. אמרו לו שהוא נאמן בפניו אינו נאמן שלא בפניו נאמן. אמר רבי יונה בכן עיר בסייעות חברים, ובאכסנאי בסייעות עם הארץ⁴¹⁴. וקשיא על דרבי יונה חברין, ואת אמרת בפניו אינו נאמן! מה טעם דרבי יודה מפני חייהן של בני העיר⁴¹⁵. מה טעמיהון דרבנן מצויין הן להתפרנס מעיר אחרת:

◆===== עמק יהושע =====◆

⁴¹² בני ה"סייעא".

⁴¹³ דווקא שאמרו כן שלא בפניו (של המוכר), כדמסיק.

⁴¹⁴ סייעות חברים הקילו, אבל באכסנאי הקילו אף בסייעות ע"ה "סייעות" דקאמר לעיל. רק ב.

⁴¹⁵ הקילו להאמין חמרין דאל"ה לא יבאו עוד חמרין, ויחסור להם מזון.

פרק ה

הלכה א משנה הלוקח מן הנחתום כיצד מעשר? נוטל כדי תרומת מעשר וחלה ואומר: אחד ממאה שיש כאן הרי זה בצד זה מעשר ושאר מעשר סמוך לו. זה שעשיתי מעשר עשוי תרומת מעשר עליו. והשאר חלה. ומעשר שני בצפונה או בדרומה ומחולל על המעות:

גמרא אף על החלה? וחלה חייבת בדמאי? ולא כן תנינן חלת עם הארץ והמדומע פטורין מן הדמאי!⁴¹⁶

רבי אחא רבי בון בר חייא בשם רבי יוסי בן חנינא דבית שמאי היא ותני כן ר' שמעון בן יהודא אומר משום רבי שמעון חלה, בית שמאי מחייבין⁴¹⁷ ובית הלל פוטריין. כלום אמרו ב"ש בדבר שהוא לזריעה? אילו הלוקח לזרע ולבהמה קמח לעורות שמן לנר שמא אינו פטור מדמאי⁴¹⁸? אלא במגבל עיסתו במי פירות⁴¹⁹

לא כן אמר רבי יוסי בי רבי חנינא דרבי אליעזר בן יהודה איש ברתותא הוא הא כרבנין לא⁴²⁰. אלא כרבי יוחנן דרבי יוחנן אמר כאן בעושה בטהרה וכאן בעושה בטומאה⁴²¹

אלא כר"א דר' אליעזר אמר כאן וכאן בעושה בטהרה אלא במתארה אצלו לא כן תני הנאמן על הטהרות נאמן על המעשרות ותניתה רבי ינאי

◆===== עמוק יהושע =====◆

⁴¹⁶ ס"ד דמפריש תרו"מ ואח"כ נוטל חלה, הרי ש"חלה חייבת בדמאי".

⁴¹⁷ להפריש דמאי.

⁴¹⁸ ואיל ואינו ראוי לאכילה (מפני טומא') וה"ן ליפטור..

⁴¹⁹ ואינו מק"ט.

⁴²⁰ מ"פ מק"ט !.

⁴²¹ מתניתין דפ"א בשוכר גבל חבר לגבל עיסתו בטהרה, דוודאי תיקן הכל.

בי רבי ישמעאל ואמר הדא דתימר במתארח אצלו אבל ברכים אינו נאמן עד שיקבלו עליו ברכים והכא ברכים אנן קיימין⁴²²

רבי אבין רבי שמאי בשם רבי אחא שמע לה מן דבתרה: הרוצה להפריש תרומה ותרומת מעשר כאחת. וכמה דתימר תמן חוץ מן הראוי ליקדש לשם תרומה והכא חוץ מן הראוי ליקדש לשם חלה⁴²³

תנינן חלה בין ראשון לשני⁴²⁴ רבי יונה בשם זעירא אמר חלה אין בה משום בל תאחר. רבי יוסי בשם רבי זעירא אין משנה אמורה על סדר. ולא בדמאי אנן קיימין? לא כן אמר רבי בא בריה דרבי חייא בשם רבי יוחנן: מתני' דמאי הא בודאי לא והכא בדמאי אנן קיימין! תני רבי חייא אף בודאי. עליה רבי יונה בשם ר' זעירא אומר זאת אומרת חלה אין בה משום בל תאחר. רבי יוסי בשם רבי זעירא אמר אין משנה אמורה על סדר אלא תקדים חלה לראשון. מעתה⁴²⁵ תהא חלה חייבת במעשרו' ומעשרות לא יהו חייבין בחלה שכל הקודם את חבירו חבירו מתחייב בו⁴²⁶

ותני כן העושה עיסה מן הטבל בין שהקדים חלה לתרומה בין שהקדים תרומה לחלה מה שעשה עשוי חלה לא תאכל עד שיוציא עליה תרומה, תרומה לא תאכל עד שיפריש עליה חלה⁴²⁷

◆ עמק יהושע ◆

⁴²² אם "נאמן על טהרות" מתארח אצל ע"ה, מועיל להחזיקו לענין מעשר, אבל "רכים" אין סומכין ע"ז. ומשנתינו ל"רכים", ופ"ק ליחיד.

⁴²³ משנה שלפנינו, מפרישין תרומה על הכל, ושוב מפרישין מעשר. ה"ן מפריש חלה ואח"כ תרו"מ, (כלומר, חלק ה"חלה" אינו מעושר). נמצא, לכל הדיעות אין מפרישין דמאי מחלה.

⁴²⁴ במשנתינו, מפרישין חלה בין ראשון לשני.

⁴²⁵ ממשנתינו-שמקדים מעשר לחלה- יש ללמוד כך.

⁴²⁶ כגון תרומה קודמת למעשר, מפני שמעשר חייב בתרומה.

⁴²⁷ אלמא, גם מעשר חייב בחלה, וע"כ שניהן באין כאחד!.

ולמה קדמה ראשון⁴²⁸? מפני שקדמה לגורן. והרי שני קדמה לגורן? אמר רבי מתניה בדין היה שתקדים לכל⁴²⁹ ולמה קדמה ראשון מפני שקדמה לגורן וכתוב בו ראשית שני אע"פ שקדמו לגורן אין כתוב בו ראשית:

הלכה ב משנה הרוצה להפריש תרומה ותרומת מעשר

כאחת, נוטל א' משלשים ושלש ושלש

ואומר: א' ממאה ממה שיש כאן הרי זה בצד זה חולין⁴³⁰. ושאר⁴³¹

תרומה על הכל. ומהחולין שיש כאן, הרי זה, בצד זה מעשר, ושאר

מעשר סמוך לו⁴³². זה שעשיתי מעשר עשוי תרומת מעשר עליו.

והשאר חלה⁴³³ ומע"ש בצפוננו או בדרכנו ומחולל על המעות:

גמרא תני הרוצה להפריש תרומה ותרומת מעשר וחלה כאחת נוטל

כדי תרומה ותרומת מעשר וחלה כאחת וכמה הן אחד מכ'⁴³⁴

ואומר: אחד ממאה ממה שיש כאן הרי הן בצד זה חולין טבל ועוד אחד

ממ"ח סמוך לו, והשאר תרומה על הכל⁴³⁵, ומהחולין שיש בו. וזה שעשיתי

חולין טבל עשוי מעשר ושאר⁴³⁶ מעשר סמוך לו. וזה שעשיתי מעשר עשוי

תרו"מ עליו ומע"ש בצפוננו ובדרכנו מחולל על המעות. רבי שמואל בר

נחמן בשם רבי יונתן צריך לברך חמש ברכות. תני רבי חייה כולל ברכה

◆ עמק יהושע ◆

⁴²⁸ אם שניהן כאחד חלין, למה מקדים הפרשת מעשר?

⁴²⁹ חלה—דכתיב ביה ראשית.

⁴³⁰ כל' איני מתעסק בזה עכשיו רק יהא "מונח בצד".

⁴³¹ מה שיש כאן "יותר מאחד ממאה".

⁴³² תשע חלקים כמוהו יהו מעשר, ומיד יהא זה תרו"מ עליו.

⁴³³ ???

⁴³⁴ חלה א ממ"ח, תרומה א' מג', תרו"מ א מק'. סה"כ קרוב לאחד מכ'.

⁴³⁵ כל' חוץ מאחד ממאה (לצורך תרו"מ) וא' ממ"ח (לצורך חלה), יהא הכל תרומה.

⁴³⁶ כל' תשע חלקים כמוהו.

אחת. עד כדון כהן לוי, ישראל- אין יאמר תרומת מעשר, נמצא מפריש על דבר שאינו של⁴³⁷

מעשר ואח"כ תרומה נמצא מקדים. תרומה ואחר כך מעשר נמצא או פוחת ממעשרותיו או מוסיף על מעשרותיו⁴³⁸. כהדא דתני הפוחת ממעשרותיו מעשרותיו מתוקני' ופירותיו מקולקלי' המעדיף על מעשרותיו מעשרותיו מקולקלים ופירותיו מתוקני' אמר רבי יוסי בסמוך על תניי בית דין הוא מהו תניי בית דין עד מקום שהדעת טועה: מהו תניי ב"ד אמר רבי יוחנן כדי שיהא קובע מעשר ראשון בצפון ומעשר שני לדרומו ותרומת מעשר בצפון צפונית. מהו תניי ב"ד הוא לכשיפרדה מעשר שני שבעודף פדוי⁴³⁹ עד כדון ביבש בלח⁴⁴⁰:

הוה ליה מאה תאנים חמשיין רברבין וחמשיין דקיקין, אין מסב מן רברביא צריך נסיב תשע. מן דקיקתא צריך מיסב אחת עשר. נסב עשרה מן רברביא, אית תמן חדא חולין. וחש לומר שמא אותה חולין עושה אותה תרומת מעשר למקום אחר, וכתיב תרומת ה' מעשר מן המעשר ולא חולין מן המעשר!⁴⁴¹

◆===== עמק יהושע =====◆

⁴³⁷ הרי לוי או כהן חייב להפריש תרו"מ.

⁴³⁸ איך יפריש תרומה ואח"כ מעשר הרי א"א למדוד שיהא בדיוק מעשר, רק יש עצה שאומר: יותר מא' ממאה יהא תרומה, ושוב קובע הכל כעצת מתניתין.

⁴³⁹ כל' אי"צ לחשוש למע"ש דהא קבע לה מקום-ואי"צ בהפרשה מציאותית- ומיד פודה כל מע"ש שבו.

⁴⁴⁰ איך "קובע מקום".

⁴⁴¹ שמא התאינה שנוטל לשם תרו"מ, אינו מעשר! וא"א להפריש תרו"מ רק ממעשר.

אמר רבי בון בר כהנא מתנה ואומר: מעשר הזה שהפירות הללו חייבות, הוא קבוע בתחלת כל עוקץ ועוקץ ומהלך עד שהוא מגיע, בכל עשר מסב, אית בהון חדא תרומת מעשר וכל שהוא חולין⁴⁴².

עד כרון דבר מרובה היה דבר ממועט הוה ליה עשר תאנים חמש רברבין וחמש דקיקין אין יסב מן רברבתא צריך מסב חדא פרא ציבחר⁴⁴³, מן דקיקתא צריך מסב חדא ועוד ציבחר, נסיב חד מן רברבתא אית תמן כל שהוא חולין: וחש לומר שמא אותו החולין עושה תרומת מעשר למקום אחר וכתוב תרומת ה' מעשר מן המעשר ולא חולין מן המעשר!⁴⁴⁴ א"ר אבא קרתיגנייא מתנה ואומר המעשר הזה שהפירות הללו חייבות, הרי הוא קבוע בתחילת העוקץ ומסיים ואומר לכהן עד כאן סיימת⁴⁴⁵.

הרי הוא בצד זה חולין טבל. ויאמר הרי הוא בצד זה מעשר נמצא מקדים. ויאמר הרי הוא בצד זה תרומה נמצא או פוחת על התרומה או מוסיף על התרומה. מתוך שהוא אומר הרי הוא בצד זה חולין טבל או פוחת מן התרומה או מוסיף על התרומה אין בכך כלום⁴⁴⁶:

הלכה ג משנה הלוקח מן הנחתום מעשר מן החמה על הצוננת ומן הצוננת על החמה אפילו מדפוסים הרבה דברי רבי מאיר⁴⁴⁷. רבי יהודה אוסר שאני אומר חטים של אמש היו משל אחר ושל היום היו משל אחר. ר"ש אוסר בתרומת מעשר ומתיר בחלה:

◆===== עמק יהושע =====◆

⁴⁴² נוטל עשר תאנים גסות ואומר שיחול על כל אחד כשיעור ומתפשט והולך. שוב נוטל תאינה אחד ועושהו תרו"מ.

⁴⁴³ פחות מעט.

⁴⁴⁴ איך יטול "קצת" מן התאינה לשם תרו"מ, שמא אותו "קצת" אינו מעשר!.

⁴⁴⁵ מראה לכהן "מקום שהתחיל מעשר להתפשט", ומשם נוטל תרו"מ.

⁴⁴⁶ הכל כמו שנתבאר 23-24.

⁴⁴⁷ דלוקח כל תבואתו ממקום אחד (ואין לחשוש לפטור על החיוב וכו').

גמרא עד היכן⁴⁴⁸? תלמודי של רבי חייא בשם רבי יהושע בן לוי: עד שלשים יום. היך עבדא? לקח ממנו בתחלת שלשים ובאמצע שלשים ובסוף שלשים. ראשון על גבי שני, שני ע"ג שלישי מין אחד הוא. ראשון על גבי שלישי שני מינין הן.

ר"ש אוסר בתרומת מעשר ומתיר בחלה. ורבי יהודה אוסר בחלה. ולא אצלו היא נטבלת⁴⁴⁹? אלא בשואל שאור טמא⁴⁵⁰ לעשות עיסתו. אפי' כן לא אצלו היא נטבלת⁴⁵¹ אלא בשואל ככר טמא למלאות תנורו. ואם בשואל ככר טמא למלאות תנורו מעשר מכל ככר וככר⁴⁵²! אלא כר' יוחנן דר"י אמר כאן בעושה בטהרה כאן בעושה בטומאה⁴⁵³

אלא כר"א, דרבי אלעזר אמר כאן וכאן בעושה בטהרה⁴⁵⁴ אמר רבי יודן אבוי דרבי מתניה בעושה בטומאה קיימינן ואצלו נטבלת אוף רבי יודה מודה בה⁴⁵⁵ ותני כן רבי יהודה ור"ש אוסרין בתרומת מעשר ומתירין בחלה. הא רבי יודה אוסר בתרומת מעשר ומתיר בחלה ר"ש אוסר בתרומת מעשר ומתיר בחלה מה בינייהו? על דעתיה דר"י אינו מפריש לא משל היום על של אמש ולא משל אמש על של היום ומפריש מן התנור על התנור על דעתיה דר"ש אפילו מן התנור על התנור אינו מפריש⁴⁵⁶:

◆===== עמק יהושע =====◆

⁴⁴⁸ מתיר ר"מ.

⁴⁴⁹ ומה מקום להחמיר.

⁴⁵⁰ כל' מע"ה אחר.

⁴⁵¹ חיוב חלה היא בשעת גלגול.

⁴⁵² ולא סגי מכל דפוס.

⁴⁵³ דפוס אחד עשה בטו' ולא הפריש ממנו חלה, ודפוס שני בטהרה-והפריש ושמא.

⁴⁵⁴ שיגרא לישנא דלעיל.

⁴⁵⁵ אה"ן, ר"י מודה דמותר להפריש חלה מזה על זה.

⁴⁵⁶ אפי' נאפו שניהם בתנור אחד, חיישי' שמא החטים באים ממקומות שונים.

הלכה ד משנה הלוקח מן הפלטר⁴⁵⁷ מעשר מכל טפוס וטפוס
דברי רבי מאיר, רבי יהודה אומר מאחד על
הכל⁴⁵⁸. ומודה רבי יהודה בלוקח מן המנפול⁴⁵⁹ שהוא מעשר מכל
אחד ואחד:

גמרא רבי מאיר אומר נחתום עושה טפוס א' ופלטר משתמש בכמה
נחתומין⁴⁶⁰. ר"י אומר נחתום עושה כמה טפוסין ופלטר משתמש
בנחתום אחד⁴⁶¹.

איזהו מנפול⁴⁶²? דבי רבי ינאי אמרי ט' פלטרין וי' נחתומין תימני' מן
דתימני' וחד מן דתריי⁴⁶³

רבי יונה בעי היו לפניו שני טפסין הוכיח על עצמו שהן שניים, הושוו כלן
לעשות טפוס אחד, מעשר מכל ככר וככר⁴⁶⁴

רבי יונה בעי כמה דתימא ט' פלטרין וי' נחתומין תימניא מן דתימניא וחד
מן דתריי, ודכוותה ט' נחתומין ועשרה פלטרין תימניא מן דתימניא וחד מן
דתריי⁴⁶⁵ או תשעה מן דתשעה וחד מן כולחון מעשר מכל ככר וככר⁴⁶⁶:

◆===== עמק יהושע =====◆

⁴⁵⁷ חנות, שמוכר פת מנחתומים הרבה = GROCERY.

⁴⁵⁸ סוכר, שפלטר לוקח מנחתום אחד.

⁴⁵⁹ לוקח פת מהרבה נחתומים, ומוכרם ליחידים.

⁴⁶⁰ כל' כל נחתום יש לו דפוס מיוחד, ואם תמצא דפוסים שונים אצל הפלטר, ע"כ
לקח משני נחתומים.

⁴⁶¹ כל' אפי' תמצא דפוסים שונים אצל הפלטר, יש להניח שלקחן מנחתום אחד.

⁴⁶² דלכו"ע מעשר מכל דפוס ודפוס.

⁴⁶³ ע"כ פלטר אחד לקח משני נחתומים, וא"י מיהו.

⁴⁶⁴ אם ידוע שכל הנחתומים עושים דפוס אחד, אין "היכר" בדפוס, וחייב לעשר....

⁴⁶⁵ נחתום אחד נותן ככרותיו לשני פלטרין, או יש פלטר אחד שקונה מכל עשרה
נחתומים!.

⁴⁶⁶ כשאין היכר דפוס.

הלכה ה משנה הלוקח מן העני, וכן העני שניתנו לו פרוסות
או פילחי דבילה, מעשר מכאז"א. בתמרים
ובגרוגרות בולל ונוטל. אר"י אימתי⁴⁶⁷ בזמן שמתנה מרובה⁴⁶⁸ אבל
בזמן שמתנה מועטת מעשר מכל או"א⁴⁶⁹:

גמרא רבי יוסי בשם ר' יונה בשם חזקיה אין בלילה אלא ליינ ולשמן
בלבד. ר' יוחנן אמר עד כזיתים ניבללין. מתניתין פליגא על ר"י:
בגרוגרות ובתמרים בולל ונוטל! פתר לה עד כזיתין⁴⁷⁰.

רבי יוסי בשם רבי זעירא בדמאי התירו כר"י⁴⁷¹. דתנינן ר"י אומר אימתי
בזמן שמתנה מרובה אבל בזמן שמתנה מועטת מעשר מכל אחד ואחד.
דבי רבי ינאי אמרי בשעת הגורן שנו שהכל היו נותנין ממאה⁴⁷²

היו הכל נותנין ממאה, ואחד מחמשים, מעשר מחמשים. היו הכל נותנים
מחמשים, ואחד מארבעים, מעשר מארבעים. היו הכל נותנין מארבעים,
ואחד משלשים, מעשר משלשים⁴⁷³. היו הכל נותנין מעשרים, ואחד
מעשרה, מעשר מעשרה⁴⁷⁴. היו הכל נותנין מעשרה, ואחד מאחד, מעשר
מכל אחד ואחד:

◆ עמק יהושע ◆

⁴⁶⁷ מותר לעני "לבולל" כל התמרים שניתנו לו, ולעשר מזה על זה.

⁴⁶⁸ לא הטריחוהו.

⁴⁶⁹ מכל "מתנה" ומתנה.

⁴⁷⁰ מתניתין איירי בתמרים, שכל אחד פחות מכזית.

⁴⁷¹ אבל ב"וודאי" לא שרינן לבולל-אף במתנה מרובה.

⁴⁷² דוגמה למתנה מרובה.

⁴⁷³ מחלק כל התמרים לשלושים שלשים—שעכ"פ יש "אפשרית" שלא עירב שני
מתנות".

⁴⁷⁴ מחלק הכל לעשרה עשרה, ומעשר.

הלכה ז משנה הלוקח מן הסיטון⁴⁷⁵ וחזר ולקח ממנו שנייה

לא יעשר מזה על זה. אפילו מאותו הסוג⁴⁷⁶

אפילו מאותו המין. נאמן הסיטון לומר משל אחד הן:

גמרא רבי ירמיה בעי אפילו השביח לו מקחו? אינין חיטיא דזבנית

מינך אתמול טבין הוין! מאינין אינון!⁴⁷⁷

תני הלוקח מן החנווני⁴⁷⁸ וחזר ולקח ממנו שנייה אם מכיר הוא את החבית

שהיא היא, מעשר ממנו עליו, הא אם אינו מכיר אותה חבית לא בדא.

הדא דתימר באילין אידתיקדימא⁴⁷⁹, ברם באילין שפייא⁴⁸⁰, אורחא מפנתון

אילין לגוא אילין:

הלכה ז משנה הלוקח מבעל הבית וחזר ולקח ממנו שנייה

מעשר מזה על זה אפילו משתי קופות אפילו

משתי עיירות. ב"ה שהיה מוכר ירק בשוק, בזמן שהן מביאין לו

מגנותיו, מעשר מאחת על הכל⁴⁸¹. ומגנות אחרות, מעשר מכל

אחת ואחת:

גמרא רבי יונה בעי וכרבי מאיר מעשר מכל קלח וקלח! דתנינן תמן

אמר רבי מאיר וכי מפני מה טימא אלא מפני משקה הפה⁴⁸² כמה

◆===== עמק יהושע =====◆

475 WHOLESALE DEALER OF WHEAT.

476 כלי גדולה שאוצרים שם החטים.

477 הלוקח אמר למוכר: חטים של אתמול יפות היו!—ומשיב לו גם היום כאתמול!

(שמא יש לחשוש לשקר).

478 יין.

479 אין מערבין יין ביין.

480 כלי ידוע, ודרך לערב שם כמה מיני יין.

481 דממנ"פ אם מעשר, מעשר הכל.

482 רק הנמכר בשוק מוכשר לקב"ט, מפני שלפעמים ניתר הקשר, וקושרה בפיו (רוק),

ה"ן יש לחשוש ש"התיר הקשר" ונתן מתוך אגודה לחבירתה כדי שייראה יפה.

דתימר תמן דרך אגודה ליתור והיא קשורה בפיו, ברם הכא דרך אגודה ליתור והוא נותן מה שבפנים לחוץ ומה שבחוץ בפנים.

אמר רבי יונה לא סוף דבר מגנותיו, אלא אפי' מגנות אחרות אם מעשרין הן לדעתו⁴⁸³ מעשר מזה על זה, ואם לאו אין מעשר מזה על זה:

הלכה ח מושנה הלוקח טבל מב' מקומות מעשר מזה על זה
אף שאמרו אין אדם רשאי למכור טבל אלא

לצורך:

גמרא אמר רבי יונה כיני מתני' אין אדם רשאי למכור טבל אלא לצורך, ובלבד לחבר. מעתה ע"ה שנתערב טבלו בחולין אין לו תקנה⁴⁸⁴ כיצד הוא עושה הולך אצל חבר והוא לוקח לו טבל ומעשרו לו:

הלכה ט מושנה מעשרין משל ישראל על של עכו"ם, ומשל עכו"ם על של ישראל, ומשל ישראל על של כותים, ומשל כותים על של כותים. ר"א אוסר משל כותים על של כותים⁴⁸⁵.
עציץ נקוב הרי הוא כארץ. תרם מן הארץ על עציץ נקוב, ומעציץ נקוב על הארץ, תרומתו תרומה. משאינו נקוב על הנקוב, תרומה ויחזור ויתרם⁴⁸⁶. מן הנקוב על שאינו נקוב, תרומה, ולא תאכל עד שיוציא עלי' תרומה ומעשרות⁴⁸⁷.

◆===== עמוק יהושע =====◆

⁴⁸³ הכל "סומכין" על בעה"ב.

⁴⁸⁴ דהא אסור למכור לו טבל (שרוצה להפריש ממנה על התערובת).

⁴⁸⁵ כותים מעשרין מה שאוכלים ולא מה שמוכרים—שמא כותי אחד עישר, ונמלך

למכור, והשני לא עישר כלל!.

⁴⁸⁶ ממקום חיוב.

⁴⁸⁷ מיניה וביה (דמדאורייתא לא חיילא הפרשתו).

תרם מן הדמאי על הדמאי, מדמאי על הודאי, תרומה ויחזור ויתרום⁴⁸⁸. מן הודאי על הדמאי, תרומה, ולא תאכל עד שיוציא עליה תרומה ומעשרות⁴⁸⁹:

גמרא מתני' דרבי מאיר דרבי מאיר אמר אין קניין לעכו"ם בא"י להפקיעו מיד מעשר⁴⁹⁰ רבי יודה ור"ש אומרים יש קניין לעכו"ם בא"י לפוטרו מן המעשר. רבי אימי בשם ר"ש בן לקיש טעמא דרבי מאיר והתנחלתם אותם לבניכם אחריכם לרשת אחוזה הקישה אחוזה לעבדים מה עבדים אתם קונין מהם והן אינם קונין מכם אף אחוזה אתם קונין מהם והם אינן קונין מכם. אר"א בי רבי יוסי קומי רבי יסא והא מסייעא לר"מ: והארץ לא תמכר לצמיתות כי לי הארץ לחולטנית א"ל כל גרמא אמר⁴⁹¹ דהוא מסייעא לר"ש לא תמכר הא אם נמכרה חלוטה היא.

רבי חונא רובא דציפורין אמר: הנהיג ר' חנינא בציפורין כהדא דר"ש. רבי זעירא אמר הנהיג ר"ח בציפורין כהדא כר"ש.

רבי זעירא אמר קומי רבי אבהו בשם ר"א אע"ג דר"מ אמר אין קניין לעכו"ם בא"י לפוטרו מן המעשרות מודה הוא הכא דיש לו קנין נכסים אמר רבי בא אוכלת פירות⁴⁹²

והתנינן הלוקח מביא ביכורין מפני תיקון העולם⁴⁹³. ויביא ביכורים דבר תורה!⁴⁹⁴

◆===== עמק יהושע =====◆

⁴⁸⁸ שמא מן הפטור על החיוב הפריש.

⁴⁸⁹ מיניה וביה או ממקום חיוב וודאית.

⁴⁹⁰ והו"ל וודאי על וודאי.

⁴⁹¹ "כל עצמו אומרת".

⁴⁹² לענין זה יש לו זכות שיכול לאכול פירות הארץ.

⁴⁹³ הלוקח פירות משדה עכו"ם.

⁴⁹⁴ לר"מ פריך.

ר' יונה רבי סימן בשם רבי יהושע בן לוי הלוקח פירות תלושין מן עכו"ם מפריש תרומה ותרומת מעשר מהלכה ונותן לשבט ונוטל דמים מן השבט. והלוקח פירות מחוברין מן העכו"ם מפריש תרומה ותרומת מעשר מהלכה⁴⁹⁵ ונותנן לשבט ואינו נוטל דמים מן השבט. מה טעם? כי תקחו מאת בני ישראל מאת בני ישראל את מוציא ואין את מוציא מיד מכרי כהונה ולוויה⁴⁹⁶ ואתיא כדמר רבי אלעזר כי תקחו מאת בני ישראל מאת בני ישראל את מוציא ואין את מוציא מיד העכו"ם⁴⁹⁷

א"ר אחא בימי רבי הושעי' ביקשו להימנות על הר המלך לפוטרו מן המעשרות⁴⁹⁸. אמרו יבא רבי הושעיה! לא הספיק לבא עד שנמרפה השעה. רבי יהודה בר פזי בשם רבי הושעי' הלכה כר"ש. דלא כן מה נן אמרין ר' מאיר ור"ש אין הלכה כר"ש?! אלא בגין דתני אר"ש שזורי מעשה שנתערבו פירות טבולין בפירותי ושאלתי את רבי טרפון ואמר לי צא ולקחם מן העכו"ם ועשר עליה ותני עליה רבי יהודה ור"ש אומר יש קנין לעכו"ם בא"י לפוטרו מן המעשר, דלא תסבור מימר תריי כל קבל תריי אינון⁴⁹⁹, לפום כן צריך לומר הלכה כר"ש.

ועוד מן הדא דאמר רבי זעירא אבא אנטולי זבין פירי מן דארמאי. אתא לגבי דרבי יודה בן לוי שלח למנחם בריה דיתקן ליה ויהב ליה מעשריה⁵⁰⁰ מי אתי קם עימיה ריב"ל⁵⁰¹ א"ל מאן יעביד דא אלא אבוך! מחלפיה שיטתיה דרבי יהושע ב"ל תמן הוא אמר הלוקח פירות תלושין מן העכו"ם

◆===== עמק יהושע =====◆

⁴⁹⁵ מדרבנן.

⁴⁹⁶ דאין ישראל חייב ליתננו ולחזור ליקחנו בעד ההלוואה (רק עשו שאינו זוכה כזוכה, והו"ל כבא ליד כהן, וחזר ושילם לו).

⁴⁹⁷ דאין קנין.....

⁴⁹⁸ משום קנין דעכו"ם.

⁴⁹⁹ שלא תאמר "שנים כנגד שנים הם".

⁵⁰⁰ אבא נתן המעשרות—בלי נטילת דמים מן השבט—למנחם, שיתננו לאביו.

⁵⁰¹ ר' יהושע בן לוי.

מפריש תרומה ותרומת מעשר מהלכה ונותנה לשבט ונוטל דמיו מן השבט והכא הוא אמר הכין!⁵⁰²

אמר רבי אבא בר זמינא קומי רבי זעירא, רבי סימן לא אמר כן! אלא מי אתי, קם עימיה רבי יהושע בן לוי אמר ליה לית אילין דאביך!⁵⁰³ ואיקפד ר' זעירא

ר' אחא ר' תנחום ב"ר חייא בשם ריב"ל ג' הן שהן מעשרין שלא ברשות⁵⁰⁴ זה שנתערב טבלו בחולין, וזה שהוא לוקח מפסקיה של כותין. אמר רבי זעירא זאת אומרת שאינו נוטל דמיו מן השבט אם אמר את שהוא נוטל דמיו מן השבט הרי ברשות תרם!⁵⁰⁵

אמר רבי יוחנן טעמא דר"א? כשם שעשו פירות א"י דמאי אחר רובן אין תורמין ומעשרין מזה על זה, כך עשה פירות כותי ודאי אחר רובן, אין תורמין ולא מעשרין מזה על זה.

רבי בון בר חייא בשם רבי זעירא עציץ שאינו נקוב עשו אותו ספק. והתנינן עציץ נקוב מקדש בכרם ושאינו נקוב אינו מקדש בכרם מספק⁵⁰⁶?

כמה דתימר מן הודאי על הדמאי תרומה ולא תאכל עד שיוציא עליה תרומה ומעשרות, ואמר מן הדמאי על הדמאי כן!⁵⁰⁷ רבי בון בר חייא

◆===== עמק יהושע =====◆

⁵⁰² ששיבא אבי מנחם.

⁵⁰³ כל' שלא ברשות נטלן (דחייב לשלם דמים).

⁵⁰⁴ הבעלים (מונה רק ב').

⁵⁰⁵ אם יכול למכרו, מה איכפת לבעלים כשתורם.

⁵⁰⁶ למה לא יקדש בכרם מספק.

⁵⁰⁷ נימא "לא תאכל—התרו"מ שהפריש—עד שיוציא מיניה וביה" (דשמא מן החיוב על הפטור הפריש).

בשם רבי שמואל בר ר"י זאת אומרת ספק תרו"מ של דמאי כספק תרומת
מעשר של דימוע⁵⁰⁸, פטור מן הודאי⁵⁰⁹:

◆===== עמק יהושע =====◆

⁵⁰⁸ כמו שפטרו המדומע=שנפל תרו"מ לתוך החולין, מן תרו"מ. ה"ן פטרו "ספק
תרו"מ".

⁵⁰⁹ כל' מן הפרשות הרגילים.

פרק ז

הלכה א משנה המקבל שדה מישראל, מן העכו"ם, מן הכותי, חולק לפניו⁵¹⁰. החובר שדה מישראל, תורם ונותן לו⁵¹¹. א"ר יהודה אימתי⁵¹²? בזמן שנתן לו מאותה השדה ומאותו המין, אבל אם נתן לו משדה אחרת או מזמן אחר, מעשר ונותן לו⁵¹³.

החובר שדה מן העכו"ם מעשר ונותן לו⁵¹⁴.

ר"י אומר אף המקבל שדה אבותיו מן העכו"ם מעשר ונותן לו⁵¹⁵:

גמרא אר"י: זו דברי רשב"ג⁵¹⁶, אבל דברי חכמים, מישראל⁵¹⁷—חולק, מן העכו"ם—תורם. ותני כן: המקבל שדה מן העכו"ם תורם ונותן לו. ארשב"ג מה אם ירצה העכו"ם הזה שלא לתרום פירותיו אינו רשאי! אלא חולק ומניח לפניו!

רבי זעירא רבי יוחנן בשם רבי ינאי: אתם, גם אתם, לרבות שלוחכם. מה אתם בני ברית אף שלוחכם בני ברית. אתם עושין שליח, ואין העכו"ם עושה שליח. רבי יסא סבר מימר אין העכו"ם עושה שליח ביד אחר

◆ עמק יהושע ◆

⁵¹⁰ ואינו חייב לתרום, חלק—כגון ב' השלישים—שנותן להעכו"ם.

⁵¹¹ משלם לישראל סך קצוב של פירות, לשנה, ואסור לפרוע ה"חוב" בפירות שלא ניטלה תרומתו.

⁵¹² קאי על "החובר..."

⁵¹³ לא סגי בתרומה לחוד.

⁵¹⁴ דהעכו"ם לא יפריש כלום, ואסור לפרוע חוב בפירות טבל.

⁵¹⁵ דהו"ל כפירות ישראל (ו"פורע" ... לעכו"ם).

⁵¹⁶ רישא (מקבל...).

⁵¹⁷ מקבל מישראל.

חבירו, הא בישראל עושה⁵¹⁸. אמר רבי זעירא ומינה, אתם עושין שליח ולא בישראל? ודכוותה אין העכו"ם עושה שליח אפילו בישראל!

התיב רב הושע' והא מתניתא מסייע לרבי יוחנן: ארשב"ג "מה אם ירצה העכו"ם הוזה שלא לתרום אינו תורם" א"ר בא במאמין על ידיו.

החוכר- בפירות, השוכר- במעות, המקבל- למחצה לשליש ולרביע.

עד כדון⁵¹⁹ ישראל, כותי ועכו"ם⁵²⁰ נישמעניה מן הדא: הנותן שדהו בקבלה לעכו"ם ולכותי ולמי שאינו נאמן על המעשרות אע"פ שלא הגיעו לעונת המעשרות⁵²¹ חייב לעשר. לע"ה, עד שלא באו לעונת המעשרות- אינו צריך לעשר על ידיו, משבאו לעונת המעשרות- צריך לעשר על ידיו. עד כדון במקום שישראל מצויים במקום שאין ישראל מצויין⁵²² נישמעניה מן הדא רבי סימון היו לו שדות בהר המלך שאל לר"י א"ל הבירן⁵²³ ואל תשכירם לעכו"ם! שאל לריב"ל ושרא ליה. סבר ריב"ל מקום שאין ישראל מצויין, כהדא סוריא⁵²⁴ דהדא סוריא נישמעניה מן הדא: רבי חגי נחית לחמין אתון שאלון ליה, אילין דבר עשתור בגין דלית ישראל שכיחי ואנן מוגרין לעמים, צריכין לעשר אנן על ידיהון⁵²⁵? שלח שאל לרבי זעירא, שאל רבי זעירא לרבי אימי, א"ל אינו צריך לעשר על ידיהן. מינה את שמע להשכיר כרבי יוסי. ועוד מן הדא דאמר רבי חנינא בריה דרבי אבהו אבא

◆ עמק יהושע ◆

⁵¹⁸ עכו"ם עושה שליח ישראל.

⁵¹⁹ החוכר שדה מישראל.....

⁵²⁰ כל הלכות השייכים בהם.

⁵²¹ כל' קיבלו עליהם השדה באריסות—לפני שהגיעו לשיעור "עונת המעשרות" (אינו

נחשב "פרי").

⁵²² המותר להשכירם לעכו"ם?.

⁵²³ יניחם שממה.

⁵²⁴ לר"י במסכת ע"ז שמתיר להשכיר שדות לעכו"ם בסוריא (דלא קדוש כ"כ).

⁵²⁵ מנו פירות שמקבל בעד השכירות, החייב לעשר גם פירות העכו"ם.

הוה ליה עובדא שלח שאל לרבי חייה ולרבי יסא ולרבי אימי והורין ליה להשכיר כרבי יוסי, הא לעשר על ידיהן אינן מעשרין על ידיהן⁵²⁶.

קיבל⁵²⁷ ממנו⁵²⁸ שדה לקצור בחיטים, ענבים לבצור ביין, זיתים למסוק בשמן, מעשר ונותן לו.

אית חמי עד שלא זרע תורם, משזרע מעשר?⁵²⁹

א"ר חנינא תיקנו במקבל שלא תבור א"י, ברם הכא זרועה הוא!

קיבל⁵³⁰ ממנו שדה לקצור בשחרי⁵³¹, ענבים לבצור בסלי ענבים, זתים למסוק בסלי זתים, מניח כמות שה⁵³². הא מאותה המין שלא מאותה השדה, מאותה השדה שלא מאותה המין, מעשר ונותן לו⁵³³. תני ר"ח: מאותה השדה- בין מאותו המין בין ממין אחר, תורם ונותן לו. משדה אחרת- בין מאותו המין בין ממין אחר, מעשר ונותן לו. מתני' כרשב"ג⁵³⁴, מה דתני ר"ח כחכמים, ופליגא אתינן. מתניתין במקום פלוני שלא נהגו לעשות שעורין כפליים כחטים, מה דתני ר' חייא במקום שנהגו לעשות שעורים כפליים כחטים⁵³⁵.

הכא את אמר תורם ונותן לו וכא⁵³⁶ את אמר מעשר ונותן לו? חבריא בשם רבי יוחנן קנסו חכמים בחוכר מן העכו"ם ולא קנסו בחוכר מישראל.

◆===== עמק יהושע =====◆

⁵²⁶ דס"ל, שבסוריא התירו ל"הפקיע" שדה ממעשר.

⁵²⁷ כלו' חכר.

⁵²⁸ מן ישראל.

⁵²⁹ איך יהא חמור מקבל שדה "לקצור" ממקבל שדה ריקנית?!

⁵³⁰ חכר.

⁵³¹ לפני שנעשו חטים (עיין ברייתא של 18-19).

⁵³² "תורם ונותן".

⁵³³ ר"י דמתניתין.

⁵³⁴ בב"מ, שאוסר מקבל לזרוע חטים, לזרוע שעורים. (אלמא שני מינים קפידא).

⁵³⁵ א"כ אף מין אחר=שעורים, שרי לזרוע לכו"ע.

⁵³⁶ בחוכר מן העכו"ם.

רבי לא בשם רבי יוחנן תפשה מדת הדין בחוכר מן העכו"ם⁵³⁷ ולא תפשה בחוכר מישראל. מתניתא מסייעא לדין ומתניתא מסייעא לדין.

מתניתא מסייעא לר' לא: החוכר שדה מן ישראל תורם ונותן לו, רבי מאיר אומר מעשר ונותן לו. הא רבנין אמרין קנסו חכמים בחוכר מן העכו"ם ולא קנסו חכמים בחוכר מישראל? ויש קנס בישראל⁵³⁸? אלא הא הכני, רבנין אמרי תפשה מדה"ד בחוכר מישראל ור"מ אומר אין תפשה מדה"ד בחוכר מישראל

מתניתא מסייעא לחברייא: החוכר שדה מן העכו"ם מעשר ונותן לו רש"א תורם ונותן לו. הא רבנין אמרי תפשה מדה"ד בחוכר מן העכו"ם ולא תפשה מדה"ד בחוכר מישראל. ר"ש אומר לא תפשה מדת הדין בחוכר מן העכו"ם? אית בר נש דיימר הדא מילתא?! אלא הכני קנסו חכמים בחוכר מן העכו"ם ולא קנסו חכמים בחוכר מישראל ר"ש אומר לא קנסו חכמים בחוכר מן העכו"ם.

לפיכך⁵³⁹ אם חזר העכו"ם⁵⁴⁰ ונתגייר או שמכרן לישראל אחר, מעשר ונותן לו⁵⁴¹. מ"ד תפשה ניהא מ"ד קנסו בידו⁵⁴²

אמר רבי יוחנן מן המסיקין שנו⁵⁴³ מתוך שאת אומר לו כן אף הוא דוחק עצמו ופודה אותה:

◆===== עמק יהושע =====◆

⁵³⁷ אי"ז "קנס", רק הלכו אחר "מדת הדין" בחוכר מן העכו"ם....

⁵³⁸ וכי שייך "קנס" בחוכר מישראל? מ"ט דר"מ.

⁵³⁹ סיום דברי ר"ש—כיון שהפריש רק תרומה (ישראל החוכר)—כשמכרה העכו"ם לישראל, חייב החוכר גם במעשר.

⁵⁴⁰ אחר שנתנה בחכירות לישראל.

⁵⁴¹ ישראל החוכר חייב בכול!.

⁵⁴² למה קנסו עכשיו לישראל החוכר יותר.

⁵⁴³ סיפא אף המקבל... (רומיים "תפשו" שדות ישראל—ורצו חכמים שיפדוהו).

הלכה ב משנה כהן ולוי שקיבלו שדה מישראל כשם
שחולקין בחולין כך חולקין בתרומה. ר"א
אומר המעשר שלהן שעל מנת כן באו⁵⁴⁴:

גמרא מתיבין רבנין לר"א במה קנו? אמר להם אין אתם מודין לי שאם
התנה לו שמעשרות שלהן?! אפילו התנו במה קנו⁵⁴⁵? סתמא
נעשה כאומר תלוש מן הקרקע הזה שתיקנו לך מעשרותיו. אמר ליה
אופנא לית לון אופנא לית⁵⁴⁶ לסתמא נעשה כאומר תלוש מן הקרקע הזה
שיקח לך אחד מעשרה שבו.

תני כהן מכהן, לוי מלוי, ישראל מישראל, חולקין למעשרות. למי נצרכה?
לר' אלעזר, אע"ג דרא"א מעשר שלהן⁵⁴⁷ שעל מנת כן באו, מודי הוא הכא
שהן חולקין במעשרות.

ישראל שקיבל שדה מכהן אמר לו על מנת שיהו המעשרות שלי או שלך
או שלי ושלך מותר.

כהן שקיבל שדה מישראל אמר לו על מנת שיהו המעשרות שלי מותר.
שלך, שלי ושלך -- קיבלה ממנו כדרך המקבלין מותר ואם לאו⁵⁴⁸ אסור.
בלא כך⁵⁴⁹ אין המעשרות שלהן? אלא הכני⁵⁵⁰ שלי שלי, שלך שלי ושלך,
אם קיבלה ממנו כדרך המקבלין מותר ואם לאו אסור.

◆===== עמק יהושע =====◆

⁵⁴⁴ כהן ולוי שקיבלו, מסתמא מקנה להו המעשרות.

⁵⁴⁵ הא צריך "קנין".

⁵⁴⁶ ?אף אני אף לית תנאי הו"ל כהתנה.

⁵⁴⁷ כשקיבלו הן מישראל.

⁵⁴⁸ אם הכהן נותן יותר חכירות/קבלנות משום שרוצה לקבל התרומה מיד הבעלים,
אסור. (אבל ברישא שרי דהא מקבל כל המעשרות מיד הבעלים, ושפיר רשאי
להוזיל ולשלם יותר).

⁵⁴⁹ ל"ל "תנאי", הא מסתמא "חולקין".

⁵⁵⁰ "הכי אני".

ישראל שקיבל שדה מישראל על מנת שיהיו המעשרות של זה אסור⁵⁵¹ שאטלם אני ואתנם לזה מותר. ולא דא היא קדמייתא? א"ר אחא אם תירצה ביניהן⁵⁵². א"ר יוסי הא דתימר מותר כשקיבלה כדרך המקבלין והן דאת אמר אסור בשלא קיבלה ממנו כדרך המקבלין⁵⁵³ אתיא דר' יוסי, כרבי יוחנן, ודרבי אחא⁵⁵⁴, כר' יוסי בי רבי חנינא. דר"י בי ר' חנינא אמר אדם נותן מעשרותיו בטובת הנייה, רבי יוחנן אמר אין אדם מביא מעשרותיו בטובת הנאה. מאי טעם דר"י ב"ח? ואיש את קדשיו לו יהיו⁵⁵⁵. מה עביד ליה רבי יוחנן יתנם לכל מי שירצה.

מתני' פליגא על רבי יוסי בי רבי חנינא: קונם כהנים ולוים נהנין לי יטלו בעל כרחו, פתר לה באומר אי איפשי ליתן מתנה כל עיקר. תדע לך שהוא כן, דתנינן: כהנים אלו לויים אלו נהנין לי, יטלו אחרים.

מתני' פליגא על ר' יוחנן: אומר הוא ישראל לישראל הילך סלע זה ותן בכור זה לבן בתי כהן. פתר לה ברוצה ליתנו לשנים כהנים וכן בתו אחד מהן והוא אמר הילך סלע זו ותן כולו לבן בתו כהן⁵⁵⁶.

בעון קומי רבי זעירא בהדא כהן לישראל מה דריב"ח אמר⁵⁵⁷? לא אגיבון⁵⁵⁸.

ר' חזקיה בשם ר' אחא אמר הכין אמר לון: על דעתיה דר"י בן חנינא כהן לישראל למה הוא אסור לא מפני מראית העין⁵⁵⁹ אופ רבי יוחנן אית ליה

◆===== עמק יהושע =====◆

⁵⁵¹ מקבל שדה ע"מ שיתן הבעלים מעשרותיו לקרובו של מקבל.

⁵⁵² אם "תרצה" תן לי המעשרות, ואני אתנם לפלוני.

⁵⁵³ אם ישראל המקבל נותן יותר מן הרגיל, אסור.

⁵⁵⁴ שלא אסר באינו מקבל כדרך המקבלין.

⁵⁵⁵ מותר לקבל פרוטה ע"מ שיתננו לפלוני.

⁵⁵⁶ אבל כשאין רוצה ליתן כלל, אסור ליתן משום הפרוטה.

⁵⁵⁷ האם שרי אף כהן לישראל?

⁵⁵⁸ לא השיב לו.

ישראל לישראל אסור מפני מראית עין⁵⁶⁰ א"ר בי רבי בון חילול קדשים יש כאן ותימר מפני מראית עין! עוד מן הדא דתני הכהנים והלויים המסייעין בבית הגרנות אין להן לא תרומה ולא מעשר ואם נתן הרי זה חלול שנאמר (ויקרא כב) ולא יחללו את קדשי בני ישראל והן מחללין אותן יותר, מיכן אמרו תרומתן אינה תרומה, ומעשרותן אינן מעשר, והקדישן אינן הקדש, ועליהן הכתוב אומר ראשיה בשחד ישפוטו וכהניה במחיר יורו המקום מביא עליהן ג' פורענות הה"ד (מיכה ג) לכן בגללכם ציון שדה תחרש וגו' מתני' פלוגא על רבי יוחנן: המקדש בתרומות ובמעשרות ובמתנות ובמי חטאת ובאפר חטאת הרי זו מקודשת אע"פ ישראל⁵⁶¹ פתר לה בתרומה שנפלה לו מאבי אמו כהן⁵⁶²

כהן שמכר שדה לישראל ואמר לו "על מנת שיהיו המעשרות שלי" המעשר שלו. מהו שימכרה לכהן⁵⁶³? נישמענה מן הדא: דר' אבהו בשם ר"ש בן לקיש המוכר מעשרות שדהו לחבירו לא עשה כלום, עוברי בהמתו לחבירו לא עשה כלום, אויר חורבתו לחבירו לא עשה כלום. אלא מוכר לו שדה ומשייר לו מעשרותיה, מוכר לו שפחה ומשייר לו וולדה, מוכר לו בהמה ומשייר לו עובריה, מוכר לו חורבה ומשייר לו אורא. והיאך אפשר לאדם למכור אויר חורבתו לחבירו? תיפתר באומר לו תלוש מן החרבה הזו שתיקנה לך אוריה. וכא קרקע לפניו שהוא אומר לו תלוש מן הקרקע הזה שתיקנה אחד מעשרה שבו⁵⁶⁴.

◆===== עמוק יהושע =====◆

⁵⁵⁹ שסוברים שלוקחו לעצמו—וזה וודאי אסור.

⁵⁶⁰ אטו כהן לישראל.

⁵⁶¹ אלמא רשאי ליקח פרוטה בעד התרומה.

⁵⁶² דפשיטא דשרי אף למוכרו.

⁵⁶³ "זכות" המעשר שיש לו באותו השדה.

⁵⁶⁴ נפשט דיכול למכור לכהן אחר בדרך זו.

כהן שמכר שדה לישראל ואמר לו על מנת שיהיו המעשרות שלי המעשרות שלו, מת אין לבניו במעשרות. לי ולבני, לי וליורשי, יש לו במעשרות ולבניו במעשרות וליורשיו במעשרות. רבי יודן בר שלום בעא קומי דר' יוסי עד כדון ביורשין שהן מדבר תורה אפילו ביורשין שאינן מדבר תורה?

שיהו כל המעשרות שלי כל זמן שהוא לפניו, יהו המעשרות שלו כל זמן שהוא לפניו. מכרה לאח' אין לו במעשרות. חזר ולקח ממנו: תני ר"ח אין לו במעשרות, תני ר' הושעיא יש לו במעשרות. אתיין אילין פלוגתא כאילין פלוגתא דתנינן תמן: שהמגרש את האשה והחזירה ע"מ כתובתה הראשונה החזירה. תנא ר' חנא קומי ר' לא תרין אמוראין: חד אמר לכתובה אבל לא לתנאין, וחרנא אמר בין לכתובה בין לתנאין. מ"ד לכתובה אבל לא לתנאין, אין לו במעשרות ומ"ד בין לכתובה בין לתנאין יש לו במעשרות⁵⁶⁵. והתני קיבל שדה מכהנת המעשרות שלה, נישאת לישראל חולקין במעשרות, נתארמל' או נתגרשה חזרה לתחילתה. כאן שמכר כאן שקיבל⁵⁶⁶ והתני רבי חייא "מכרה"! א"ר שמואל בר אבדימא תמן יצאת מרשות שניהם ברם הכא יצאת מרשות מוכר ולא יצאת מרשות לוקח⁵⁶⁷

כהן שמכר שדה לישראל ואמר לו ע"מ שיהו המעשרות שלו ד' או ה' שנים יכול הוא למחות בידו שלא ליטעה כרם, שלא לזורעה איסטים, שלא לעשותה שדה קנים⁵⁶⁸. "שלי לעולם" אינו יכול למחות בידו שלא

◆ עמק יהושע ◆

⁵⁶⁵ כשמחזיר, חוזרים כל תנאים הראשונים.

⁵⁶⁶ ב"מקבל" לא יצאת מרשות האשה לגמרי, ולהכי כשנתגרשה הכל שלה.

⁵⁶⁷ אשה הכהנת "מכרה" לישראל ע"מ שהמעשרות שלה, שוב נישאת לזר— כשנתגרשה חוזר לתנאי הראשון.

⁵⁶⁸ אין הנאה לכהן באלו.

ליטעה כרם, שלא לזורעה איסמים, שלא לעשותה שדה קנים. אתא עובדא קומי ר' אחא בר לא וחייבה מיתן ליה חד מן עשרתי דקניא⁵⁶⁹ ישראל שמכר שדה לכהן ואמר לו ע"מ שיהו המעשרות שלי ארבע וחמש שנים מותר, לעולם אסור. שאין כהן עושה כהן⁵⁷⁰: כהן שמכר שדה לישראל ואמר לו על מנת שיהו המעשרות שלך ד' או ה' שנים אסור. הכא את אמר מותר והכא את אמר אסור כאן זיכהו בדבר שהוא ברשותו וכאן זיכהו בדבר שאינו ברשותו⁵⁷¹:

הלכה ג משנה ישראל שקבל מכהן ומלוי, המעשרות לבעלים⁵⁷². ר' ישמעאל אומר הקרתני⁵⁷³ שקיבל שדה מירושלמי, מעשר שני של ירושלמי. וחכ"א יכול הוא הקרתני לעלות ולאכול בירושלים:

גמרא על דעתיה דרבי ישמעאל אילו כהן טמא שהיה שותף עם טהור שמא אין חולקין במעשרות?⁵⁷⁴ תמן יכול הוא למכור לכהן טהור אחר, ברם הכא יכול הקרתני לעלות ולאכול בירושלים?⁵⁷⁵:

הלכה ד משנה המקבל זיתים לשמן⁵⁷⁶ כשם שחולקין בחולין כך חולקין בתרומה. רבי יהודה אומר:

◆===== עמק יהושע =====◆

⁵⁶⁹ משום קנס.

⁵⁷⁰ מיחזי "שישראל נעשה כהן".

⁵⁷¹ מכיון שמכרה הכהן, יצא מרשותו. ואיך יתן המעשרות לישראל.

⁵⁷² אף בלא התנה.

⁵⁷³ בן "כפר" (חוץ מירושלים).

⁵⁷⁴ ולמה יהא כל מע"ש לירושלמי.

⁵⁷⁵ טורח יש בזה!.

⁵⁷⁶ לחלוק בשמן (נותן לבעלים חצי השמן).

ישראל שקיבל מכהן ומלוי זיתים לשמן או למחצית שכר⁵⁷⁷
המעשרות לבעלים⁵⁷⁸:

גמרא ר' יהודה עבד זיתים⁵⁷⁹ כקרקע, ורבנין לא עבדין זיתים כקרקע⁵⁸⁰.
מעתה אין יסבור ר"י כר' אליעזר, דרבי אליעזר אמר המעשרות
שלהן שע"מ כן באו, והכי כהן ולוי שקבלו שדה מישראל המעשרות שלהן
שע"מ כן באו⁵⁸¹.

פרתו של כהן שהיתה שומא אצל ישראל וילדה בכור, הבכור לכהן דברי
רבי יהודה, וחכ"א אין הבכור אלא לשניהן. אמר להן ר"י: אי אתם מודים
לי במעשרות שדהו שהוא שלו! אמרו לו מפני שהשדה גופה לכהן,
והפרה גופה לשניהן, אף הפרה אם היתה גופה לכהן הבכור לכהן. ותני כן
השם באחריות שניהן⁵⁸² והמוכר באחריות הגותן.

כהן שנתן מעות לישראל ליקח לו כהן פירות למחצית שכר, אמר לו:
הותירו או פחתו שלי, והמעשרות שלך, מותר. ישראל שנתן מעות לכהן
ליקח לו כהן פירות למחצית שכר, אמר לו: הותירו או פחתו שלי,
והמעשרות שלך⁵⁸³ אם נתן לו שכרו מותר ואם לאו אסור⁵⁸⁴. ישראל שהיה
חוכר זתים בששים לוג טבולים⁵⁸⁵, אמר לו⁵⁸⁶: תנם לי ואני נותן לך ששים

◆===== עמק יהושע =====◆

⁵⁷⁷ "המקבל", מוכר השמן וחולקים בשכר.

⁵⁷⁸ לכהן או ללוי.

⁵⁷⁹ העומדין ליתלש ולעשות מהן שמן.

⁵⁸⁰ וכשמקבל מכהן ל"א דשייך לו המעשרות.

⁵⁸¹ לעולם אזלי' בתר "אומדנא".

⁵⁸² מי שמקבל דבר בתורת "שומא" ה"ה באחריות שניהן (לענין אונסין).

⁵⁸³ תנם לכל כהן שתמצא.

⁵⁸⁴ דאסור לכהן לטרוח בחלק ישראל, בשביל התרומה.

⁵⁸⁵ שכר שחייב החוכר לשלם.

⁵⁸⁶ כהן.

לוג מתוקנין! ⁵⁸⁷ מותר. ששים לוג טבולין ואני ואת חולקין את המעשרות
אסור ⁵⁸⁸. כדו יהב ליה כוליה מותר, כדו יהב לה פלגא אסור? א"ר יוסי
כאן במרויח לו. ותני כן: אם היה מרויח לו אסור משום רבית ומשום בזיון
קדשים:

**הלכה ה' מושנה ב"ש אומרים לא ימכור אדם את זיתיו אלא
לחבר ⁵⁸⁹. בית הלל אומרים אף למעשר ⁵⁹⁰.**

וצנועי ב"ה היו נוהגין בדברי בית שמאי:

גמרא א"ר יוחנן טעמא דב"ה: דרך בני אדם לוכל זיתיהן עטונין?
אלא ע"י עילה. בית הלל כדעתו דתנינן: לא ימכור לו פרה חורשת
בשביעית, וב"ה מתירין מפני שיכולין לשחטו. ואורחיה דבר נש מיכס
תורא דידיה? על ידי עילה.

ושוין שהוא מוכר לו שיכלין לעיסתו אע"פ שיודע שאינו עושה אותו
בטהרה ⁵⁹¹. תני שוין שאין מוכרין גדיש של חטין ועביט של ענבים ומעטן
של זתים אלא לחבר ולמי שהוא יודע שהוא עושה אותו בטהרה. ועביט
של ענבים לא תורה היא ⁵⁹²? לית הדא ⁵⁹³ פליגא על רבי יוחנן, דרבי יוחנן
אמר: כשם שאמרו קטן חומרין ⁵⁹⁴, כך אמרו מעטן של זיתים חומרין.

◆ עמק יהושע ◆

⁵⁸⁷ ואעכב המעשרות לעצמי.

⁵⁸⁸ כהן החוכר אומר: תרויח לי זמן הפרעון, ואני "אוותר" לך שתוכל לקחת

המעשרות ולתננו לכל מי שתדע.

⁵⁸⁹ דחיישינן שיאכלנו בטומאה.

⁵⁹⁰ אם ידוע שמפריש מעשר, מותר למכור לו.

⁵⁹¹ כדי חייו.

⁵⁹² הא מה"ת מוכשר לקבלת טומאה! (דרוצה במשקין)—וכן בזיתים.

⁵⁹³ דאמרת מה"ת....

⁵⁹⁴ שיתחייב השולח משום "מעילה".

רבי חזקיה אמר רבי יונה בשם רבי ירמיה: מה פליגין בחיבורין, לפי שבכל מקום נשוך חיבור מעוך אינו חיבור, וכא אפילו מעוך חיבור⁵⁹⁵. הא הכשירן תורה. קם רבי יונה עם רבי ירמיה אמר לו את אמרת הדא מילתא? אמר ליה אין מיני⁵⁹⁶ אפילו הכשירן הן חומריין! והתני שוין שאין מוכרין גדיש של חטים ועביט של ענבים ומעטן של זיתים אלא לחבר ולמי שהוא יודע שהוא עושה אותן בטהרה ועביט של ענבים לא תורה היא? ודכוותה מעטן של זיתים תורה היא! מאי כדון⁵⁹⁷? תיפתר כרבי מאיר דרבי מאיר אמר המוהל כמשקה⁵⁹⁸

אמר רבי זעירא טעמא דבית שמאי? אין דרך חבר להיות מוכר זיתים אלא למעשר⁵⁹⁹. מהו צנועי "כשירי" אמר רב חסדא כך שנינו שהכשר נקרא צנועי:

הלכה ו משנה שנים שבצרו כרמיהן לתוך גת אחת, אחד מעשר ואחד שאינו מעשר, המעשר מעשר את שלו וחלקו בכל מקום שהוא:

גמרא אמר ר' אליעזר דרבי מאיר היא דר' מאיר אמר לא התירו למכור דמאי אלא לסימון בלבד⁶⁰⁰.

הוא פתר לה: המעשר מעשר את שלו ודאי, וחלקו בכל מקום שהוא דמאי⁶⁰¹. רבי יונה בעי מוכר ודאי ומתקן דמאי! אין לך אלא כההיא דא"ר

◆===== עמוק יהושע =====◆

⁵⁹⁵ ריו"ח מקל לענין "חיבור" (דדווקא "נשוך" חיבור)—ולא לענין עיקר הכשירו.

⁵⁹⁶ אם ממנו אתה שואל....

⁵⁹⁷ מה תאמר בזה?.

⁵⁹⁸ ודווקא לדידיה "אין מוכרין", אבל אני סובר, אפילו הכשירן "חומריין".

⁵⁹⁹ רק על "חבר" אפשר לסמוך.

⁶⁰⁰ וע"כ חייב לעשר חלק חבירו.

יוחנן דברי הכל היא: המעשר מעשר את שלו ודאי, וחלקו בכל מקום שהוא דמאי, וחצי חלקו שביד חבירו משלו דמאי⁶⁰²:

הלכה ז משנה שנים שקבלו שדה באריסות או שירשו או שנשתתפו יכול הוא לומר לו: טול אתה חטים שבמקום פלוני, ואני חטים שבמקום פלוני, אתה יין שבמקום פלוני, ואני יין שבמקום פלוני, אבל לא יאמר לו טול אתה חטים ואני שעורים, טול את היין ואני אטול את השמן. חבר ועם הארץ שירשו אביהם עם הארץ, יכול הוא לומר טול אתה חטים שבמקום פלוני ואני חטים שבמקום פלוני, אתה יין שבמקום פלוני ואני יין שבמקום פלוני, אבל לא יאמר לו טול אתה חטים ואני שעורים, טול אתה הלח ואני אטול את היבש⁶⁰³:

גמרא תני ישראל ועכו"ם שקנו שדה בסוריא⁶⁰⁴ הרי הוא כטבל וכמעשר מעורבין זה בזה דברי רבי⁶⁰⁵, רשב"ג אומר חלקו של ישראל חייב חלקו של עכו"ם פטור. רבי יסא בשם רבי חנינא: מה פלוגין כשחלקו שדה בקמתה⁶⁰⁶, אבל אם חלקו גדיש, אף רשב"ג מודה לרבי שכל קלח וקלח של שותפות היא. א"ר יונה רבי יוסי בשם רבי יוחנן: מה פלוגין כשחלקו שדה בקמתה, אבל אם חלקו עמרי' אף רשב"ג מודה לרבי שכל קלח וקלח של שותפות הוא. על דעתיה דרבי יונה מה בין גדיש מה בין עמרים? בקוצר כל שהוא ומניח לפניו⁶⁰⁷

◆===== עמק יהושע =====◆

⁶⁰¹ כל' חצי יין שהגיע לו—מעשר כדן=וודאי. ושוב מעשר "דמאי"(רק תרו"מ) "חלקו בכ"מ שהוא"(כמובן, רק על חצי ששייך לו בכ"מ שיש).

⁶⁰² נראה דל"ג ליה וצ"ל וודאי.

⁶⁰³ "לח"/טבל דהו"ל כמוכר לע"ה.

⁶⁰⁴ חייב במעשרות.

⁶⁰⁵ וכל מה שנוטל ישראל, חציו "פטור", וצריך לעשר מטבל אחר על חצי החיוב.

⁶⁰⁶ יש לומר "זה חלקו המגיע לו".

⁶⁰⁷ אבל בגדיש, כיון שקצר כולה, יש לומר "זה חלקו".

א"ר הושעיא הדא דתימא שקנו ע"מ שלא לחלוק אבל אם קנו ע"מ לחלוק
אף ר' מודה לרשב"ג שזה חלק מגיע לו משעה ראשונה. א"ר יוסי מליהון
דרבנין פליגין, דא"ר אבהו בשם ר' יוחנן: השותפין⁶⁰⁸ מחלוקת רבי
ורשב"ג, האחין השותפין לא לחלוק הן?!

הלכה ח משנה גר ועכו"ם שירשו את אביהן עכו"ם יכול הוא
לומר לו טול אתה ע"ג ואני אטול את המעות,
אתה יין נסך ואני פירות, אם משבאו לרשות הגר אסור. המוכר
פירות בסוריא ואמר "משל א"י"⁶⁰⁹ **הן חייב לעשר, "מעושרין הן"**
נאמן, שהפה שאסור הוא הפה שהתיר. "משלי הן" חייב לעשר,
"מעושרין הן" נאמן, שהפה שאסור הוא הפה שהתיר. אם ידוע הוא
שיש לו שדה בסוריא, חייב לעשר⁶¹⁰:

גמרא ישראל ועכו"ם שקנו ביתו של עכו"ם והיה שם יין נסך וע"ג
ומעות לא יאמר לו טול אתה יין נסך וע"ג, ואני מעות. א"ר יוחנן
לא סוף דבר יין נסך וע"ג ומעות אלא אפילו היו שם שני צלמין אחד עשוי
כמין דלופקי⁶¹¹ ואחד שאינו עשוי כמין דלופקי לא יאמר לו טול אתה את
שאינו עשוי כמין דלופקי ואני נוטל את העשוי כמין דלופקי⁶¹². אמר רבי
זעירא ויאות אילו חבר וע"ה שירשו את אביהן ע"ה והיו שם פירות
מוכשרין ופירות שאינו מוכשרין שמא אומר לו טול אתה את המוכשרין
ואני נוטל את שאינן מוכשרין. והא מתני' פליגא טול אתה ע"ג ואני מעות

◆ עמק יהושע ◆

⁶⁰⁸ האחין השותפין.

⁶⁰⁹ כל' מסוריא או שאר א"י שחייב במעשר.

⁶¹⁰ דשוב ליכא "הפה שאסר".

⁶¹¹ שלחן קטן שמעמידין עליו דברים(אך חקוק עליו צורות אלילי יווני).

⁶¹² שמותר—דאין עשוי לע"ז.

אתה יין נסך ואני פירות⁶¹³ אימר סיפא ולית היא פליגא: אם משבאו לרשות הגר אסור, והבא מכיון שקנה כמי שנכנס לרשותו⁶¹⁴

עקילם הגר חילק עם אחיו והחמיר על עצמו והוליד הנייה לים המלח. תלתא אמורין ח"א דמי ע"ג הוליד לים המלח⁶¹⁵, וחרנא אמר דמי חלקו של ע"ג הוליד לים המלח⁶¹⁶, וחרנא אמר ע"ג עצמה הוליד לים המלח אלא בשביל לעקור ע"ג מבית אבא:

הלכה ט משנה ע"ה שאמר לחבר קח לי אגודת ירק, קח לי גלוסקין, אחד לוקח סתם פטור. אם אמר "זו שלי" "זו של חברי" ונתערבו חייב לעשר אפילו הן מאה⁶¹⁷:

גמרא תמן תנינן נאמנין על הלקט ועל השבח' ועל הפאה בשעתן⁶¹⁸ והכא⁶¹⁹ את אמ' הכין! תמן שתיקונו פטור, ברם הכא שתיקונו חייב⁶²⁰ ותני כן: את שתיקונו פטור נאמן להקל⁶²¹ ברם הכא פירושו להקל אינו נאמן.

תני עכו"ם שהיה צווח ואומר בואו וטלו לכם ממני פירות! ערלה הן! נטע רבעי הן! אינו נאמן⁶²² אם אמר מכותי פלוני הבאתים נאמן להחמיר דברי

◆===== עמק יהושע =====◆

⁶¹³ מותר !.

⁶¹⁴ דווקא "ירשו" אבל קנו כנכנס לרשותו, ואסור.

⁶¹⁵ השווי של כל הפסלים.

⁶¹⁶ רק השווי של האלילים שהגיעו לידו.

⁶¹⁷ שמא נותן לע"ה פירותיו שאינן מעושרין (וכבר חייב לעשר "כל" מה שנותן לע"ה).

⁶¹⁸ בשעה שמצוי ללקוט.

⁶¹⁹ סיפא דמשנה הקודמת.

⁶²⁰ דחיישינן שבאו משדהו שבסוריא.

⁶²¹ מתי נאמן להקל? אם בשתיקתו ממילא מותרת.

⁶²² רוצה להשביח מקחו.

ר', וחכ"א דברי העכו"ם לא מעלין ולא מורידין. ר' יודן בעי היה צווח לפי תומו? ר' יודן בעי הדא דתימא⁶²³ כותי כעכו"ם. דאיתפלגון כותי אינו כעכו"ם דברי רבי רשב"ג אומר כותי כעכו"ם לכל דבר

א"ר בון בר חייא והוא שיהא רוב מכנסו משל⁶²⁴

ישראל שהיה לו ארים⁶²⁵ בסוריא ושילח לו פירות ואמר "הרי אלו מעושרין" אני אומר מן השוק לקח⁶²⁶ והוא שיהא אותו המין מצוי בשוק. לא סוף דבר בשאין לו מאותו המין בתוך שדהו אלא אפי' יש לו מאותו המין בתוך שדהו מכיון שאותו המין מצוי בשוק מותר:

מתני' דר' יוסי, דתני הלוקח סתם צריך לעשר⁶²⁷. מה נן קיימין? אם כשאמר לו "צא ולקח לי" שלוחו הוא!⁶²⁸ "צא ולקח לך" שלו הן!⁶²⁹ אלא כי נן קיימין בסתם⁶³⁰, רבי יודה אומר לא נתכוון המוכר לזכות אלא ללוקח. רבי יוסי אומר לא נתכוון המוכר לזכות אלא לבעל המעות.

לפיכך אם נתן אחת יתירה⁶³¹ רבי יהודא אומר של לוקח, רבי יוסי אומר של שניהן. מחלפא שיטתיה דרבי יוסי תמן הוא אומר לא נתכוון המוכר לזכות אלא לבעל המעות וכא את אמר הכין! כאן ע"י מעותיו של זה וע"י רגליו של זה שניהן חולקין⁶³².

◆ עמק יהושע ◆

⁶²³ מבריייתא—דכותי וודאי אינו מעשר-- יש להוכיח שכותי חשוד כעכו"ם.

⁶²⁴ עיין 110.

⁶²⁵ ע"ה.

⁶²⁶ סתמייהו מחו"ל.

⁶²⁷ ור"י פליג וס"ל לוקח סתם, פטור.

⁶²⁸ מ"ט דת"ק.

⁶²⁹ מ"ט דר"י—הא נותן לע"ה "פירותיו" שאינן מעושרין.

⁶³⁰ לא אמר ע"ה שום דבר.

⁶³¹ שליח שקנה פירות לבעה"ב, ונתן לו חנווני "אחת יתירה" מי זכה בו?.

⁶³² כיון דטרח יש לו זכות ב"יתירה".

תני רבן שמעון בן גמליאל אומר אם החליף את המעה⁶³³ צריך לעשר. א"ר יוסי הדא אמר הנותן מעות לחבירו והחליפן ואבדו חייב באחריות⁶³⁴:

שמואל אמר⁶³⁵ במחליק בידו, א"ר אליעזר והוא שנמל חלקו בסוף. א"ר יונה צורכה לדין וצורכה לדין, חילק בידו ונמלו חלקו בתחלה אינו צריך לעשר אלא על שלו, לא חילק בידו ונמל חלקו בסוף אינו מעשר אלא על של⁶³⁶.

תני אומר הוא אדם לפועל "הילך דינר זה ואכול בו", "הילך דינר זה שתה בו", ואינו חושש על שכרו לא משום שביעית, ולא משום מעשרות, ולא משום יין נסך. אבל אם אמר לו "צא ולקח לך ככר ואני נותן לך דמים" "צא ולקח לך רביעית של יין ואני נותן לך דמים", חוששין על שכרו משום שביעית, ומשום מעשרות, ומשום יין נסך. א"ר זעירא⁶³⁷ נעשה החנווני שלוחו של בעל הבית לזכות לפועל. א"ר הילא פועל זכה לב"ה משל חנווני, וחוזר וזוכה לעצמו. מה נפקא מביניהון היה החנווני חרש על דעתיה דרבי זעירא לא חושש שאין שליחות לחרש, על דעתיה דרבי הילא חושש⁶³⁸.

תני לא יאמר אדם לחבירו הילך מאתים דינר ושקול על ידי לאוצר⁶³⁹ אלא אומר הוא לו פרשני מן האוצר וכן לא יאמר אדם לחבירו הילך מאתים זוז ושקול על ידי לאומנות⁶⁴⁰ אלא אומר הוא לו פרשני מן האומנות.

◆===== עמק יהושע =====◆

⁶³³ לקח במעות אחרות משלו.

⁶³⁴ אף באונסין (ול"א הרי "החזיר" מה שלקח).

⁶³⁵ פעמים, לוקח סתם, חייב!.

⁶³⁶ אם מחלק הירק לשני חלקים "בידיו", וגם נוטל "חלקו" לבסוף—חייב לעשר גם חלק ע"ה.

⁶³⁷ טעמא דסיפא.

⁶³⁸ דפועל הבריא, עושה הקנין—זוכה בעה"ב ונמצא מאכיל פועליו איסור.

⁶³⁹ מלכות רומי הרשעה.

פרק ז

הלכה א משנה המזמין את חבירו שיאכל אצלו והוא אינו מאמינו על המעשרות, אומר מערב שבת: מה שאני עתיד להפריש למחר הרי הוא מעשר, ושאר מעשר סמוך לו. זה שעשיתי מעשר, עשוי תרומת מעשר עליו. ומעשר שני בצפוננו או בדרומו ומחולל על המעות:

גמרא א"ר יוחנן מתניתן בדמאי⁶⁴¹ הא בוודאי לא. הא מתני' זו אמר אפילו בודאי! דתנינן תמן היו לו תאנים של טבל בתוך ביתו והוא בבית המדרש או בשדה⁶⁴² אין תימר בדמאי אנן קיימין לית יכול דתנינן⁶⁴³ "היו דמאי"! מה א"ר יוחנן בדמאי, לא בודאי לא אמר אלא מתניתא⁶⁴⁴ בדמאי. מה בין דמאי ומה בין ודאי? דמאי אדם מתנה על דבר שאינו ברשותו ודאי אין אדם מתנה אלא על דבר שהוא ברשותו. רבי ינאי הוה ליה תנאי ודאי שאל לרבי חייא רובא מאי מתקנא בשבתא א"ל (דברים כו) למען תלמד ליראה את ה' אלהיך⁶⁴⁵ כל הימים ואפילו בשבת. מהו דחמת מיקל בלשי תלוי ב⁶⁴⁶? א"ל עתיד את להנהיג שררה על ישראל. רבי הושעיא היה לו תנאי ודאי, חדא איתתא בשלה ירק אנשיית מתקנתה⁶⁴⁷ אתת לגבי רבי הושעיא, ושלח לזבדי בן לוי דיתקן לה.

◆===== עמק יהושע =====◆

⁶⁴⁰ עבודת המלך.

⁶⁴¹ מהני תנאי.

⁶⁴² לקמן.

⁶⁴³ בסיפא שם.

⁶⁴⁴ דווקא על משנתינו—דמתנה על דבר שאינו ברשותו—לא מהני בוודאי.

⁶⁴⁵ בענין הפרשת מעשרות.

⁶⁴⁶ מה זה שראיתי בחלום מקל של בלשים (ממונים מאת המלך לחפוש בבתים).

⁶⁴⁷ בשלה ירק מע"ש ושכחה לתקן.

רבי בא בר ממל בעי ולא הוה זבדי בר לוי צריך מיוזביא לרבי הושעיא בירקא? רבי זעירא בעי מה נן קיימין אי בשיש לו תנאי עליו ועל אחרים אינו צריך לזכותו בירקא. ואם באין לו תנאי עליו ולא על אחרים צריך לזכותו בירקא?⁶⁴⁸

רבי יעקב בר זבדי בשם רבי אבהו איתתבת⁶⁴⁹ ולא זכי זבדי בן לוי לרבי הושעיא בירקא⁶⁵⁰

א"ר ינאי צריך שיהא זכור תניין⁶⁵¹ שמעון בר ווא בשם רבי יוחנן וצריך להחליט בשפתיו⁶⁵² רבי ירמיה בעא קומי רבי זעירא ולא נמצא כמתקן בשבת? א"ל אדא תנאי⁶⁵³

רבי ירמיה בעא קומי רבי זעירא ואינו אסור מפני אובדן אוכלים? א"ל מפררו כל שהוא.

רבי ירמיה בעא קומי רבי זעירא ואינו אסור משום גזל? א"ל רוצה הוא שיהא לו נחת רוח. מיליהון דרבנין פליגין דא"ר שמואל בר רב יצחק, רבי ורבי יוסי בי רבי יהודה נתארחו אצל בעל הבית אחד, אזל לישנא בישא א"ל הב דעתך דאינון מחשדונך⁶⁵⁴ יתיב ליה מעייני לון והוון עבדין נפשינ מורקין אילין לאילין ומתקנין⁶⁵⁵. ואינו רוצה הנחת רוח⁶⁵⁶. רוצה הוא אלא דלא בעי דחשדוניה:

◆ עמק יהושע ◆

⁶⁴⁸ כל' מה מהני, כיון דבשעה שעשה ר"א התנאי, לא היה הירק שלו.

⁶⁴⁹ כדי לתרץ דברי רא"ב בממל.

⁶⁵⁰ התנה גם על אחרים ולא זיכהו בירק.

⁶⁵¹ בשעה שמפריש בשבת.

⁶⁵² להוציא עתה, שסומך על תנאי של ע"ש.

⁶⁵³ לכך התנה מע"ש!.

⁶⁵⁴ אמרו לישנא בישא לבעה"ב: תן עיניך, שחכמים האלו חושדין אותך.

⁶⁵⁵ היה יושב ומעיין בם, והם עשו עצמן כזורקין זה לזה.

⁶⁵⁶ אלמא דקפיד בעה"ב (ול"א דרוצה נח"ר).

תני רבי יהודה אוסר. מה טעמא דרבי יודה ויש אדם מתנה על דבר שאינו ברשותו?! מודה רבי יודה שהוא הולך ולוקח⁶⁵⁷ ממקום שלקח זה ומעשרן. ויש אדם מפריש על דבר שאינו שלו?. רבי אבהו בשם רבי יוחנן עשו אותו כמוכר פירות טבולין לחבירו⁶⁵⁸ כהדא דתני המוכר פירות טבולין לחבירו הרי זה רץ אחריו ומתקנו. לא מצאו אם ידוע שהפירות קיימין מעשר עליהן ואם לאו אינו צריך לעשר עליהן. ספק קיימין ספק אין קיימין, מעשר עליהן וקורא שם למעשרותיהם⁶⁵⁹:

הלכה ב משנה מוזגו לו את הכוס אומר⁶⁶⁰ מה שאני עתיד לשייר בשולי הכוס הרי הוא מעשר, ושאר מעשר סמוך לו. זה שעשיתי מעשר, עשוי תרומת מעשר עליו. ומעשר שני בפיו⁶⁶¹ ומחולל על המעות:

גמרא כיני מתניתא לענין מוזגת הכוס. מה נן קיימין אם באומר "מכבר"⁶⁶² משקה מעורב הוא! ואם באומר "לכשתה" למפרע טבל שתה! אלא כי נן קיימין באומר "מכבר לכשתה". ולא נמצא מטלטל תרומה טמאה בשבת? אר"א משייר כ"ש חולין כההוא דתנינן תמן מטלטלין תרומה טמאה עם החולין. ולא דמיין תמן טמאה לצורך טהורה ברם הכא חולין לצורך טמאה! א"ר יוסי בי רבי בון עם יציאתו מן הכוס קדיש⁶⁶³

◆===== עמק יהושע =====◆

⁶⁵⁷ מע"ש.

⁶⁵⁸ מעשר על דבר שאינו ברשותו.

⁶⁵⁹ מפריש מעשרות מיניה וביה, שמא לא עשה כלום וצריך לתקן גוף המעשר.

⁶⁶⁰ מע"ש (אם יודע שימזגו לו את הכוס).

⁶⁶¹ של הכוס.

⁶⁶² שיחול "עכשיו".

⁶⁶³ רק כששופכים הכוס, קדוש התרומה ולא לפני"ז.

תמן תנינן הלוקח יין מבין הכותים תני ר' יוסי ור"ש אוסרין שמא תבקע הנוד ונמצא זה שותה טבלים למפרע והדא מתניתא לא כרבי יוסי ור"ש היא א"ר יעקב בר אידי הכל מודין על הכוס שהוא על אתר⁶⁶⁴:

הלכה ג משנה פועל שאינו מאמין לבע"ה נוטל גרוגרת אחת ואומר זו ותשע הבאות אחריה עשויות מעשר על תשעים שאני אוכל וזו עשויה תרומת מעשר עליהן. ומעשר שני באחרונות, ומחולל על המעות. וחושך גרוגרת אחת⁶⁶⁵ רשב"ג אומר לא יחשוך מפני שהוא ממעט את מלאכתו של בעל הבית. ורבי יוסי אומר לא יחשוך מפני שהוא תנאי בית דין:

גמרא רבי אליעזר בשם רבי הושעיא עשו אותו כאינו מאמין לבעל הבית.

פשיטא הדא מילתא נשרפו הפירות התרומה בטיבולה⁶⁶⁶ נשרפה התרומה, לכישאכלו הפירות קדשה תרומה למפרע⁶⁶⁷ מהו חשך? מן מיכלה.

לא יחרוש אדם בפרתו בלילה וישכירנה ביום לא יעשה בתוך שלו בלילה וישכיר עצמו ביום לא ירעיב עצמו ולא יסגף עצמו מפני שהוא ממעט במלאכתו של ב"ה רבי יוחנן אזל לחד אתר אשכח ספרא איינום, אמר להו מהו כן? אמרו ליה ציים, א"ל אסור לך! ומה אם מלאכתו של בשר ודם

◆ עמק יהושע ◆

⁶⁶⁴ ל"ח שמא יבקע.

⁶⁶⁵ צריך הפועל למנוע עצמו מלאכול גרוגרת אחת לבסוף, כיון שנטל לשם תרו"מ

והו"ל לאכלם לעצמו.

⁶⁶⁶ דל"ח התרומה רק אם יבא לידי אכילה.

⁶⁶⁷ אין בעיה!.

את אמר אסור מלאכתו של הקב"ה לא כל שכן רב חייה בר אשי בשם רב תנאי ב"ד שתהא תרומת מעשר משל בעה"ב⁶⁶⁸ ומעשר שני של פועל:

הלכה ד משנה הלוקח יין מבין הכותים אומר שני לוגין שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה ועשרה מעשר ותשעה מע"ש ומיחל ושותה:

גמרא תני רבי יוסי ור"ש אוסרין שמא תבקע הנוד ונמצא שותה טבלים למפרע לא כטעמיה הדין טעמיה דהדין טעמא דרבי יוסי שלא סיים. טעמא דר"ש שמא ישכח וישתה את השאר.

כהדא דתני מעשר שני שבחפץ זה מחולל על סלע שבכים זה, חילל. רבי יוסי אומר לא חילל. מ"ט דר' יוסי? שאם אמר על הסלע הישנה ועל הדינר הישן שחילל. מודים חכמים לרבי יוסי שאם אמר על הסלע שאטול מיד בני ועל הדינר שאטול מיד בני שלא חילל, שלא היה בידו באותה שעה.

תמן תנינן המניח פירות להיות מפריש עליהן כו⁶⁶⁹ מעשר שני והדא מתני' דלא כרבי יוסי וכרבי שמעון אמר רבי זעירא תמן למפרעו נתקלקלו ברם הכא מאובדן והילך נתקלקלו⁶⁷⁰

תמן תנינן פרוטה של הקדש שנפלה לתוך הכים או שאמר פרוטה בכים זה הקדש תנא על הראשונה מעל בספק ועל השנייה מעל בוודאי דברי רבי עקיבה, וחכמים אומרים על כולן מעל בספק ועל האחרונה מעל בוודאי. א"ר יודן אבוי דרבי מתניא הדא דתימר כשהיו עשר אבל אם היו

◆===== עמק יהושע =====◆

⁶⁶⁸ ואי"צ לחשוך.

⁶⁶⁹ ה"ה בחזקת קיימין.

⁶⁷⁰ מתניתין דהמניח, ל"ח שנתקלקלו מקודם.

שתים על הראשונה מעל בספק ועל השנייה מעל בודאי. ר"ש בן לקיש בעא קומי רבי יוחנן מה בין האומר "בכיס" מה בין האומר "מן הכיס"⁶⁷¹?

ר"ש בן לקיש אומר אפי' הוציא את כל הכיס לא ימעול! כמה דתימר למפרעו טבל שתה, ואמר אוף הכא למפרעו חולין הוציא⁶⁷² אלא כאן תלוי בהפרשה⁶⁷³ אמר רבי יונה כאן וכאן תלוי בהפרשה, נעשה כאומר אל יצא הכיס הזה מידי פרוטה הקדש⁶⁷⁴

מחלפה שיטתיה דרבי שמעון בן לקיש תמן הוא אומר מועלין בפרוטה לפי חשבון שלשה לוגין⁶⁷⁵ והכא הוא אמר הכין⁶⁷⁶ מן דאצרכת ליה חזר ופשטה

אמר רבי יצחק בר אליעזר אדם עומד מערב שבת ואומר הרי זו תרומה למחר, ואין אדם עומד בשבת ואומר הרי זו תרומה למחר. אמר רבי יוסי בי רבי בון אין אדם עומד מע"ש ואומר הרי זו תרומה למחר. מתני' פליגא על ר' יוסי בי ר' בון לגין שהן טבול יום ומילאהו מן החבית מעשר טבל. אם אמר הרי זו תרומת מעשר מערב, הרי זו תרו"מ מערב⁶⁷⁷. אם אמר הרי זה עירוב לא אמר כלום⁶⁷⁸. פתר לה לשעבר והתני ר' חייא "אמר" אית לך מימר לשעבר?! וחזר בה:

◆ עמק יהושע ◆

⁶⁷¹ דלא מעל עד שיוציא את כל הכיס.

⁶⁷² כיון שלא בא לכלל הפרשה.

⁶⁷³ משא"כ בפרוטה מן הכיס ל"ב הפרשה.

⁶⁷⁴ להכי מעל אף שלא בא לידי הפרשה.

⁶⁷⁵ מים שמילאן לניסוך מועלין לפי חשבון-כגון יש שם 6 לוג ומעל בלוג, הרי"ז כמועל בחצי לוג.

⁶⁷⁶ אפי' הוציא את כל הכיס לא ימעול.

⁶⁷⁷ לאחר שיעריב שמש יחול שם תרומה על יין שבלגין.

⁶⁷⁸ דעירוב מבעו"י בעינן.

הלכה ה משנה היו לו תאנים של טבל בתוך ביתו והוא בבית המדרש או בשדה, אומר: שני תאנים שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה, ועשרה מעשר ותשעה מעשר שני. היו דמאי אומר מה שאני עתיד להפריש למחר הרי הוא מעשר ושאר מעשר סמוך לו זה שעשיתי מעשר עשוי תרומת מעשר עליו ומעשר שני בצפוני או בדרומי ומחולל על המעות:

גמרא מיי כדון⁶⁷⁹ מכבר לכשאפרישנה⁶⁸⁰ הגע עצמך שהיתה תרומה טהורה מכבר לכשאוכלנה. הגע עצמך שהיתה תרומ' טמאה מכבר לכשאניחנה בזוית⁶⁸¹

תני מטלמלה אחד תרומה טהורה ואחד תרומה טמאה⁶⁸² א"ר זעירא הדא אמרה טבל שיש עליו תניי מותר לטלמלה בשבת. כיצד הוא עושה⁶⁸³ נותן עיניו במקצתו ואוכל את השאר:

הלכה ו משנה היו לפניו שתי כלכלות של טבל ואמר: "מעשרות של זו בזו, ושל זו בזו" הראשונה מעושרת⁶⁸⁴. "מעשרותי מעשרות כלכלה בחבירתה" קרא שם⁶⁸⁵:

גמרא ותני עלה⁶⁸⁶ נוטל מן השנייה שתי תאנים ושני עשורין⁶⁸⁷. ועישורו של עישור⁶⁸⁸. שמואל אמר לא מצי תניתה⁶⁸⁹ אין יסב חדא לעשר,

◆ עמק יהושע ◆

⁶⁷⁹ איך עושה?.

⁶⁸⁰ לאחר שהפריש יחול למפרע.

⁶⁸¹ אז חל למפרע תרו"מ.

⁶⁸² כל' טבל שיש בו תרומה טהורה או טמאה.

⁶⁸³ כשבא לאוכלה.

⁶⁸⁴ ולא השנייה. דכיון שכבר נתקן הראשונה-א"י להפריש מן הפטור(הראשונה), על

היוב (השנייה).

⁶⁸⁵ שניהם חלים כאחד, אך רוצה להפריש מכלכלה אחת על שניהם.

⁶⁸⁶ ארישא.

צריך מיסב חדא למאה. אין יסב חדא למאה, צריך מיסב חדא לאלף. אין יסב חדא לאלף, צריך מסב חדא לעשרה אלפין⁶⁹⁰.

אר"י בר חנינה על הראשונה עובר בעשה, ועל השנייה בעשה ולא תעשה. על הראשונה עובר בעשה- שקבע שני שמות כאחד, ועל השנייה בעשה ולא תעשה- שקבעו ב' שמות כאחד, ושהקדים שני שבראשונה לראשון שבשנייה. א"ר אליעזר דר"מ היא⁶⁹¹ דר"מ אמר אין את תופס אלא ראשון ראשון בלבד.

תמן הוינן סברין מימר מה פליגון רבי מאיר ורבנן לאחר כדי דבור אבל בתוך כדי דבור לא. מן מה דא"ר אליעזר דר"מ היא חדא אמרה אפילו בתוך כדי דבור אינו חוזר בו, דתני מעשרותיהן מעשרות כלכלה בחבירתה קרא שם מפני שקבע ב' שמות כאחת, הא זה אחר זה אין את תופש אלא ראשון ראשון בלבד⁶⁹².

(מודים חכמים לר"מ באומר בהמה זו תחת שני זכחים אין דברין אחרונים כלום⁶⁹³)

לא כן א"ר שמואל בר רב יצחק בשם רב הונא אמר זו תמורת עולה חוזר בו אפי' בתוך כדי דבור? כאן במתכוין לפחות כאן במתכוין להוסיף⁶⁹⁴

◆===== עמק יהושע =====◆

⁶⁸⁷ כדי לתקן 10 תאנים, צריך 1.1111 למעש"ר, (או 1 ותשיעית), ול"ד נקט "1.1". (שני תאנים וכו' = למע"ר ומ"ש).

⁶⁸⁸ מ 1.1 מע"ש שהפריש, יפריש ממנו 11. תאינה למע"ר!, סך הכל נשאר 909. תאינה שהוא מע"ש.

⁶⁸⁹ הא דאמרת דסגי ב.1.1.

⁶⁹⁰ מש"כ ב.4.

⁶⁹¹ משנתינו דס"ל דרק ראשונה מעושרת.

⁶⁹² אפילו חזר תכ"ד.

⁶⁹³ מיירי בבהמה מעוברת ורוצה שאם והוולד יהיו שני מיני קרבן.

⁶⁹⁴ רב הונא איירי כשרוצה להוסיף תכ"ד "תמורת עולה ושלמים". והא דאמרת אפי' תכ"ד אינו חוזר, איירי ברוצה "לעקור" הקדושה ע"י החזרה.

אמר הרי זו תרומה אפילו בתוך כדי דבור אינו חוזר בו. אדם נשאל על הקדישו ואין אדם נשאל על תרומתו.

כיצד הוא עושה⁶⁹⁵? נוטל עשרים תאנים מאיזה מהן שירצה, וכל עשר דיסב אית בהון תרומת מעשר. עד כרון בשוות, היה בזו מאה ובזו מאתים, אם לשם מאה הוא נוטל, נוטל אחת עשרה, אם לשם מאתים הוא נוטל שלשים תאנים. בזו מאה ובזו אלף אם לשם מאה הוא נוטל נוטל אחת עשרה אם לשם אלף הוא נוטל אפילו הוא נוטל את כולה אינו משלים⁶⁹⁶

מי שיש לו כלכלה והוא מבקש לעשר, נותן שני תישועין, ותישוע של תישוע⁶⁹⁷. שהן עשר מעשר, ותישוע מעשר שני. ויאמר תשע עשרה! א"ר זעירא דברי חכמים וחידותם.

הרוצה להכניס מאה תאנים מתוקנו' לתוך ביתו הרי זה נוטל על כל תאינה ותאינה שני תישועין ותישוע של תישוע שהן עשרים ושלש תאיני', ארבעה תישועין, ותישועו של תישוע⁶⁹⁸:

הלכה ז משנה⁶⁹⁹ מאה טבל מאה חולין, נוטל מאה ואחת. מאה טבל מאה מעשר, נוטל מאה ואחת. מאה חולין מתוקנין מאה מעשר, נוטל מאה ועשר. מאה טבל

◆===== עמק יהושע =====◆

⁶⁹⁵ אסיפא דמתניתין.

⁶⁹⁶ עיין בסוף.

⁶⁹⁷ כגון שיש לו 81 תאנים ורוצה לתקנם, נוטל 9 למע"ר, 9 למע"ש, ועוד 1 (תישוע של תישוע) למע"ר. סה"כ 10 למע"ר ו 9 למע"ש! ולשון חכמים לדבר בחידות.

⁶⁹⁸ אם צריך 19 כדי לתקן 81, נמצא כל תאינה צריך 23456. (19/81) כדי לתקן. ול-100 תאנים=23.456.

⁶⁹⁹ עיין בסוף.

ותשעים מעשר, תשעים טבל ושמזנים מעשר, לא הפסיד כלום. זה הכלל כל זמן שהטבל מרובה לא הפסיד כלום:

גמרא ר"ש בן לקיש אמר⁷⁰⁰ צריך להתנות ולומר: אם טבל עלה בידי הוא מעשר⁷⁰¹, ואם מעשר עלה בידי הרי הוא עשוי תרומת מעשר. א"ר יונה צריך לכפול תניי ולומר ואם לאו לא עשיתי כלום.

רבי יוחנן אמר אינו צריך לכפול תניי. דין כדעתיה ודין כדעתיה. דאיתפלגין: שני כריים ואחד מהן⁷⁰² רבי יוחנן אמר קדשו מדומעין ור"ש בן לקיש אמר לא קדשו⁷⁰³

א"ר מנא חולקין⁷⁰⁴ על ר"א בן ערך, דתני: מעשר טבל שנתערב בחולין אם יש לו פרנסה ממקום אחר מוציאו לפי חשבון ואם לאו ר"א בן ערך אומר יקרא לה שם לתרומת מעשר שבו ויעלה באחד ומאה⁷⁰⁵ א"ר בא בר ממל תיפתר⁷⁰⁶ בדברים שאין להן עלייה. רבי הלל בן פזי בעי ויפצע! אמר רבי יונה מותר לפצע?! לא כן תנינן "נתפצעו האגוזים" לשעבר, הא בתחילה לא!

אמר רבי יונה כיני מתנית' כל זמן שהטבל מרובה על המעשר, מעשר לא הפסיד כלום⁷⁰⁷.

◆ עמק יהושע ◆

⁷⁰⁰ קאי על: מאה מעשר ומאה טבל.

⁷⁰¹ לר' יונה מוסיף כאן ובסוף "ואם לאו לא עשיתי כלום".

⁷⁰² היה לפניו ב' כריים של טבל, והתנה שיחול תרומה "באחד מהם", לריו"ח חיילי בתרוויהו מספק, ולר"ל לא.

⁷⁰³ אף בגוונא "לא ברור" אלמא לריו"ח קדוש.

⁷⁰⁴ רישא דמתניתין "מאה טבל ומאה מעשר".

⁷⁰⁵ תנא דידן מצריך "נטילת מאה ואחת" וכו'—ולא אמר שיקרא שם, ויתבטל. מתניתין.

⁷⁰⁷ נתבאר במתניתין אינו נותן "תרו"מ" יותר מן חיובו, כאשר.

רבי לוינטי בשם רבי יונה כל טבל דאנן קיימינן הכא טבל לראשון ולשני⁷⁰⁸
 רבי אבהו אמר איתפלגון רבי ורבי דוסתי בי רבי ינאי חד אמר עושה
 אותה שני למקום אחר וחרנא אמר עושה כולו שני למקום אחר ומפריש
 עליו ראשון למקום אחר מה נן קיימין

מאה מעשר ותשעים טבל⁷⁰⁹ נוטל תשעים ושתים חסר עישור אחד. מאה
 טבל ושמונים מעשר נוטל שמונים ושלוש חסר שני עשרונים. מיכן והילך
 לפי חשבון:

הלכה ח משנה מי שהיו לו עשר שורות של עשר עשר כדי יין
 ואמר: "שורה החיצונה אחת מעשר" ואינו
 ידוע איזו היא, נוטל שתי חביות לוכסן. "חצי שורה החיצונה אחת
 מעשר" ואין ידוע איזו היא, נוטל ארבע חביות מארבע זוויות.
 "שורה אחת מעשר" ואינו ידוע איזו היא, נוטל שורה אחת לוכסן.
 "חצי שורה אחת מעשר" ואין ידוע איזה היא. נוטל שתי שורות
 לוכסן. "חבית אחת מעשר" ואינו ידוע איזו היא נוטל מכל חביות
 וחביות⁷¹⁰:

גמרא ויטול שתים⁷¹¹? רבי כהן בשם רבנין דקיסרין כשהפריש חציין
 ממקום אחר⁷¹²

תני: היו לפניו שתי חביות אחת של מעשר טבל טהור, ואחת של מעשר
 טבל טמא. הרי זה מביא שני לגינין, ונוטל מזו כדי תרומת מעשר משתיהן,

◆ עמוק יהושע ◆

⁷⁰⁸ אבל תרו"ג כבר הופרש.

⁷⁰⁹ יין בסוף.

⁷¹⁰ עיין בסוף.

⁷¹¹ ? כנראה גרס במתניתין "נוטל חבית אחת לוכסן".

⁷¹² ? ואפשר להסתפק רק בב' שורות כגון מזרח ודרום, וממנ"פ מהני "חבית אחת לוכסן".

ומזו כדי תרומת מעשר משתיהן. וחוזר ומגביה את הלגינין ואומר: אם זהו טהור הרי הוא עשיתי תרומת מעשר, ואם לאו לא עשיתי כלום. וחוזר ועושה כן בשני. וטובל ושותה דברי רבי⁷¹³. ר"א בן ר"ש אומר אינו טובל אלא לבסוף. מ"ט דרבי? אני אומר שמא שתה משקין טמאין תחילה. ומ"ט דר"א בר"ש? אני אומר שמא שתה משקין טמאין בסוף⁷¹⁴. הכל מודין בשותה משקין טמאין שהוא אסור לוכל אפילו ספק תרומה. ספק משקין כל עמא מודין שהוא מותר לוכל אפילו תרומה ודאי אלא כן אנן קיימין כהדא מתניתין.

מ"ט דר"א ב"ר שמעון? מאחר שעל ידי זה ועל ידי זה נתברר' הטומאה טעון טבילה⁷¹⁵ מה טעמא דרבי? שלא יבוא לידי רביעית⁷¹⁶. ומה טעמא דר"א בי ר"ש בשותה פחות מרביעית ולית ליה לר"א בי ר"ש שלא יבא לידי רביעית! א"ר יוסי בי רבי בון אין לך אלא כהדין פיתרא קדמאי דרבי חשש שמא שתה משקין טמאין בתחילה ורבי אליעזר בי ר"ש חש שמא שתה משקין טמאין בסוף:

◆ עמק יהושע ◆

⁷¹³ חייב לטבול אחר שתיית כל אחד (שמא שתה משקין טמאין בתחילה ונטמא גופו ואסור בתרומה).
⁷¹⁴ תלינן לקולא.
⁷¹⁵ כיון שאין הטומאה ברורה רק בסוף, אינו חייב לטבול רק בסוף.
⁷¹⁶ כמו שאסור לשתות אף פחות מרביעית, שלא יבא.. ה"ן אסור בכה"ג.

פרק ז משנה ו

היו לפניו ב' כלכלות של מאה מאה תאנים, אם כבר הפריש מכלכלה ב' על כלכלה א'—סך 11.111 תאנים, (כי זה שיעור מעש"ר, על 100 תאנים שבכלכלה א') - שוב א"א להפריש מכלכלה א' על כלכלה ב'. כי כלכלה א' כבר מתוקן לגמרי, והו"ל מן הפטור על החיוב.

אם מתקנן "בבת אחת", יכול ליקח 10 תאנים מב' על 90 של א', ו10 תאנים מא' על 90 של ב'.

גם יכול להפריש כל ה 20 מאיזה כלכלה שירצה, ויתקנו שניהם.

אם א'=100, ב'=200, יכול להפריש 11 מה"קטנה" כדי לתקן 100 שב"גדולה", ושוב יקח מן הגדולה מה שצריך, לתקן 189 (דהיינו 18.9). גם אפשר שיפריש "שלושים" מאת הגדולה, והכל מתוקן.

אם א'=100, ב'=1000, אף אם יקח כל ה"קטנה", לא יתוקן הגדולה (דבעי' 111.11), ע"כ יקח רק 11 מן הקטנה לתקן 100 מהגדולה, ושאר 989 יתוקן ע"י הפרשת 98.9 מהגדולה.

משנה ז

אי אפשר להפריש תרומת מעשר רק ממעשר. א"א להפריש מעשר רק מטבל.

מאה טבל ומאה חולין נוטל מאה ואחד.

כשנתערבו יחד, צריך ליטול 101, וממנו"פ יש בו סאה אחד של טבל. ואומר: סאה של טבל שיש בתוך זו, עשוי מעשר, ותשע חלקים כמוהו - בכל מקום שנמצא טבל - סאה שעשיתיו מעשר, עשוי תרו"מ. ונותן לכהן כל 101, ובוודאי יש בו סאה של תרו"מ, ותיקן הטבל

מאה טבל ומאה מעשר נוטל מאה ואחד.

אף אם תאמר שנטל מאה של טבל, הרי נטל 1 של מעשר. ואומר: 10: סאה מתוך 100 עשויים מעשר. הרי יש לי בכרי הזה 11 סאה של מעשר, יהיו תרו"מ על 110 סאה מעשר שיש לי. ונותן לכהן 101 סאה והכל מתוקן.

אם תאמר כשנטל מאה ואחת, נטל - אפילו רק 11 מ"מעשר", פשוט שאחר שמפריש על 100 של טבל, 10 למעשר - בכל מקום שהוא - יכול להפריש 11 האלו לתרו"מ על 110 של מעשר.

מאה חולין מתוקנים ומאה מעשר, נוטל 110

אם תחשוש שנטל 100 של חולין, צריך ליקח עוד 10 ומובטח שיש לו 10 של מעשר שיכול לעשותן תרו"מ.

100 טבל 90 מעשר לא הפסיד כלום.

נוטל "רק" 10 מכל התערובת (1 תרו"מ השייך לטבל, 9 השייך למעשר). אף אם כל 10 הם מהטבל, יכול לעשותן מעשר, ושוב תרו"מ על סך הכל של 100 מעשר שיש לו. נמצא נותן רק 10 לכהן ולא הפסיד כלום.

ירושלמי: אם נתערב 100 מעשר 90 טבל, נוטל 91.9 .

100 מעשר 80 טבל, נוטל 82.8

100 מעשר 70 טבל, נוטל 73.7 וכו'

אף אם תאמר כל 90 הם של טבל, הרי יש 1.9 של מעשר. סך הכל: לכל הפחות יש לך בכרי הזה $9 + 1.9$ "מעשר". לתקן הכל, אתה צריך 10.9 תרו"מ—וממנו"פ יש לך שיעור הזה. (שאר החשבונות מובנים מאליהן).

משנה ח

שורה החיצונה אחת מעשר, נוטל שתי חביות לוכסן.

יש שורה אחת מד' שורות "החיצונות" שנעשו מעשר, ואינו יודע איזהו.

ממנ"פ: יכול להפריש תרו"מ ב' "אלכסוניים" - על איזה שורת מעשר שיהיה-- ונותן שניהם לכהן.

כל שאר בבות מובנים.

חבית אחת מעשר ואין ידוע איזו היא, נוטל מכל חבית וחבית.

אומר: חבית אחת יהא מעשר על 10 חביות! נמצא כל חבית וחבית בספק מעשר.

נוטל 1/10 מכל חבית לתרו"מ, וממנ"פ מתוקן!

פרפראות לחכמה

יש שואלים מתי חוזרים קביעות השנים חלילה?

התשובה: לאחר 36288 מחזורים או 689472 שנים תתחיל שנה ראשונה שבמחזור 36289 במולד בהר"ד ושוב הכל על מכונו הראוי.

הסבר הדבר: יש 181440 חלקים בכל שבוע (7*24*1080)

נניח שמולד הראשון היה 0 — מחזור ב יתרחק 69715 חלקים (ביו תקצה), וכו'. כל מחזור קטן יתחיל במספר כזה שמסתיים ב0 או ב5 וכן לעולם. נמצא שצריכין לחלק 181440 ב-5 (כי בכל עשר מספרים, יש רק ב אפשריות) ויוצא 36288

(מובן מאליו ש"התחלת" בהר"ד לא משנה יסוד הדברים רק ה"מספרים" הם: 4 ו9)

בשנת 2446 לבריאה היה המולד בדיוק גטר"ד!

אך היה שנת מעוברת 14 למ"ק ו

פרפראות לחכמה

ערב פסח שחל בשבת

מעניין כי שייך שייפרדו 20 שנה מן אחד לחבירתה כגון 4056
4076 ובזמנינו 5785 5805 (לא מצאתי בכל ששת אלפים "פירוד"
יותר מזה) אך איני יודע איך "להכריח" את זה העובדה ע"פ
מתמטיקה

מן "פירוד גדולה" עד פירוד גדולה, אפשר שיהיו לכל היותר
98 שנה! כגון 5961-5981 ושוב 6059-6061

נמצא שעברו 98 שנה ולא נהיה "פירוד גדול" אפשר שבתוך
7 שנה יהא 3 פעמים ע"פ בשבת

כגון 5761-65-68

אפשר שיהא כמה "פירודים גדולים זא"ז: -4428-4448,4452-
4472,4479-4499

4005	4256	4506	4753	5000	5247	5507	5761	6012
4009	4259	4519	4766	5013	5260	5514	5765	6015
4012	4272	4526	4773	5020	5267	5518	5768	6028
4025	4279	4530	4777	5024	5271	5521	5781	6035
4029	4283	4543	4793	5040	5287	5534	5785	6052
4036	4296	4546	4797	5044	5291	5538	5805	6055
4049	4299	4550	4817	5064	5311	5558	5808	6059
4052	4303	4570	4820	5067	5314	5561	5812	6079
4056	4323	4573	4824	5071	5318	5565	5832	6082
4076	4326	4577	4844	5091	5338	5585	5835	6086

פרפראות לחכמה

4079	4330	4597	4848	5095	5341	5588	5839	6106
4083	4350	4601	4851	5098	5345	5592	5859	6110
4103	4354	4604	4868	5118	5365	5612	5863	6113
4107	4374	4621	4871	5122	5369	5616	5883	6130
4127	4377	4624	4875	5135	5389	5636	5890	6137
4130	4381	4628	4888	5142	5396	5643	5903	6150
4134	4394	4641	4895	5149	5409	5656	5906	6153
4147	4401	4648	4902	5162	5412	5659	5910	6157
4154	4408	4655	4915	5165	5416	5663	5917	
4161	4421	4668	4918	5169	5423	5670	5930	
4174	4424	4671	4922	5176	5436	5683	5933	
4178	4428	4675	4929	5189	5440	5687	5937	
4181	4448	4695	4942	5193	5443	5690	5957	
4201	4452	4699	4946	5196	5460	5710	5961	
4205	4472	4719	4966	5213	5463	5714	5981	
4225	4475	4722	4969	5216	5467	5734	5984	
4228	4479	4726	4973	5220	5487	5737	5988	
4232	4499	4746	4993	5240	5490	5741	6001	
4252	4503	4749	4996	5243	5494	5754	6008	

פרפראות לחכמה

We all know about Erev Pesach that falls on Shabbos (EPS). What is the average of this occurrence?

The answer is 13.4734% or about once in 7.5 years on average. The rule is: If Rosh Hashana falls on a Tuesday, the previous Erev Pesach must be on Shabbos

Now, what makes Rosh Hashana fall on a Tuesday? We must take in consideration various Dehiyot.

1) If the Molad of R"H is on Monday after 18 hours (or even after 15 hours 589 Chalakim, provided the previous year was a leap), then RH will fall on Tue.

2) If the Molad is on Tuesday after 9 hours 204 Chalkim, RH is "pushed off" to Thursday (Wednesday is not an option because of Lo ADU Rosh)

3) The rule of #2 applies only to "common" years; leap years are NOT subject to it. Rather, if the Molad is after Tue 18 hours the LEAST amount of years that may elapse from one EPS to another is :three!--the MOST is TWENTY! (I did not "prove" it mathematically, I beg your help--I just "checked it" for 600,000 years!!)

We can understand the Gemara (Yerushalmi Pesachim) that "in every 2 Shevuos it must happen once" (and how come the Benei Beseira did not know if Pesach is Docha Shabbos!) Maybe it means thus: "it is impossible to have $3 \times 7 = 21$ years and not have it occurring twice!")

We will give a list of the years that the "previous" EPS was 20 years before:

5064. 5091. 5118. 5240. 5311. 5338. 5365. 5389.
5487. 5558. 5585. 5612. 5636. 5710. 5734. 5805.
5832. 5859. 5883. 5957. 5981.

Example: 5805 Erev Pesach will fall on Shabbos, after a twenty year break! (5785)

פרפראות לחכמה

Now we wish to give a list of EPS that the "previous" EPS was only three years!

5067. 5098. 5165. 5196. 5216. 5243. 5314. 5341.
5412. 5443. 5463. 5490. 5521. 5561. 5588. 5659.
5690. 5737. 5768. 5808. 5835. 5906. 5933. 5984.

As you see, it is quite the same "common"!!!

—

Now we will discuss how many times was the Dehiya of Btu Takpat---the "rarest" of all the four Dehiyot!

The meaning: if Molad of RH---of a year that FOLLOWS a leap---happens to fall on a Monday after 15 hours & 589 Chalakim, we must postpone RH to Tue.

Mathematically speaking; there is 181440 Chalakim in a full week. The Molad of RH in question must be in one of the 2651 Chalkim (between Btu Takpat & Bych-Monday 18 hours) in order to "have" this particular Dehiya. But this Dehiya is only in effect on a RH following a leap---that is 7/19 of the total years---so we do: $2651/181440 \times 7/19 = .005383$

That is 1/2 percent or once in 200 years!!

We will give a list of this Dehiya in the Elef Hashishi. 5096. 5194. 5441. 5519. 5688. 5766.

As you see the "last one" was just four years ago!

No more! For Elef Hashishi (6013 & 6111 are the next ones)

How about Dehiya of Gatrad? This has a bigger chance!

Let us calculate the percent. $9516 \text{ chlakim} / 181440$

(The amount of Chalakim from Gatrad until Gich)

But this Dehiya is NOT on a leap year, so we have

$9516/181440 \times 12/19 = .03312$

That is 3.3% or more than 3 times in one-hundred years.

We will give a list of this Dehiya for years 5500-6000

פרפראות לחמה

5542. 5549. 5569. 5620. 5640. 5647. 5667. 5718.
5745. 5789. 5796. 5816. 5887. 5894. 5914. 5965.
5992.

We have another 19 years for the next one! The exact Molad of that RH will be: Tue. 9 hours 368 Chalakim! Very close! Only 164 Chlakim too late (9 minutes!)

We printed a chart for Tal Umatar from year 1-6000

Please note that as the years pass, asking Tal gets later. The reason: since we start 60 days after Tekufas Shmuel, that in turn depends on a 365.25 solar year. But we NEVER compensate for one hour and 485 Chalakim---that even after having 7 leaps out of 19, we remain with a deficit of 1-485

(Let us do the math $12 \times 12 = 144$, $7 \times 13 = 91$. $228 + 91 = 235$. so we have 235 lunar months in a 19-year Machzor, $235 \times 29 - 12 - 793$ [after all math is done.....] $= 6939 - 16 - 595$. But $365.25 \times 19 = 6939 - 18$!)

So the solar year---or Tekufas Tishrei---gets later one & half hours each Machzor Katan)

Now, the “earliest” Tal was 16 Cheshvon in years; 28. 77. 115. .. the last one so early was 826, & never again!

17 Cheshvon is around on the 2nd century about 40 times, it ended there!

The “latest” time to start Tal, in the Elef Hashishi, is 3rd of Teves! The FIRST time in history that we started Tal on 3rd Teves was: 5584. Then followed by 5660. 5793. 5812. 5831. 5888. 5907. 5926

Now you may ask is this AFTER Chanukah is over?

The answer is: only TWICE in history that is 5660 & 5907 will 3rd of Teves fall after Chanukah is over!

(Note: both of them are the 17th year of the Machzor Katan---the “warmest Sukkos”—or, the year that most “urgently” needs an extra Adar.

פרפראות לחכמה

~ ותן טל ומטר ~

I hereby present a chart for the commencement of Tal Umatar, According to the Hebrew calendar date, for 6000 years!

Please note: each column is one-hundred years (i.e. column 7 is from year 601-700) [Adam still alive!] We currently use column 58 (that is from 5701-5800)

If the number is not followed by a decimal, then it means day #x of Kislev

When followed by .1 it means day #x of Cheshvan

When followed by .2 it means day #x of Teves

Example: year 1 Adam (it is actually the year before Adam was born!)

We started Tal Umatar on 17th day of Cheshvan

Year 3 we started on the 8th day of Kislev

Year 5801 we will start on the first of Teves, 5812 we will start the 3rd of Teves

Interestingly; the latest we will ever start is on the last day of Chanukah!

Column 1 to 8

1	2	3	4	5	6	7	8
17.1	12.	8.	3.	29.1	23.1	20.1	16.
27.1	23.1	18.1	14.	10.	5.	1.	27.1
8.	4.	28.1	25.1	21.1	16.1	12.	7.
20.1	15.1	11.	7.	3.	27.1	24.1	18.1
1.	25.1	22.1	18.1	13.	9.	5.	29.1
11.	7.	3.	29.1	23.1	20.1	15.	11.
21.1	18.1	14.	9.	5.	1.	25.1	21.1
4.	29.1	26.1	20.1	17.1	12.	8.	3.
15.1	11.	6.	2.	27.1	22.1	18.1	14.
25.1	22.1	16.1	13.	8.	5.	29.1	25.1
7.	3.	27.1	23.1	18.1	15.	10.	6.
19.1	14.	10.	5.	2.	26.1	22.1	17.1
29.1	24.1	20.1	15.1	12.	7.	3.	29.1
10.	6.	1.	27.1	22.1	18.1	14.	10.
20.1	16.1	12.	8.	3.	29.1	25.1	20.1
4.	28.1	24.1	19.1	16.	11.	7.	2.
14.	9.	5.	29.1	26.1	22.1	17.1	14.

פרפראות לחכמה

1	2	3	4	5	6	7	8
24.1	20.1	15.1	12.	7.	3.	27.1	24.1
5.	1.	27.1	22.1	18.1	13.	10.	4.
17.1	13.	9.	3.	29.1	24.1	21.1	16.
28.1	24.1	19.1	14.	10.	7.	1.	27.1
9.	5.	29.1	25.1	20.1	17.1	12.	8.
20.1	15.1	12.	6.	1.	27.1	23.1	18.1
2.	26.1	23.1	17.1	13.	9.	5.	29.1
12.	9.	3.	29.1	24.1	20.1	15.	11.
22.1	19.1	14.	10.	5.	1.	25.1	22.1
5.	29.1	25.1	20.1	16.1	11.	7.	3.
16.1	11.	7.	2.	28.1	22.1	19.1	15.
26.1	22.1	17.1	13.	8.	4.	29.1	26.1
7.	3.	27.1	24.1	18.1	15.	11.	6.
18.1	13.	9.	4.	29.1	25.1	22.1	16.1
30.1	24.1	21.1	15.1	12.	8.	4.	28.1
10.	6.	2.	26.1	22.1	19.1	14.	10.
20.1	17.1	12.	8.	3.	29.1	24.1	20.1
2.	27.1	22.1	18.1	14.	10.	6.	1.
14.	10.	5.	30.1	26.1	21.1	17.1	13.
24.1	21.1	15.1	11.	7.	3.	28.1	24.1
6.	2.	26.1	22.1	17.1	14.	9.	5.
17.1	12.	7.	3.	29.1	24.1	20.1	15.
28.1	23.1	19.1	15.	11.	6.	2.	26.1
9.	5.	30.1	26.1	21.1	17.1	12.	9.
19.1	15.1	11.	7.	2.	28.1	22.1	19.1
1.	26.1	22.1	17.1	14.	9.	5.	29.1
13.	8.	4.	28.1	25.1	21.1	16.	11.
23.1	19.1	14.	11.	6.	2.	26.1	22.1
4.	30.1	24.1	21.1	17.1	12.	7.	3.
15.1	10.	7.	1.	27.1	22.1	18.1	14.
27.1	21.1	18.1	13.	9.	4.	30.1	26.1
7.	4.	28.1	24.1	19.1	15.	11.	7.
17.1	14.	9.	5.	29.1	26.1	22.1	17.1
29.1	24.1	20.1	15.1	11.	7.	3.	27.1
11.	6.	2.	26.1	23.1	19.1	14.	10.
21.1	17.1	12.	8.	4.	30.1	24.1	21.1
2.	28.1	22.1	19.1	15.	10.	6.	2.
13.	9.	4.	29.1	26.1	20.1	17.1	12.
25.1	21.1	16.1	12.	7.	3.	28.1	23.1
6.	2.	26.1	23.1	17.1	14.	9.	6.
17.1	12.	8.	4.	28.1	24.1	19.1	16.
28.1	22.1	19.1	14.	10.	6.	2.	26.1
9.	5.	1.	25.1	21.1	18.1	13.	8.
19.1	16.1	11.	7.	2.	28.1	23.1	19.1
1.	26.1	21.1	17.1	13.	9.	4.	30.1

פרפראות לחכמה

1	2	3	4	5	6	7	8
12.	7.	4.	28.1	24.1	19.1	16.	11.
23.1	18.1	15.	10.	6.	2.	27.1	23.1
4.	1.	25.1	21.1	16.1	13.	8.	4.
14.1	11.	6.	2.	28.1	23.1	19.1	14.
26.1	21.1	17.1	13.	9.	4.	30.1	24.1
8.	3.	29.1	25.1	20.1	17.	11.	8.
18.1	15.	10.	6.	1.	27.1	21.1	18.1
28.1	25.1	21.1	16.1	13.	7.	4.	28.1
11.	6.	2.	26.1	23.1	17.1	14.	9.
22.1	18.1	13.	10.	4.	1.	25.1	21.1
2.	28.1	23.1	20.1	15.	11.	6.	2.
13.	9.	6.	30.1	26.1	21.1	17.1	12.
24.1	19.1	16.1	11.	7.	2.	28.1	22.1
6.	1.	27.1	23.1	18.1	14.	9.	5.
16.1	12.	8.	4.	28.1	25.1	19.1	16.
28.1	23.1	19.1	14.	10.	5.	1.	26.1
9.	4.	30.1	24.1	21.1	15.1	12.	8.
20.1	16.1	11.	7.	3.	27.1	23.1	20.1
1.	27.1	21.1	18.1	14.	9.	4.	1.
12.	7.	3.	28.1	25.1	19.1	15.	11.
23.1	17.1	14.	10.	5.	30.1	26.1	21.1
4.	29.1	25.1	22.1	16.1	12.	8.	4.
14.1	11.	7.	3.	27.1	23.1	18.1	15.
25.1	21.1	18.1	13.	9.	4.	30.1	25.1
7.	2.	28.1	23.1	19.1	15.	11.	6.
18.1	14.	10.	6.	1.	27.1	22.1	18.1
29.1	25.1	20.1	16.1	12.	8.	3.	29.1
10.	6.	2.	27.1	23.1	18.1	15.	10.
21.1	16.1	13.	8.	4.	28.1	25.1	21.1
3.	29.1	24.1	20.1	15.	12.	7.	3.
14.	10.	5.	1.	25.1	22.1	18.1	13.
25.1	20.1	16.1	11.	8.	2.	28.1	23.1
6.	1.	27.1	21.1	18.1	13.	9.	4.
17.1	14.	9.	5.	29.1	25.1	20.1	16.
27.1	24.1	20.1	15.	10.	6.	1.	27.1
10.	5.	1.	25.1	21.1	16.1	12.	8.
20.1	16.1	11.	6.	2.	26.1	23.1	19.1
1.	27.1	22.1	18.1	13.	9.	5.	1.

Column 9 to 16

9	10	11	12	13	14	15	16
11.	7.	3.	27.1	23.1	20.1	15.	10.
21.1	18.1	13.	9.	4.	1.	25.1	21.1
3.	28.1	23.1	19.1	15.	11.	7.	2.
15.	10.	7.	1.	27.1	22.1	19.	14.

פרפראות לחכמה

9	10	11	12	13	14	15	16
25.1	20.1	17.	12.	8.	4.	29.1	25.1
7.	3.	27.1	23.1	18.1	15.	10.	6.
18.1	13.	8.	4.	30.1	25.1	21.1	16.
29.1	24.1	20.1	16.	12.	7.	3.	27.1
10.	5.	1.	27.1	22.1	19.	13.	10.
20.1	17.	12.	8.	3.	29.1	23.1	20.1
2.	27.1	23.1	18.1	15.	9.	6.	30.1
14.	9.	5.	29.1	26.1	20.1	17.	12.
24.1	20.1	15.	12.	6.	3.	27.1	23.1
5.	1.	25.1	22.1	17.	13.	8.	4.
17.	11.	8.	2.	28.1	23.1	19.1	14.
28.1	22.1	19.1	14.	10.	5.	1.	25.1
8.	5.	29.1	25.1	20.1	16.	11.	7.
18.1	15.	10.	6.	1.	27.1	21.1	18.
1.	25.1	21.1	16.	12.	8.	3.	28.1
12.	7.	3.	27.1	24.1	20.1	15.	11.
22.1	18.1	13.	9.	5.	1.	25.1	22.1
3.	29.1	23.1	20.1	16.	11.	6.	3.
14.	9.	5.	1.	27.1	21.1	17.	13.
26.1	20.1	17.	13.	8.	4.	29.1	24.1
6.	2.	27.1	24.1	18.1	15.	10.	6.
16.1	13.	9.	5.	29.1	25.1	20.1	17.
27.1	23.1	20.1	15.	11.	6.	3.	27.1
10.	5.	2.	26.1	22.1	18.	14.	9.
20.1	16.	12.	8.	3.	29.1	24.1	20.1
1.	27.1	22.1	18.1	14.	10.	5.	1.
12.	8.	4.	29.1	25.1	20.1	17.	12.
24.1	19.1	16.	11.	7.	2.	28.1	24.1
5.	2.	26.1	22.1	17.	14.	9.	5.
16.	12.	7.	3.	27.1	24.1	20.1	15.
27.1	22.1	18.1	14.	10.	4.	1.	25.1
9.	4.	30.1	26.1	21.1	16.	12.	7.
19.1	16.	11.	7.	1.	27.1	22.1	18.
29.1	26.1	22.1	17.	12.	8.	3.	29.1
12.	7.	3.	27.1	23.1	18.1	14.	10.
23.1	19.1	14.	11.	5.	29.1	26.1	22.1
3.	29.1	24.1	21.1	16.	11.	7.	3.
14.	10.	5.	1.	27.1	22.1	18.	13.
25.1	20.1	16.	12.	8.	3.	29.1	23.1
7.	2.	28.1	24.1	19.1	15.	10.	6.
17.1	13.	9.	5.	29.1	26.1	20.1	17.
27.1	24.1	20.1	15.	11.	7.	2.	27.1
9.	5.	1.	25.1	22.1	17.	13.	9.
21.1	17.	12.	8.	4.	28.1	24.1	21.1
2.	28.1	22.1	19.1	14.	10.	5.	2.

פרפראות לחכמה

9	10	11	12	13	14	15	16
13.	8.	4.	29.1	24.1	20.1	16.	12.
24.1	18.1	15.	10.	7.	1.	27.1	22.1
6.	1.	26.1	21.1	18.	13.	9.	5.
16.	12.	8.	4.	28.1	24.1	19.1	16.
26.1	22.1	19.1	14.	9.	5.	1.	26.1
8.	3.	29.1	24.1	20.1	16.	12.	7.
19.1	15.	11.	6.	2.	28.1	23.1	20.
30.1	26.1	21.1	18.	13.	9.	4.	30.1
11.	7.	3.	28.1	24.1	19.1	16.	10.
22.1	17.1	14.	9.	5.	29.1	26.1	20.1
4.	30.1	25.1	21.1	16.	13.	7.	4.
15.	11.	6.	2.	26.1	23.1	18.	14.
26.1	21.1	18.	12.	9.	3.	29.1	24.1
7.	2.	28.1	22.1	19.1	14.	10.	5.
18.1	15.	9.	6.	30.1	26.1	21.1	17.
28.1	25.1	19.1	16.	11.	7.	2.	28.1
11.	5.	2.	26.1	22.1	17.	13.	9.
21.1	16.	12.	7.	3.	27.1	24.1	20.1
2.	28.1	23.1	19.1	14.	10.	6.	2.
13.	9.	4.	30.1	24.1	21.1	17.	12.
24.1	19.1	15.	10.	6.	2.	28.1	22.1
5.	29.1	26.1	20.1	17.	13.	8.	4.
16.	12.	8.	3.	28.1	25.1	19.1	16.
26.1	23.1	19.1	14.	10.	6.	1.	26.1
8.	4.	30.1	24.1	21.1	16.	12.	7.
19.1	15.	10.	5.	2.	26.1	22.1	18.
1.	27.1	21.1	17.	13.	9.	4.	1.
12.	7.	3.	28.1	23.1	19.1	15.	11.
23.1	17.1	14.	9.	5.	30.1	26.1	21.1
4.	28.1	24.1	19.1	16.	11.	7.	2.
15.	11.	6.	3.	27.1	23.1	19.	15.
25.1	21.1	17.	13.	8.	4.	30.1	25.1
7.	2.	28.1	23.1	19.1	15.	11.	5.
17.1	13.	9.	4.	30.1	26.1	21.1	16.
29.1	25.1	20.1	17.	12.	8.	3.	28.1
10.	6.	1.	27.1	23.1	18.	15.	9.
21.1	16.	13.	8.	4.	28.1	25.1	19.1
2.	26.1	23.1	19.1	14.	11.	5.	2.
14.	10.	4.	1.	25.1	22.1	17.	13.
25.1	20.1	15.	11.	6.	2.	28.1	23.1
6.	30.1	26.1	21.1	17.	13.	9.	4.
16.	11.	7.	2.	28.1	24.1	19.1	15.
27.1	23.1	18.1	14.	10.	6.	1.	27.1
10.	4.	28.1	25.1	21.1	16.	12.	8.
20.1	15.	10.	6.	2.	26.1	23.1	18.

פרפראות לחכמה

9	10	11	12	13	14	15	16
30.1	26.1	21.1	17.	12.	8.	4.	28.1
12.	8.	3.	29.1	23.1	20.1	15.	11.
23.1	18.1	14.	9.	5.	1.	25.1	21.1
4.	28.1	25.1	19.1	16.	12.	8.	2.
14.	10.	6.	1.	26.1	23.1	18.	13.
25.1	22.1	17.	13.	9.	5.	29.1	25.1

Column 17 to 24

17	18	19	20	21	22	23	24
6.	2.	27.1	23.1	18.	15.	9.	6.
17.	13.	8.	4.	28.1	25.1	20.	16.
28.1	23.1	20.	14.	11.	5.	2.	26.1
10.	5.	1.	25.1	22.1	17.	13.	8.
20.1	17.	12.	8.	2.	28.1	23.1	19.
1.	27.1	23.1	18.	13.	9.	4.	30.1
13.	7.	4.	28.1	24.1	19.	15.	11.
24.1	19.	15.	10.	6.	1.	27.1	23.1
4.	1.	25.1	21.1	16.	12.	8.	4.
15.	11.	6.	2.	26.1	23.1	19.	14.
26.1	21.1	17.	13.	8.	4.	30.1	24.1
8.	3.	29.1	25.1	20.	16.	11.	7.
18.	14.	10.	6.	1.	27.1	21.1	18.
28.1	25.1	21.1	16.	12.	8.	3.	28.1
10.	6.	2.	26.1	23.1	18.	14.	9.
22.1	18.	13.	9.	5.	29.1	25.1	21.
3.	29.1	23.1	20.	15.	11.	6.	3.
14.	9.	5.	1.	25.1	21.1	17.	13.
25.1	19.1	16.	11.	8.	2.	28.1	23.1
7.	2.	27.1	22.1	19.	14.	10.	6.
17.	13.	8.	5.	29.1	25.1	21.	17.
27.1	23.1	19.	15.	10.	6.	2.	27.1
9.	4.	1.	25.1	21.1	17.	13.	8.
20.1	16.	12.	7.	3.	29.1	24.1	21.
1.	27.1	22.1	19.	14.	10.	5.	1.
12.	8.	3.	29.1	25.1	20.	17.	11.
23.1	19.	15.	10.	6.	1.	27.1	21.1
5.	1.	26.1	22.1	17.	14.	8.	5.
16.	12.	6.	3.	27.1	24.1	19.	15.
27.1	22.1	17.	13.	8.	4.	1.	25.1
8.	3.	28.1	23.1	19.	15.	11.	6.
19.	16.	10.	5.	1.	27.1	22.1	18.
29.1	26.1	20.1	16.	12.	8.	3.	29.1
12.	6.	3.	27.1	23.1	18.	14.	10.
22.1	17.	13.	8.	4.	28.1	25.1	20.
3.	29.1	24.1	20.	15.	11.	7.	2.

פרפראות לחכמה

17	18	19	20	21	22	23	24
14.	10.	5.	1.	25.1	22.1	18.	13.
25.1	20.1	16.	11.	7.	3.	29.1	23.1
6.	1.	27.1	21.1	18.	14.	10.	4.
17.	13.	9.	4.	29.1	26.1	21.	16.
27.1	24.1	19.	15.	11.	7.	2.	27.1
9.	5.	29.1	25.1	22.1	17.	13.	8.
20.1	15.	11.	6.	3.	27.1	23.1	19.
2.	26.1	22.1	18.	14.	10.	5.	2.
13.	9.	3.	29.1	24.1	21.	16.	12.
24.1	19.	14.	10.	6.	1.	27.1	22.1
5.	29.1	25.1	20.1	17.	12.	8.	3.
16.	11.	7.	3.	28.1	24.1	19.	16.
26.1	22.1	18.	14.	9.	5.	29.1	26.1
8.	3.	29.1	24.1	21.	15.	12.	6.
19.	14.	10.	5.	1.	25.1	22.1	17.
30.1	26.1	21.1	18.	13.	9.	3.	29.1
11.	7.	2.	28.1	24.1	19.	14.	10.
22.1	17.	14.	8.	5.	29.1	25.1	20.
3.	27.1	24.1	19.	15.	10.	6.	1.
14.	11.	5.	2.	26.1	22.1	17.	13.
24.1	21.1	16.	12.	7.	3.	27.1	24.1
7.	1.	27.1	22.1	18.	14.	9.	5.
17.	12.	8.	3.	29.1	25.1	20.	16.
28.1	24.1	19.	15.	11.	7.	2.	28.1
9.	5.	29.1	26.1	22.1	17.	13.	9.
20.1	15.	11.	7.	3.	27.1	24.1	19.
1.	25.1	22.1	18.	13.	9.	5.	29.1
13.	8.	4.	30.1	24.1	21.	16.	12.
24.1	19.	15.	10.	6.	2.	26.1	22.1
5.	29.1	26.1	20.1	17.	12.	9.	3.
15.	11.	7.	2.	27.1	22.1	19.	14.
26.1	23.1	18.	14.	9.	6.	30.1	26.1
8.	4.	28.1	24.1	20.	16.	11.	7.
19.	14.	10.	5.	2.	26.1	22.1	18.
29.1	24.1	20.1	16.	12.	7.	3.	29.1
11.	8.	2.	28.1	23.1	20.	15.	11.
21.1	18.	13.	9.	4.	30.1	26.1	21.
4.	28.1	24.1	20.	16.	11.	7.	2.
14.	9.	5.	1.	26.1	22.1	17.	14.
25.1	21.1	17.	13.	7.	4.	28.1	25.1
6.	2.	28.1	23.1	18.	14.	9.	5.
18.	13.	9.	4.	29.1	24.1	20.	16.
28.1	24.1	19.	16.	10.	7.	1.	27.1
10.	6.	1.	27.1	21.1	18.	13.	9.
21.1	16.	13.	7.	4.	28.1	24.1	19.

פרפראות לחכמה

17	18	19	20	21	22	23	24
2.	26.1	23.1	18.	14.	9.	5.	29.1
12.	7.	3.	29.1	24.1	20.	15.	11.
23.1	19.	15.	11.	6.	2.	26.1	23.1
4.	30.1	26.1	21.1	17.	12.	8.	4.
15.	11.	7.	2.	28.1	22.1	19.	15.
26.1	22.1	17.	13.	9.	4.	29.1	26.1
8.	4.	28.1	25.1	20.	16.	12.	8.
19.	14.	10.	6.	1.	26.1	23.1	18.
30.1	24.1	21.1	17.	12.	7.	4.	28.1
10.	6.	2.	28.1	22.1	18.	14.	10.
21.1	18.	14.	10.	4.	1.	25.1	22.
3.	28.1	25.1	20.	15.	11.	7.	2.
14.	10.	6.	1.	26.1	21.1	18.	13.
24.1	21.1	16.	12.	7.	3.	28.1	24.1
6.	3.	27.1	23.1	19.	15.	10.	6.
17.	13.	9.	4.	1.	25.1	22.	17.
28.1	23.1	20.	15.	11.	6.	2.	28.1
9.	5.	30.1	26.1	21.1	18.	13.	9.
20.1	17.	12.	8.	3.	29.1	25.1	20.

Column 25 to 32

25	26	27	28	29	30	31	32
1.	26.1	21.	17.	13.	9.	4.	30.1
13.	7.	2.	28.1	24.1	19.	15.	11.
23.1	18.	13.	9.	5.	29.1	26.1	21.
4.	1.	25.1	21.	16.	12.	8.	3.
15.	11.	6.	2.	26.1	23.	18.	14.
26.1	21.	17.	12.	8.	4.	28.1	24.1
7.	2.	28.1	22.1	19.	15.	11.	5.
18.	14.	10.	5.	1.	27.1	22.	17.
28.1	25.1	20.	16.	11.	8.	2.	28.1
10.	6.	1.	26.1	22.	18.	13.	9.
21.	16.	12.	7.	4.	28.1	24.1	20.
3.	27.1	23.1	19.	15.	11.	6.	2.
13.	10.	4.	1.	25.1	22.	17.	13.
23.1	20.	15.	11.	7.	2.	28.1	23.
6.	30.1	26.1	22.	18.	13.	9.	4.
17.	12.	8.	4.	29.1	25.1	20.	17.
27.1	23.1	19.	15.	10.	6.	1.	27.1
8.	4.	30.1	25.1	22.	16.	13.	7.
20.	15.	11.	6.	2.	26.1	23.	18.
1.	27.1	22.	19.	13.	10.	4.	1.
12.	8.	3.	29.1	23.1	20.	15.	11.
23.1	18.	15.	9.	6.	30.1	26.1	21.
4.	28.1	25.1	20.	16.	11.	7.	2.

פרפראות לחכמה

25	26	27	28	29	30	31	32
15.	10.	6.	3.	27.1	23.	18.	14.
25.1	21.	17.	13.	8.	4.	28.1	25.1
8.	2.	28.1	23.1	19.	14.	10.	6.
18.	13.	9.	4.	30.1	24.1	21.	17.
29.1	25.1	20.	16.	12.	7.	3.	29.1
10.	6.	1.	27.1	23.	18.	14.	10.
21.	16.	12.	8.	4.	28.1	25.1	20.
2.	26.1	23.1	19.	14.	9.	6.	1.
13.	9.	5.	1.	25.1	21.	17.	13.
23.1	20.	16.	12.	7.	3.	27.1	24.
5.	1.	27.1	22.	18.	13.	9.	4.
16.	12.	8.	3.	28.1	23.1	20.	15.
27.1	24.1	19.	15.	10.	7.	1.	27.1
8.	5.	29.1	25.1	21.	17.	12.	8.
19.	15.	11.	6.	3.	27.1	24.	19.
1.	25.1	22.	17.	13.	8.	4.	30.1
12.	8.	3.	29.1	24.1	21.	16.	12.
22.1	19.	14.	10.	5.	1.	27.1	22.
4.	29.1	25.1	20.	17.	11.	8.	3.
15.	10.	6.	1.	27.1	22.	18.	15.
26.1	23.	18.	14.	8.	5.	29.1	26.1
7.	3.	29.1	24.1	19.	15.	10.	6.
19.	14.	10.	4.	1.	25.1	21.	17.
29.1	25.1	20.	15.	11.	6.	2.	28.1
10.	7.	2.	27.1	22.	18.	14.	10.
21.	17.	14.	8.	3.	29.1	25.1	20.
3.	27.1	24.1	19.	14.	10.	6.	1.
13.	8.	4.	1.	25.1	21.	16.	12.
24.1	20.	16.	12.	7.	3.	27.1	24.
5.	1.	27.1	22.	18.	13.	9.	5.
16.	12.	8.	3.	29.1	23.1	20.	16.
27.1	23.1	18.	14.	10.	5.	1.	27.1
9.	5.	29.1	26.1	21.	17.	12.	9.
20.	15.	11.	7.	2.	27.1	23.	19.
1.	25.1	22.	17.	13.	8.	5.	29.1
11.	7.	3.	27.1	23.1	19.	15.	11.
22.1	19.	14.	11.	5.	2.	26.1	23.
4.	29.1	24.1	21.	16.	12.	8.	3.
15.	10.	7.	1.	27.1	23.	19.	14.
25.1	21.	17.	12.	8.	4.	29.1	25.1
7.	4.	28.1	24.1	20.	16.	11.	7.
18.	14.	9.	5.	1.	26.1	23.	17.
29.1	24.1	21.	16.	12.	7.	3.	27.1
10.	6.	1.	27.1	22.	19.	13.	10.
22.	18.	13.	9.	4.	30.1	24.1	21.

פרפראות לחכמה

25	26	27	28	29	30	31	32
3.	28.1	24.1	19.	16.	10.	7.	1.
14.	9.	5.	29.1	26.1	21.	17.	12.
24.1	21.	15.	12.	6.	3.	27.1	23.
6.	2.	26.1	23.	18.	14.	9.	5.
18.	12.	9.	3.	29.1	24.1	20.	15.
28.1	22.1	19.	14.	10.	5.	1.	25.1
8.	5.	29.1	25.1	20.	16.	12.	7.
20.	16.	11.	7.	2.	28.1	24.	19.
2.	26.1	22.	17.	13.	9.	5.	29.1
12.	7.	3.	27.1	24.1	20.	15.	11.
22.1	18.	13.	9.	5.	1.	25.1	22.
4.	30.1	24.1	21.	17.	13.	8.	4.
15.	11.	6.	2.	28.1	23.	19.	14.
26.1	22.	17.	13.	9.	4.	29.1	24.1
7.	3.	27.1	24.1	19.	15.	10.	7.
19.	14.	9.	6.	1.	26.1	22.	18.
30.1	24.1	20.	16.	12.	7.	4.	28.1
11.	6.	2.	26.1	23.	18.	14.	9.
21.	17.	12.	8.	3.	29.1	24.1	21.
3.	28.1	23.1	20.	15.	11.	6.	2.
14.	9.	6.	30.1	26.1	21.	18.	12.
24.1	20.	16.	11.	7.	2.	28.1	23.
5.	2.	26.1	23.	18.	14.	8.	5.
17.	13.	8.	4.	30.1	25.1	20.	16.
28.1	23.1	20.	15.	11.	6.	2.	26.1
9.	4.	30.1	26.1	21.	18.	12.	7.
19.	16.	10.	7.	2.	28.1	23.	18.
1.	27.1	22.	18.	15.	9.	6.	30.1
13.	7.	4.	28.1	25.1	20.	16.	11.
23.1	18.	14.	9.	5.	2.	26.1	22.
3.	29.1	24.1	20.	16.	12.	7.	3.
15.	11.	6.	2.	28.1	23.	19.	14.

Column 33 to 40

33	34	35	36	37	38	39	40
24.1	21.	17.	13.	7.	4.	28.1	25.
6.	2.	28.1	23.	18.	14.	10.	5.
17.	12.	9.	4.	29.1	25.	21.	16.
28.1	24.	20.	16.	11.	7.	2.	28.1
9.	6.	1.	26.1	22.	18.	13.	9.
20.	16.	12.	7.	4.	28.1	25.	20.
2.	26.1	23.	18.	14.	9.	5.	1.
13.	9.	4.	1.	25.	22.	17.	13.
24.	20.	15.	11.	6.	2.	28.1	23.
5.	30.1	26.1	21.	18.	12.	9.	3.

פרפראות לחכמה

33	34	35	36	37	38	39	40
16.	11.	7.	2.	28.1	23.	19.	14.
27.1	24.	18.	15.	9.	6.	30.1	26.
8.	4.	28.1	25.	20.	16.	11.	7.
20.	15.	11.	5.	2.	26.1	22.	18.
30.1	26.1	21.	16.	12.	7.	3.	29.1
11.	8.	2.	28.1	23.	19.	15.	11.
22.	18.	13.	9.	4.	30.1	26.	21.
4.	28.1	24.	19.	15.	11.	7.	2.
14.	9.	5.	29.1	26.1	22.	17.	13.
25.1	21.	17.	12.	8.	4.	28.1	25.
6.	2.	28.1	23.	19.	15.	10.	6.
17.	13.	9.	4.	30.1	25.	21.	16.
28.1	24.	19.	15.	11.	6.	2.	26.1
10.	6.	1.	27.1	22.	18.	13.	10.
21.	16.	12.	8.	3.	28.1	24.	20.
2.	26.1	23.	18.	14.	9.	6.	30.1
13.	8.	4.	28.1	25.	20.	16.	11.
24.	20.	15.	12.	6.	3.	27.1	24.
5.	1.	25.1	22.	17.	13.	9.	4.
16.	11.	8.	2.	28.1	24.	20.	14.
26.1	22.	18.	13.	9.	5.	30.1	25.
8.	5.	29.1	26.	21.	17.	12.	8.
19.	15.	10.	6.	2.	27.1	24.	18.
1.	25.1	22.	17.	13.	8.	4.	28.1
11.	6.	2.	28.1	23.	20.	14.	11.
23.	19.	13.	10.	5.	1.	26.	22.
4.	29.1	24.	20.	17.	11.	8.	2.
15.	9.	6.	30.1	27.1	22.	18.	13.
25.1	20.	16.	11.	7.	4.	28.1	24.
7.	3.	27.1	23.	19.	15.	10.	6.
19.	13.	8.	4.	1.	25.	21.	16.
29.1	24.	19.	15.	11.	6.	2.	26.1
9.	6.	30.1	26.1	21.	17.	13.	8.
21.	17.	12.	8.	3.	29.1	24.	20.
3.	27.1	23.	18.	14.	10.	5.	1.
13.	8.	4.	28.1	25.	21.	16.	11.
23.	19.	14.	10.	6.	2.	26.1	22.
5.	1.	25.1	22.	18.	14.	8.	5.
16.	12.	7.	3.	29.1	24.	19.	15.
27.1	22.	18.	13.	10.	5.	1.	26.
8.	3.	28.1	24.	20.	16.	11.	7.
19.	15.	10.	7.	2.	27.1	23.	19.
29.1	25.1	21.	17.	13.	8.	5.	29.1
12.	6.	3.	27.1	24.	19.	15.	10.
22.	17.	13.	9.	4.	1.	25.	22.

פרפראות לחכמה

33	34	35	36	37	38	39	40
3.	29.1	25.	21.	16.	12.	7.	3.
14.	10.	6.	1.	27.1	22.	19.	13.
25.1	21.	17.	12.	8.	3.	29.1	24.
6.	3.	27.1	24.	18.	15.	9.	6.
18.	14.	9.	5.	29.1	26.	21.	17.
29.1	24.	21.	16.	12.	6.	3.	27.1
10.	5.	1.	27.1	22.	17.	13.	8.
20.	17.	11.	8.	2.	28.1	23.	19.
2.	28.1	23.	19.	14.	10.	5.	1.
14.	8.	5.	29.1	25.	20.	16.	12.
24.	19.	15.	10.	6.	1.	27.1	23.
4.	1.	25.1	21.	17.	12.	8.	4.
16.	12.	7.	3.	29.1	24.	20.	16.
27.1	22.	18.	14.	10.	5.	1.	26.
8.	3.	29.1	25.	20.	16.	12.	7.
18.	14.	10.	6.	1.	27.1	22.	18.
29.1	26.1	22.	17.	13.	9.	4.	29.1
11.	7.	3.	27.1	24.	19.	16.	10.
22.	18.	14.	9.	5.	29.1	26.	21.
3.	29.1	24.	20.	15.	12.	6.	3.
15.	11.	6.	2.	26.1	23.	18.	14.
26.1	21.	17.	12.	9.	3.	29.1	25.
7.	2.	27.1	23.	19.	14.	10.	6.
17.	13.	8.	5.	29.1	26.	21.	17.
28.1	25.	20.	16.	11.	7.	3.	28.1
11.	5.	2.	26.1	23.	18.	14.	9.
21.	16.	12.	7.	3.	29.1	24.	21.
1.	27.1	23.	19.	13.	10.	5.	1.
13.	9.	5.	30.1	25.	21.	18.	12.
25.	20.	16.	10.	7.	1.	28.1	23.
5.	1.	26.1	21.	17.	12.	8.	5.
16.	12.	7.	3.	27.1	23.	19.	15.
28.1	23.	20.	14.	11.	5.	2.	26.
9.	4.	30.1	25.	21.	16.	12.	7.
19.	16.	10.	7.	1.	27.1	22.	18.
29.1	26.1	21.	17.	12.	8.	3.	29.1
11.	7.	4.	28.1	24.	19.	15.	11.
22.	18.	14.	9.	5.	29.1	26.	22.
3.	29.1	24.	20.	15.	11.	7.	3.
14.	10.	5.	1.	25.1	22.	18.	14.
26.1	21.	17.	13.	8.	4.	30.1	25.
7.	2.	28.1	23.	19.	14.	11.	6.
17.	13.	9.	4.	29.1	25.	21.	17.
27.1	24.	20.	15.	10.	7.	2.	27.1
10.	6.	2.	26.1	22.	18.	14.	9.

פרפראות לחכמה

Column 41 to 48

41	42	43	44	45	46	47	48
20.	16.	11.	7.	3.	28.	23.	19.
2.	26.	23.	18.	14.	8.	5.	29.1
12.	7.	3.	29.1	24.	19.	15.	10.
23.	20.	14.	11.	5.	2.	27.	22.
4.	30.1	25.	21.	16.	12.	9.	3.
16.	10.	7.	1.	27.	23.	19.	14.
26.	21.	17.	12.	8.	5.	29.1	25.
7.	4.	28.1	24.	20.	16.	11.	7.
18.	14.	9.	5.	2.	26.	22.	18.
29.1	24.	20.	16.	12.	7.	3.	28.
10.	5.	1.	27.	22.	18.	14.	9.
22.	17.	13.	9.	4.	30.1	25.	21.
4.	28.1	24.	19.	15.	11.	6.	2.
14.	9.	5.	29.1	26.	21.	18.	12.
24.	20.	16.	11.	7.	2.	28.	23.
6.	2.	27.	23.	19.	15.	9.	6.
17.	13.	8.	4.	30.1	25.	20.	16.
28.1	23.	19.	14.	11.	5.	2.	27.
9.	4.	29.1	25.	21.	16.	12.	8.
20.	17.	11.	8.	3.	29.	24.	20.
1.	27.	22.	18.	14.	9.	5.	30.1
13.	7.	4.	28.1	25.	20.	16.	11.
23.	18.	14.	10.	5.	2.	26.	23.
4.	1.	26.	22.	17.	13.	8.	4.
15.	11.	7.	2.	29.	23.	20.	14.
27.	22.	18.	13.	9.	4.	30.1	25.
7.	3.	28.1	25.	19.	16.	10.	7.
19.	15.	10.	6.	1.	27.	22.	18.
30.1	25.	22.	16.	13.	7.	4.	28.
11.	6.	2.	27.	23.	18.	14.	9.
21.	18.	12.	9.	3.	29.1	24.	20.
2.	29.1	24.	20.	15.	11.	6.	2.
13.	9.	6.	30.1	26.	21.	17.	13.
24.	20.	16.	11.	7.	2.	28.	24.
5.	2.	26.	22.	17.	13.	9.	5.
17.	13.	8.	4.	28.1	25.	21.	17.
28.1	23.	19.	15.	10.	6.	2.	27.
9.	4.	30.1	26.	21.	16.	13.	8.
19.	15.	11.	7.	2.	27.	23.	19.
1.	27.	23.	18.	13.	10.	5.	1.
12.	8.	4.	28.1	24.	20.	16.	11.
23.	19.	15.	10.	6.	1.	27.	22.
4.	30.1	25.	21.	16.	12.	7.	4.
15.	12.	7.	3.	28.	24.	19.	15.

פרפראות לחכמה

41	42	43	44	45	46	47	48
26.	22.	18.	13.	10.	4.	1.	26.
8.	3.	28.1	24.	20.	15.	11.	7.
18.	14.	9.	6.	30.1	27.	22.	18.
29.1	26.	21.	17.	12.	8.	4.	29.
11.	6.	3.	27.	24.	19.	15.	10.
22.	17.	13.	8.	4.	30.1	25.	22.
2.	28.1	23.	20.	14.	11.	5.	2.
14.	10.	5.	1.	26.	22.	17.	13.
26.	21.	17.	11.	8.	2.	28.	24.
6.	2.	27.	22.	18.	13.	9.	6.
17.	13.	7.	4.	28.1	24.	20.	16.
29.1	24.	19.	15.	10.	6.	3.	27.
10.	4.	1.	25.	21.	17.	13.	8.
20.	15.	11.	6.	2.	28.	23.	19.
30.1	26.	22.	17.	13.	9.	4.	30.1
12.	8.	5.	29.1	25.	20.	16.	12.
23.	19.	15.	10.	6.	1.	27.	22.
4.	1.	25.	21.	17.	12.	8.	3.
15.	11.	6.	2.	27.	23.	19.	15.
27.	22.	18.	14.	9.	5.	1.	26.
8.	3.	29.1	24.	20.	15.	12.	6.
18.	14.	10.	5.	1.	26.	22.	17.
28.1	25.	20.	17.	11.	8.	3.	29.
11.	7.	2.	28.	23.	19.	15.	10.
22.	17.	14.	8.	5.	29.1	26.	21.
3.	27.1	24.	19.	15.	11.	6.	3.
13.	10.	4.	1.	26.	22.	17.	13.
25.	21.	16.	12.	8.	3.	30.	24.
7.	1.	28.	23.	19.	14.	10.	5.
17.	12.	8.	4.	29.1	26.	20.	17.
27.1	24.	19.	15.	10.	6.	1.	27.
10.	5.	2.	26.	23.	17.	14.	8.
21.	15.	12.	7.	3.	28.	24.	19.
1.	26.	22.	19.	13.	10.	4.	1.
12.	8.	3.	29.1	24.	20.	15.	11.
25.	19.	16.	10.	7.	1.	27.	22.
5.	29.1	26.	21.	17.	12.	8.	3.
15.	12.	6.	3.	27.	23.	18.	14.
26.	22.	17.	13.	8.	4.	28.1	25.
9.	3.	29.1	24.	20.	16.	11.	7.
19.	14.	10.	5.	1.	27.	22.	17.
29.1	25.	20.	16.	12.	8.	3.	28.
10.	6.	1.	27.	23.	18.	13.	10.
22.	17.	13.	9.	5.	29.1	25.	21.
3.	27.1	24.	20.	16.	11.	7.	2.

פרפראות לחכמה

41	42	43	44	45	46	47	48
14.	9.	5.	1.	26.	22.	17.	14.
25.	20.	15.	12.	7.	3.	28.	24.
7.	2.	27.	23.	19.	14.	11.	5.
17.	12.	9.	4.	29.1	25.	21.	16.
27.1	23.	19.	15.	10.	7.	1.	28.
9.	5.	29.1	26.	21.	17.	12.	8.
21.	16.	12.	7.	4.	28.	25.	20.
2.	27.	23.	18.	14.	9.	5.	1.
12.	9.	3.	29.1	24.	21.	15.	12.
23.	19.	14.	10.	5.	1.	26.	22.
6.	30.1	27.	22.	18.	12.	9.	3.

Column 49 to 56

49	50	51	52	53	54	55	56
14.	10.	7.	1.	27.	22.	18.	14.
25.	21.	17.	12.	8.	3.	29.	25.
6.	3.	27.	23.	19.	14.	10.	6.
18.	14.	9.	5.	30.	26.	22.	18.
29.	24.	20.	16.	11.	7.	3.	28.
10.	5.	1.	26.	22.	17.	14.	9.
20.	16.	12.	7.	3.	28.	24.	20.
2.	28.	24.	20.	14.	11.	6.	2.2
13.	9.	5.	30.	25.	21.	17.	12.
24.	20.	16.	10.	7.	2.	28.	23.
5.	1.	26.	21.	17.	13.	8.	5.
16.	13.	8.	4.	29.	25.	20.	16.
27.	23.	19.	14.	10.	5.	2.2	26.
9.	4.	30.	25.	21.	16.	12.	7.
19.	15.	10.	7.	1.	28.	22.	19.
1.	27.	22.	18.	13.	9.	4.	30.
12.	7.	4.	28.	25.	19.	16.	10.
23.	18.	14.	9.	5.	1.2	26.	21.
3.	30.	24.	21.	15.	12.	6.	3.
15.	11.	6.	2.	27.	23.	18.	14.
27.	21.	18.	12.	9.	3.	29.	25.
7.	2.	28.	23.	19.	14.	10.	7.
17.	14.	8.	5.	29.	25.	21.	17.
29.	25.	20.	16.	11.	7.	4.	28.
11.	5.	2.	26.	22.	18.	14.	9.
21.	16.	12.	7.	3.	29.	24.	20.
1.	27.	22.	18.	14.	10.	5.	1.2
13.	9.	4.	30.	26.	21.	17.	13.
24.	20.	15.	11.	7.	2.	28.	23.
5.	2.	26.	22.	18.	13.	9.	4.
16.	12.	7.	3.	28.	24.	19.	16.

פרפראות לחכמה

49	50	51	52	53	54	55	56
28.	23.	18.	15.	10.	6.	2.2	27.
9.	4.	29.	25.	21.	16.	13.	7.
19.	15.	11.	6.	2.	27.	23.	18.
29.1	26.	21.	17.	12.	9.	3.	30.
12.	8.	3.	29.	24.	20.	15.	11.
23.	18.	15.	9.	6.	2.2	27.	22.
4.	29.	25.	20.	16.	12.	7.	3.
14.	11.	5.	2.	27.	23.	17.	14.
26.	22.	17.	13.	9.	4.	29.	25.
8.	2.	29.	24.	20.	15.	11.	5.
18.	13.	9.	5.	30.	27.	21.	16.
28.	25.	20.	16.	11.	7.	2.	27.
10.	6.	2.	27.	24.	18.	15.	9.
22.	16.	13.	7.	4.	29.	25.	20.
2.	27.	23.	18.	14.	11.	5.	2.2
12.	9.	3.	29.	25.	21.	16.	12.
24.	20.	15.	11.	8.	2.	28.	23.
6.	30.1	26.	22.	18.	13.	9.	4.
16.	11.	7.	4.	28.	24.	20.	15.
27.	22.	18.	14.	9.	5.	30.	26.
10.	4.	1.2	25.	21.	17.	12.	8.
20.	15.	11.	6.	2.	27.	23.	18.
30.1	26.	21.	17.	13.	8.	4.	29.
11.	7.	2.	28.	24.	20.	14.	11.
23.	19.	14.	10.	6.	1.2	26.	22.
4.	29.	25.	21.	17.	11.	8.	3.
15.	10.	6.	2.	27.	22.	18.	14.
25.	21.	16.	13.	8.	4.	29.	25.
7.	3.	28.	24.	20.	15.	11.	6.
19.	13.	10.	5.	1.2	26.	22.	17.
29.	24.	20.	16.	11.	8.	2.	29.
9.	6.	1.	27.	22.	18.	13.	9.
21.	17.	13.	8.	5.	29.	26.	20.
3.	28.	24.	19.	15.	10.	6.	2.2
13.	9.	4.	1.2	25.	22.	16.	13.
24.	20.	15.	11.	6.	2.	27.	23.
6.	1.	28.	22.	19.	13.	10.	4.
17.	12.	8.	3.	29.	24.	20.	15.
27.	24.	18.	15.	9.	6.	30.	26.
8.	4.	29.	25.	20.	16.	11.	7.
21.	15.	12.	6.	3.	27.	23.	19.
1.	26.	22.	17.	13.	8.	4.	1.2
11.	8.	2.	28.	23.	19.	15.	11.
22.	18.	13.	9.	4.	30.	26.	21.
5.	29.	25.	21.	16.	12.	8.	3.

פרפראות לחכמה

49	50	51	52	53	54	55	56
15.	10.	6.	3.	27.	23.	19.	14.
25.	21.	17.	13.	8.	4.	29.	25.
6.	2.	28.	23.	18.	15.	10.	6.
18.	14.	10.	5.	1.2	26.	22.	17.
29.	25.	20.	16.	12.	7.	3.	28.
10.	6.	1.	27.	22.	19.	13.	10.
21.	17.	12.	8.	3.	29.	24.	20.
3.	28.	24.	19.	16.	10.	7.	3.2
14.	9.	5.	1.2	26.	21.	17.	13.
24.	20.	15.	12.	6.	3.	28.	24.
5.	1.	26.	22.	17.	13.	9.	4.
17.	12.	9.	3.	30.	25.	21.	16.
28.	23.	19.	14.	10.	6.	1.2	28.
8.	5.	29.	26.	21.	17.	12.	8.
19.	15.	10.	6.	2.	27.	24.	18.
2.	27.	23.	17.	14.	8.	5.	1.2
12.	8.	3.	28.	24.	19.	15.	12.
23.	19.	13.	10.	4.	1.2	26.	22.
4.	29.	24.	20.	15.	11.	8.	2.
16.	11.	7.	2.	27.	23.	19.	14.
26.	23.	17.	14.	8.	5.	29.	25.
6.	3.	28.	24.	19.	15.	10.	6.
17.	13.	10.	4.	1.2	25.	21.	17.
29.	25.	21.	16.	12.	7.	3.	28.

Column 57 to 60

57	58	59	60
9.	5.	1.2	26.
21.	15.	12.	7.
1.2	26.	22.	18.
12.	9.	4.	30.
23.	19.	15.	10.
5.	1.2	26.	21.
15.	12.	6.	3.2
27.	23.	18.	14.
9.	3.	30.	25.
19.	14.	10.	6.
29.	26.	20.	17.
11.	7.	3.2	28.
23.	17.	14.	8.
3.	28.	24.	19.
13.	10.	4.	1.2
25.	21.	16.	12.
7.	1.2	27.	23.
17.	12.	8.	5.

פרפראות לחכמה

57	58	59	60
27.	23.	19.	15.
9.	5.	2.2	26.
20.	16.	12.	7.
1.2	27.	22.	18.
12.	8.	3.	29.
24.	20.	15.	11.
5.	30.	26.	21.
16.	11.	7.	3.2
26.	22.	17.	14.
8.	4.	29.	25.
20.	14.	11.	6.
30.	25.	21.	17.
10.	7.	3.2	28.
22.	18.	14.	9.
4.	29.	25.	20.
14.	10.	5.	2.2
25.	21.	16.	12.
7.	2.2	29.	23.
18.	13.	9.	4.
28.	25.	19.	16.
8.	5.	1.2	26.
20.	16.	13.	7.
2.2	27.	23.	18.
12.	9.	3.	29.
23.	19.	14.	10.
6.	30.	26.	22.
16.	11.	7.	2.2
26.	22.	18.	13.
7.	3.	29.	24.
19.	15.	11.	6.
30.	26.	22.	16.
11.	7.	2.2	27.
22.	18.	13.	9.
4.	29.	25.	20.
15.	10.	6.	2.2
25.	21.	16.	13.
6.	2.2	27.	23.
18.	13.	10.	4.
29.	24.	20.	15.
9.	6.	30.	27.
20.	16.	11.	7.
3.2	27.	24.	18.
13.	8.	4.	29.
24.	20.	14.	11.
5.	30.	25.	21.

פרפראות לחכמה

57	58	59	60
17.	11.	8.	2.2
27.	22.	18.	13.
7.	4.	28.	24.
18.	14.	9.	5.
1.2	26.	21.	17.
11.	8.	2.2	28.
22.	18.	13.	9.
4.	28.	24.	20.
15.	10.	6.	1.2
25.	21.	17.	12.
6.	2.2	27.	23.
17.	13.	8.	4.
29.	24.	21.	15.
10.	5.	1.2	26.
20.	17.	11.	8.
2.2	27.	22.	18.
14.	8.	5.	1.2
24.	19.	15.	11.
4.	1.2	26.	22.
15.	11.	7.	2.2
28.	23.	19.	14.
8.	4.	29.	26.
18.	15.	9.	6.
29.	25.	20.	16.
12.	6.	3.2	28.
22.	17.	13.	10.
3.	28.	24.	20.
15.	9.	6.	30.
26.	21.	17.	12.
6.	3.2	27.	23.
17.	13.	8.	4.
28.	23.	19.	15.
10.	5.	1.2	27.
21.	16.	12.	8.
1.2	27.	23.	19.
12.	8.	4.	29.
24.	19.	16.	11.